

UNIVERZITA KARLOVA

Právnická fakulta

Michael Flašar

**Akcionářské dohody (s důrazem na utvrzení
jejich závazků v širším slova smyslu)**

Diplomová práce

Vedoucí diplomové práce: doc. JUDr. Daniel Patěk, Ph.D.

Katedra: Katedra obchodního práva

Datum vypracování práce (uzavření rukopisu): 25.09.2023

Prohlašuji, že jsem předkládanou diplomovou práci vypracoval samostatně, že všechny užití zdroje byly řádně uvedeny a že práce nebyla využita k získání jiného nebo stejného titulu.

Dále prohlašuji, že vlastní text této práce včetně poznámek pod čarou má 202.097 znaků včetně mezer.

.....
Michael Flašar

V Praze dne 25.09.2023

V první řadě bych chtěl poděkovat panu doc. JUDr. Danielovi Patěkovi Ph.D. za cenné rady, podněty a trpělivost, se kterou mě provedl procesem tvorby této diplomové práce.

Dále bych chtěl poděkovat své rodině a blízkým kamarádům, kteří někdy více a někdy méně tiše snášeli můj zápal do studia práv, provázeli mě životem po celou dobu studia a byli mi oporou.

Obsah

	Úvod	1
1.	Fenomén akcionářských dohod	3
1.1.	Pojem akcionářských dohod	3
1.2.	Definice akcionářských dohod	6
1.3.	Odlišení akcionářských dohod od stanov akciové společnosti	8
1.3.1.	Formální odlišení	8
1.4.	Limity akcionářských dohod	11
1.4.1.	Materiální odlišení	11
1.4.2.	Odlišná publicita	14
1.4.3.	Vnější limity akcionářských dohod	15
1.4.4.	Vnitřní limity akcionářských dohod s důrazem na povahu smluvních stran	19
1.4.5.	Důsledky překročení limitů pro sjednávání akcionářských dohod	21
1.4.6.	Dělení akcionářských dohod	23
2.	Závazky z akcionářských dohod a jejich platnost	26
2.1.	Teoretické východisko závazků z akcionářských dohod	26
2.2.	Závaznost ujednání akcionářských dohod	28
2.2.1.	Závaznost s ohledem na vědomí třetí strany o její existenci	28
2.2.2.	Publikace akcionářské dohody v registru smluv	30
3.	Utvrzení závazků z akcionářských dohod	32
3.1.	Teoretické a zákonné východisko institutu utvrzení	32
3.2.	Podstata a vymezení utvrzení	34
4.	Metodologie výzkumu akcionářských dohod	35
4.1.	Použité výzkumné metody	35
4.2.	Hodnocení aspektů výzkumu	39
4.3.	Výzkumný vzorek	41
5.	Výsledky kvalitativní výzkumu – analýza utvrzovacích mechanismů	43
5.1.	Obecné informace a statistické údaje	43
5.2.	Jednotlivé utvrzovací mechanismy	45
5.3.	Význam smluvní pokuty ve zkoumaných akcionářských dohodách	49
5.4.	Opční ujednání	50
5.5.	Utvrzovací mechanismy omezující dispozici akcionáře s majetkovou účastí	51
5.5.1.	Předkupní právo	52
5.5.2.	Právo odkupu (<i>sell-out</i>)	58
5.5.3.	Ujednání o <i>tag-along</i> právu	61
5.5.4.	Ujednání o <i>drag-along</i> právu	63
5.6.	Ujednání o řešení patových situací	65
5.7.	Utvrzovací mechanismy k omezení převoditelnosti majetkové účasti	67

5.7.1.	Ujednání o <i>lock-up</i> období	68
5.7.2.	Ujednání týkající se omezení <i>change of control</i>	70
	Závěr	72
	Seznam použitých zdrojů	75
	Název diplomové práce, abstrakt a 3 klíčová slova v českém jazyce	86
	Název diplomové práce, abstrakt a 3 klíčová slova v anglickém jazyce.....	87
	Příloha diplomové práce	88

Úvod

Problematika akcionářských dohod je stěžejním tématem v oblasti práva obchodních korporací, nehledě na absenci výslovné právní úpravy akcionářských dohod v českém právním řádu. Jedná se o právní institut, který vedle stanov akciové společnosti může blíže upravovat právní poměry související s konkrétní akciovou společností. Akcionářské dohody mohou upravovat rozličné otázky, které ani nemusí být korporátního charakteru. Jedna akcionářská dohoda pak může být důvodem vzniku závazků různého charakteru. Předmětem této diplomové práce bude zkoumání mechanismů utvrzující závazky z akcionářských dohod.

Tato práce si klade za cíl především uvést do problematiky akcionářských dohod, limitů jejich sjednávání a poskytnout bližší informace o jejich obsahu. Diplomová práce bude dále rozebírat mimo jiné i otázku přímého rozporu akcionářské dohody s vlastním zněním stanov. Rovněž se pokusí zachytit materiální podstatu institutu utvrzení. Získané závěry budou dále užity k identifikaci a zmapování typických utvrzovacích mechanismů, které se běžně v akcionářských dohodách vyskytují. Za tímto účelem bude provedena rámcová analýza veřejně dostupných akcionářských dohod, která bude v první řadě sloužit k identifikaci a klasifikaci utvrzovacích mechanismů. Získaná data budou dále zpracovávána, zejména pak budou vybrané identifikované skupiny utvrzovacích mechanismů podrobeny komplexnější a podrobnější analýze, s intencí vyvození obecnějších závěrů.

Z důvodu ambice o komplexní pojetí problematiky je součástí této práce výzkum akcionářských dohod. S ohledem na existenci výzkumné složky bude tvořit nedílnou součást zpracování výzkumné metodologie k provedenému výzkumu.

Metodologie bude detailně popisovat použité výzkumné metody a postupy. V jejím závěru dojde taktéž k zhodnocení provedeného výzkumu jako celku. Výše nastíněný výzkum si klade za cíl aplikovat teoretické závěry učiněné v první části této práce a blíže prozkoumat identifikované utvrzovací mechanismy v rámci výzkumného vzorku akcionářských dohod. Hlavním úskalím výzkumu je současně i hlavní výhoda akcionářských dohod, kterou je jejich diskrétnost (neveřejnost), neboť její strany ani dotčená společnost nemají, až na výjimky, povinnost informace o existenci akcionářských dohod zveřejňovat. Akcionářské dohody, které byly zahrnuty do výzkumného vzorku, jsou veřejně dostupné, a to zejména za účelem zvýšení reliability výsledků provedeného výzkumu. Kapitola k metodologii provedeného výzkumu taktéž rozebere do bližších podrobností metody získávání akcionářských dohod zahrnutých do výzkumného vzorku a vypořádá se s případnou deformací obsahu jednotlivých akcionářských dohod, jež byly zahrnuty do výzkumného vzorku.

V této práci jsou užívány primárně jazykové a logické interpretační metody, které jsou poté doplňovány komparativními a teleologickými postupy. Metodologie provedeného výzkumu kombinuje jak kvantitativní, tak kvalitativní výzkumné postupy, přičemž jejich bližší deskripce je rozebrána v rámci kapitoly věnující se metodologii provedeného výzkumu.

Tato práce je systematicky rozdělena do pěti kapitol, které na sebe vzájemně navazují. První kapitola si klade za cíl v první řadě odlišit akcionářské dohody od jiných korporálních aktů. Přiblíží zejména limity sjednávání akcionářských dohod a porovná rozdílné dopady a účinky, které mohou vyvolávat. Tato kapitola se dále pokusí poskytnout definici akcionářských dohod, tak aby obsáhla veškeré relevantní aspekty akcionářských dohod. S ohledem na značnou obsahovou flexibilitu akcionářských dohod bude závěr kapitoly věnován možným způsobům dělení akcionářských dohod podle jejich vnitřních atributů.

Druhá kapitola rozebírá problematiku závazků z akcionářských dohod. Zde bude věnován prostor otázce závaznosti akcionářské dohody v případě jejího zveřejnění a polemice k možným důsledkům spojeným s vědomím o existenci akcionářské dohody ze strany statutárních orgánů a třetích osob.

Třetí kapitola se zabývá analýzou institutu utvrzení, přičemž za hlavní cíl kapitoly lze označit snahu o vystihnutí podstaty utvrzení. Za tímto účelem dojde k odlišení institutu utvrzení od institutu zajištění, respektive ke zkoumání podobností a odlišností obou těchto institutů. Teoretické závěry prvních tří kapitol jsou esenciální pro úspěšnou realizaci výzkumné části této práce.

Čtvrtá kapitola se věnuje vlastní metodologii výzkumu. Popisuje zejména specifickou úskalí procesu získávání dat akcionářských dohod. Celý výzkumný proces byl uzpůsoben k tomu, aby jej bylo možné reprodukovat, a poskytnout tak možnost kontroly učiněných výzkumných závěrů. Kapitola se v detailu věnuje povaze a způsobu provedení výzkumu. Metodologie obsahuje podrobný popis procesu kódování a způsobu práce se zkoumanými akcionářskými dohodami, včetně popisu užitých výzkumných metod a myšlenkových pochodů. Předposlední kapitola se ve svém závěru zaměřuje i na zhodnocení věrohodnosti provedeného výzkumu, zejména pak na jeho validitu a reliabilitu.

Závěrečná kapitola se věnuje vlastnímu vyhodnocení provedeného výzkumu s tím, že v první části obsahuje obecné a statistické informace, na které navazují detailní rozbor vybraných utvrzovacích mechanismů, a to nejen v kontextu dat získaných ze zkoumaného vzorku akcionářských dohod. Závěry obsažené v této kapitole současně částečně odkazují na přílohu této práce, která obsahuje grafické projekce výzkumných závěrů a přehledy některých relevantních parametrů a vzájemných vztahů mezi utvrzovanými mechanismy.

Pro účely této práce je pojem akcionářských dohod používán v užším slova smyslu, jako ujednání vznikající mezi akcionáři mimo korporační aranžmá, tj. mimo stanovy¹ a dále je akciová společnost, které se akcionářská dohoda týká, označována jako cílová společnost².

Není-li v textu této práce výslovně uvedeno jinak, tak odkazy na akcionáře, akciovou společnost a akcionářské dohody se rozumí i odkazy na společníka, společnost s ručením omezením a společnické dohody, neboť většina závěrů této práce může být analogicky vztažena na kapitálové společnosti jako takové. Obdobné platí i pro evropské formy kapitálových společností. Obdobné platí i pro odkaz na stanovy, jenž se dá obdobně chápat jako odkaz na zakladatelské právní jednání kapitálových společností. Slovním spojením majetková účast, užívaným v této práci, je vždy rozuměno vlastnické právo k účastnickým cenným papírům v cílové společnosti.

V rámci citačního aparátu jsou užívány citace ve zkrácené formě, přičemž úplné znění citace je uvedeno v seznamu použitých zdrojů. Poznámky pod čarou obsahují vedle samotných citací také další doplňující informace, odkazy na relevantní části a přílohy této práce.

1. Fenomén akcionářských dohod

1.1. Pojem akcionářských dohod

Akcionářské dohody mohou být jedním z nástrojů úpravy vzájemných právních poměrů v akciových společnostech, které J. Bejček výstižně popisuje tím, že „*vytvářejí de facto paralelní subsystém pravidel správy korporace, který má obligační, ale nikoliv korporátně právní charakter*“³. Akcionářské dohody odlišně od stanov vykazují větší flexibilitu co do vlastního obsahu, protože, na rozdíl od stanov, jsou na pomezí smluvního a korporačního práva.⁴ V praxi se tak může stát, že stanovy budou uzavřeny v zákonném minimu a faktická úprava vnitřních pravidel korporace bude upravena mimo stanovy v akcionářské dohodě.⁵ Možnost uzavřít akcionářskou dohodu je nutné považovat za projev smluvního liberalismu v korporátním právu, přičemž tato svoboda podléhá stále větším regulačním intervencím ze strany zákonodárce.⁶

Zákonodárce má v určitých případech zájem na zvýšené regulaci pravidel ve vztahu k některým formám obchodních korporací, přičemž a zároveň v důsledku těchto regulačních

---

¹ DĚDIČ, J., LASÁK J. In: CSACH, K., HAVEL, B. a kol. *Akcionářské dohody*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 49.

² *Ibid.*, s. 53.

³ BEJČEK, J. In: CSACH, K., HAVEL, B. a kol. *Akcionářské dohody*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 85.

⁴ *Ibid.*

⁵ *Ibid.*

⁶ *Ibid.*

zásahů dochází k omezení vnitřní elasticity povahy akciové společnosti. Vnitřní elasticitu je podle S. Černé nutno chápat jako prostor pro uplatnění smluvní autonomie v rámci obchodní korporace, přičemž tento prostor je největší u společností osobní povahy a „oslabuje (se) s růstem její kapitálové povahy, takže nejslabší je u akciové společnosti“.⁷

Základním východiskem pro akcionářské dohody v českém právním řádu bude obecná úprava závazkového práva obsažená v zákoně č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů, (dále jen jako „OZ“ či „občanský zákoník“), ve spojení se zákonem č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „ZOK“ či „zákon o obchodních korporacích“). Regulace akcionářských dohod bude obecně podléhat obecné obligacní úpravě, která bude obohacena o korektivy obchodního práva⁸.

Akcionářské dohody lze jako takové samostatně vymezit jen velmi těžko⁹, a proto se pokusím zanalyzovat zákonné východisko akcionářských dohod. Pokusím se také předestřít komplexnější definici akcionářských dohod, která bude kombinací jak pozitivních, tak negativních definičních znaků, které by se ve svém souhrnu pokusily komplexně popsat akcionářské dohody jako takové a zároveň zohlednit jejich kontrast se stanovami.

Zákon o obchodních korporacích stanovuje minimální požadavky pro stanovy akciové společnosti, jak z formálního, tak z obsahového hlediska.¹⁰ Mezi formální požadavky lze zařadit, v souladu s druhou větou § 8 odst. 1 ZOK, povinnost zvláštní formy v podobě veřejné listiny, za což je, v souladu s § 776 odst. 2 ZOK, považován notářský zápis. Materiální požadavky lze vnímat jako regulaci minimálního zákonného obsahu¹¹, který formuje obsahovou podobu stanov. V důsledku projevu určité smluvní volnosti a možné dispozitivnosti právní úpravy lze podle K. Csacha a B. Havla rozdělit ustanovení vyskytující se ve stanovách do následujících čtyř kategorií:

- a) úprava kogentních pravidel pro stanovy,
- b) odchylky od dispozitivních pravidel,
- c) další dispozitivní pravidla, a

---

⁷ ČERNÁ, S. In: ČERNÁ, S. ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních Korporací*. 2. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 91.

⁸ Například se jedná o limitaci vtělenou do korektivu v § 244 ZOK, který stanovuje povinnost rovného zacházení společnosti se všemi akcionáři.

⁹ MOCK, S., CSACH K., HAVEL B. In: MOCK, S., CSACH, K., HAVEL, B. *International Handbook on Shareholders' Agreements: Regulation, Practice and Comparative Analysis* [online]. Berlin: De Gruyter, 2018, s. 5.

¹⁰ JOSKOVÁ, L. In: ČERNÁ, S. ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních Korporací*. 2. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021, s. 412-413.

¹¹ Ibid.

d) úpravu dalších otázek, které zákon nepředpokládá.¹²

Na rozdíl od stanov lze akcionářské dohody považovat za bezformální právní jednání, neboť není zákonem stanovena minimální forma akcionářské dohody. V kontrastu se stanovami nemají akcionářské dohody ani pevně daný obsah, ale s ohledem na úzkou souvislost s cílovou společností nelze vyloučit, že akcionářské dohody budou upravovat stejné oblasti jako stanovy, jen s tím, že se bude jednat o úpravu obligačního charakteru. Podrobnější odlišení akcionářských dohod z formálního a materiálního hlediska bude s akcentem na akcionářské dohody provedena níže.¹³

V důsledku absence explicitní právní úpravy akcionářských dohod v českém právním řádu¹⁴ neexistuje jednotná terminologie, a proto všechna tato právní jednání, která nazývám v této práci akcionářskými dohodami, bývají v praxi označovány různorodě, například jako akcionářské smlouvy, smlouvy mezi akcionáři nebo vedlejší dohody, přičemž tento výčet není ani zdaleka vyčerpávající. Odborná právní veřejnost taktéž nepoužívá terminologii jednotně.¹⁵ Jedním z nejčastějších označení pro akcionářské dohody je nejspíše označení „*side letters*“ neboli vedlejší dohody, přičemž již z tohoto označení je patrné, že se jedná o dohody uzavírané vedle stanov, jak o nich pojednává S. Černá¹⁶ nebo srovnatelně J. Dědič a J. Lasák¹⁷.

K označení „akcionářská dohoda“ jsem se uchýlil, protože souhlasím s názorem J. Dědiče a J. Lasáka, že akcionářské dohody jsou nástrojem modifikací práv akcionářů.¹⁸ Problematickým aspektem však zůstává, že akcionářská dohoda bude zakládat mezi stranami závazek, který může ve své podstatě modifikovat práva akcionářů ke společnosti, jež však nemusí být stranou takovéto dohody, přičemž vymáhání případných závazků bude ponecháno na vůli ostatních stran akcionářské dohody. Výše uvedená autorská dvojice dále polemizuje, že ve svém důsledku bude záležet na konkrétním způsobu modifikace akcionářských práv.¹⁹ Na

---

¹² CSACH, K., HAVEL, B. In: CSACH, K., HAVEL, B. a kol. *Akcionářské dohody*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 4.

¹³ Viz subkapitoly 1.3.1 a 1.3.2 této práce.

¹⁴ V kontrastu s českou úpravu lze zmínit částečnou úpravu slovenského právního řádu, kde s účinností od 01.01.2017 na základě novely zákona č. 513/1991 Sb., obchodný zákoník, ve znění pozdějších předpisů došlo k vložení ustanovení § 66c, které stanovuje obligatorní písemnou formu akcionářských dohod.

¹⁵ Například J. Dědič a J. Lasák používají vedle označení akcionářských dohod i vysvětlivku, že se jedná o tzv. *sideletters*. Viz op. cit. sub 1.

¹⁶ Op. cit. sub 7, s. 91. Nebo dále také ČERNÁ, S. In: ČERNÁ, S. *Vedlejší dohody (sideletters) společníků kapitálových společností* [online]. *Obchodněprávní revue*, 2011, č.1.

¹⁷ Op. cit. sub 1.

¹⁸ *Ibid*, s. 55-57.

¹⁹ *Ibid*, s. 57. Polemika se týká zejména situace, kdy by akcionářská dohoda přidávala další práva akcionářů, přičemž v potaz by mělo být vzato zejména riziko případného zvýhodnění některých akcionářů, kdo všechno participuje na předmětné akcionářské dohodě. V případě, že by se jednalo o akcionářskou dohodu všech akcionářů konečným důsledkem by mohlo být tzv. jednorázové prolomení stanov.

základě výše uvedeného dospívám k názoru, že meritum akcionářských dohod spočívá právě v modifikaci akcionářských práv.²⁰ S ohledem na terminologické rozlišování mezi smlouvou a dohodou se v textu práce uchyluji k používání druhého z těchto pojmů.

Teoretické rozlišení podle T. Tintěry tkví v tom, že smlouvy směřují ke vzniku závazku, zatímco dohody směřují ke způsobení jiného právního následku, než je vznik závazku.²¹ T. Tintěra tuto myšlenku podporuje názorem M. Hulmáka, že rozlišování těchto pojmů je pouhou jazykovou konvencí²² a dodává, že jiný význam v praxi pro toto rozlišování není.²³ J. Šilhán shodně s výše uvedenými názory uvádí, že rozlišování mezi pojmy smlouva a dohoda nemá hlubší normativní význam.²⁴ Jako podpůrný argument lze použít i fakt, že zákonodárce označuje zakladatelské právní jednání obchodních společností vyjma akciové společnosti za společenské smlouvy.²⁵ Užívání terminologického odlišení pojmem „dohoda“ by mohlo vést ve svém důsledku k větší přehlednosti, co do povahy závaznosti a vynutitelnosti obsahu jednotlivých dokumentů, aniž by musely být tyto dokumenty zkoumány z obsahového hlediska.

Závěrem je na místě zdůraznit, že v souladu s § 555 odst. 1 OZ se bude právní jednání vykládat podle jeho obsahu, a tak lze jen přisvědčit, že označování akcionářských dohod nebude hrát při posuzování jejich vlastního obsahu významnější roli.

1.2. Definice akcionářských dohod

Dalším důsledkem absence explicitní právní úpravy akcionářských dohod je neexistence jednotné definice akcionářských dohod. Přes absenci výslovné úpravy akcionářských dohod však zákonodárce jejich existenci předpokládá.²⁶ Jak již bylo nastíněno v úvodu této diplomové práce, akcionářské dohody lze vnímat v širším a užším slova smyslu. V širším slova smyslu lze za pomoci jazykového a logického výkladu dospět k tomu, že za akcionářskou dohodu je nutné považovat i stanovy akciové společnosti. Stejným logickým procesem pak J. Dědič a J. Lasák dospívají k názoru, že „základní (otevřenou) dohodou akcionářského světa jsou nepochybně stanovy společnosti“.²⁷ Předmětem zkoumání této diplomové práce budou však akcionářské dohody v užším slova smyslu se zaměřením na utvrzování závazků z nich.

---

²⁰ Domnívám se, že je nerozhodné, jestli dochází k faktickému rozšíření práv akcionářů nebo k jejich modifikaci.

²¹ TINTĚRA, T. In: TINTĚRA, T., PODRAZIL, P., PETR, P. *Základy závazkového práva*. 1. díl. Praha: Leges, 2016, s. 62.

²² HULMÁK, M. Uzavírání smluv podle nového občanského zákoníku [online]. *Právní rozhledy*, 2012, č. 1.

²³ Op. cit. sub 21. s. 62-63. Srovnatelně např. FIALA, J. *Dohoda*. In: HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. Praha: C. H. Beck, 2009.

²⁴ ŠILHÁN, J. § 1723 [Z čeho závazky vznikají]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

²⁵ Viz § 8 odst. 1 ZOK.

²⁶ Op. cit. sub 1, s 52.

²⁷ Ibid, s 49.

S ohledem na skutečnost, že jak stanovy, tak akcionářské dohody mohou být do předmětu úpravy velmi podobné, je vhodné akcionářské dohody definovat takovým způsobem, aby se daly odlišit právě od stanov.²⁸ S. Mock označuje za akcionářské dohody takové dohody, které zakládají obligační závazky mezi alespoň dvěma akcionáři v souvislosti s jejich postavením akcionáře v cílové společnosti.²⁹ Naproti tomu S. Černá vymezuje základní vlastnosti akcionářských dohod³⁰ následovně:

- i) jsou uzavírány vedle stanov,
- ii) jsou uzavírány mezi všemi nebo některými členy/zakladateli společnosti,
- iii) jejich obsah souvisí s účastí v obchodní korporaci.³¹

Při porovnání obou výše uvedených definic lze dojít k závěru, že vykazují mnohé společné znaky. Definice S. Mocka úzce vymezuje okruh stran uzavírajících akcionářské dohody a je dle mého názoru definicí akcionářských dohod v širším slova smyslu, kdežto vymezení S. Černé je bezesporu vymezením akcionářských dohod v užším slova smyslu, když jedním z těchto znaků je právě důraz na odlišení akcionářských dohod od stanov, neboť existují toliko vedle sebe.³²

Lze se přitom přiklonit k závěru S. Mocka, že může být obtížné odlišit tyto dokumenty jen na základě formálních nebo obsahových náležitostí.³³

Domnívám se, že první dva definiční znaky akcionářských dohod, jak je vymezuje S. Černá³⁴, mohou být dále upřesněny a doplněny tak, aby došlo k vytvoření co možná nejkompaktnější definice, která by obsáhla rozmanitost akcionářských dohod jako takových. Pakliže vycházím z definičních znaků, které pro akcionářské dohody určuje definice S. Černé, tak mám za to, že je zapotřebí některé z těchto definičních znaků v určitých ohledech rozšířit, respektive upřesnit.

K prvnímu definičnímu znaku (*uzavření akcionářské dohody vedle stanov*) je vhodné dle mého názoru doplnit bližší rozlišení, že akcionářská dohoda vzniká v režimu autonomie vůle zúčastněných stran, s tím, že závazky vznikají s účinky *inter partes* a automaticky nepřechází s převodem akcií v akciové společnosti.³⁵

Domnívám se, že druhý definiční znak (*subjekty uzavírající akcionářské dohody*) nezohledňuje další osoby, které mohou mít zájem na úpravě práv a povinností ve vztahu ke

---

²⁸ Op. cit. sub 9.

²⁹ Ibid, s. 4. Originální znění, které bylo parafrázováno: „A shareholders' agreement is an agreement of at least two shareholders establishing a contractual link in regard to their position as shareholder“.

³⁰ Op. cit. sub 7, s. 91. S. Černá v tomto případě používá označení vedlejší dohody (*sideletters*).

³¹ Ibid.

³² Ibid.

³³ Op. cit. sub 9.

³⁴ Op. cit. sub 7, s. 91.

³⁵ Ibid, s. 130.

konkrétní cílové společnosti nezávisle na jejich postavení vůči této cílové společnosti. Jako příklad lze uvést potenciální investory nebo zájemce o nabytí majetkové účasti v cílové společnosti (budoucí akcionáře), kdy ani jedna z vyjmenovaných stran nebude v okamžiku uzavírání akcionářské dohody splňovat výše uvedené kritérium vztahu k cílové společnosti. Potenciální investory jako možné strany akcionářských dohod shodně označuje i B. Havel.³⁶ Další specifickou skupinou, která může mít zájem na uzavření akcionářské dohody mohou být například bankovní subjekty³⁷, poté lze předpokládat, že obsahem takových dohod budou restriktivní závazky akcionářů za účelem ochrany solventnosti cílové společnosti.³⁸ Domnívám se, že není vhodné *a priori* omezovat okruh osob, které by mohly mít zájem na participaci na konkrétní akcionářské dohodě.

Na základě syntézy podstaty obou výše zmíněných definic akcionářských dohod a při zohlednění mých výše uvedených argumentů k rozšíření některých definičních znaků, docházím k následující definici akcionářských dohod v užším slova smyslu, kterou považuji za způsobilou k obsažení institutu akcionářských dohod v jeho komplexnosti za současného akcentu jeho specifík: *„Akcionářské dohody jsou bezformálními dohodami, které uzavírají akcionáři mezi sebou a/nebo s dalšími osobami, majícími zájem na úpravě vztahů ke společnosti, se kterou jejich obsah bezprostředně souvisí, s tím, že závazky z nich vznikají v rámci smluvní svobody vedle stanov s účinky inter partes a nejsou součástí podílu v této společnosti.“*

1.3. Odlišení akcionářských dohod od stanov akciové společnosti

1.3.1. Formální odlišení

Nejvýraznější rozdíl mezi akcionářskými dohodami a stanovami lze spatřovat v jejich formální stránce. Kritérium formy pak bude hrát roli při určování okamžiku perfekce takového právního jednání, tedy okamžiku, od kterého může vyvolávat zamýšlené právní následky. Formální podmínky jsou pro stanovy pevně určeny zákonem o obchodních korporacích, a to ve větě druhé § 8 odst. 1 ZOK, jež stanoví, že zakladatelské právní jednání kapitálové společnosti vyžaduje formu veřejné listiny. Toto ustanovení však mluví o společenské smlouvě, přičemž v souladu s § 3 odst. 3 ZOK označení „společenská smlouva“ je zákonodárcem používáno

---

³⁶ Op. cit. sub 9, s. 23.

³⁷ Ibid. Jejich zájem by mohl spočívat v promítnutí ujednání obvyklých pro smlouvy o uspořádání právních poměrů (tzv. *standstill agreement*), které se typicky uzavírají ve snaze odvrácení nepříznivou finanční situaci cílové společnosti s bankovními subjekty

³⁸ Ibid.

v rámci zákona o obchodních korporacích jako legislativní zkratka pro veškeré zakladatelské jednání, tedy i pro stanovy. Pro potřeby zákona o obchodních korporacích se za veřejnou listinu považuje notářský zápis, a to podle § 776 odst. 2 ZOK. Oproti tomu akcionářské dohody lze subsumovat do skupiny inominátních smluv podle § 1746 odst. 2 OZ³⁹, a to ve spojení s § 1724 odst. 2 OZ⁴⁰, protože neexistuje typizovaný smluvní typ, jehož podstatné náležitosti by byly bez dalšího naplňovány obsahem akcionářských dohod. Není však vyloučeno, aby akcionářská dohoda byla součástí takzvaných smíšených smluv, tedy smluv, které kombinují více smluvních typů.⁴¹

Akcionářské dohody v českém právním řádu nejsou co do jejich vlastní formy ve smyslu § 559 OZ limitovány⁴². S ohledem na problematiku případného dokazování existence a obsahu akcionářské dohody je však vhodnější, aby akcionářská dohoda byla uzavřena v písemné formě v souladu s § 561 OZ. Pragmatický důvod směřující k volbě písemné formy lze spatřovat v tom, že akcionářské dohody zpravidla obsahují komplexní úpravu vzájemných práv a povinností stran vůči sobě navzájem nebo vůči cílové společnosti. Je tedy v zájmu zúčastněných, aby obsah akcionářské dohody byl učiněn takovou formou, která by v případě jejího porušení usnadnila vymáhání sjednaných závazků, zejména v případech, kdy dochází k ujednání obsahu, který bude v rozporu se stanovami cílové společnosti.

Volba formy akcionářské dohody může být učiněna i konkludentně.⁴³ V. Beran ke konkludentní volbě formy dodává, že žádná ze stran si nemůže vynutit určitou formu právního jednání, protože v konečném důsledku ostatní strany s touto volbou nemusí souhlasit, přičemž tento nesouhlas je projevem tím, že do vzájemného vztahu v takto vynucované formě nevstoupí.⁴⁴ V konečném důsledku tak mohou být akcionářské dohody uzavřeny okamžikem, kdy je ve smyslu věty první § 1725 OZ ujednán jejich obsah, a ve světle výše uvedeného tak může dojít i k uzavření akcionářské dohody i v její nepsané podobě.

V souvislosti s problematikou uzavírání akcionářských dohod zastávám názor, že teoreticky lze uvažovat i o konkludentním uzavření akcionářské dohody. Domnívám se však, že je vhodné k takové možnosti přistupovat zejména zdrženlivě, spíše až restriktivně, a to

---

³⁹ ŠPAČKOVÁ, M. Smluvní předkupní právo k akciím a právo odkupu [online]. *Obchodněprávní revue*, 2020, č.1.

⁴⁰ Z důvodu výše uvedeného myšlenkového postupu, kterým zdůvodňuji označení „akcionářská dohoda“ zahrnuji ustanovení, které konstruuje subsidiární užití ustanovení o smlouvách i na jiné projevy vůle. T. Tintěra shodně aplikaci dovozuje právě i na dohody. Viz Op. cit. sub 21.

⁴¹ ŠILHÁN, J. § 1746 [Typové a inominátní smlouvy]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)* [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁴² V kontrastu lze uvést slovenskou limitaci formy akcionářských dohod. Viz op. cit. sub 14.

⁴³ BERAN, V. § 559 [Volba formy]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)* [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁴⁴ Ibid.

zejména s ohledem na skutečnost, že samotné jednání ve shodě, které by mohlo být případným důvodem k dovození konkludentního uzavření akcionářské dohody, neznamená bez dalšího její faktické uzavření⁴⁵.

Rozlišování formálních požadavků pro stanovy a akcionářské dohody může vést k otázce, zda dokument, který materiálně splňuje veškeré zákonem předpokládané parametry stanov, a který zároveň nespĺňuje veškeré formální náležitosti kladené na stanovy, může založit platnou akcionářskou dohodu. Přikláním se k závěru, že nelze *a priori* vyloučit platnost takové akcionářské dohody, když zřejmým korektivem zůstává vůle stran, jejíž dokazování v praxi může způsobovat značné problémy. Obdobně jako výše zmiňované uzavření konkludentní akcionářské dohody by měl být tento případný atypický způsob uzavření akcionářské dohody vykládán, dle mého názoru, co možná nejrestriktivněji, a to vždy s přihlédnutím ke konkrétním okolnostem daného případu.

Další zajímavá anomálie se může vyskytnout v okamžiku, kdy akcionářská dohoda bude uzavírána před samotným vznikem či akvizicí cílové společnosti, když ani jedna ze stran této dohody nebude v okamžiku uzavření akcionářské dohody v postavení akcionáře cílové společnosti. Tento postup bývá typický při zakládání tzv. společných podniků (*joint ventures*)⁴⁶. V takovém případě dojde k obrácení postupu, když postavení akcionářů vznikne stranám až následně po uzavření akcionářské dohody.⁴⁷ Pro takové akcionářské dohody bude typické, že mohou obsahovat ujednání o obsahu budoucích stanov cílové společnosti⁴⁸ nebo dokonce i přílohu, jež bude obsahovat odsouhlasené znění stanov, které však nespĺňuje předepsaná zákonná formální kritéria⁴⁹.

S. Mock se zabývá i možností, že projev vůle akcionářů na valné hromadě cílové společnosti, obsahující souhlasný záměr, může být považován za akcionářskou dohodu, pakliže nebude splňovat požadavky pro platné usnesení valné hromady.⁵⁰ Jako první podmínku vzniku akcionářské dohody z takového (neperfektního) usnesení považuje kladný projev vůle skrze hlasování pro přijetí tohoto usnesení. Druhou podmínku spatřuje v tom, že toto usnesení nebude nezákonné či nicotné, neboť tyto vady usnesení by neměly podle nich umožnit transformaci

---

⁴⁵ Op. cit. sub 12, s. 3.

⁴⁶ ŠTENGLOVÁ, I. Joint venture. In: HENDRYCH, D. a kol. *Právnícký slovník*. 3. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2009.

⁴⁷ Na základě výše uvedených terminologických závěrů by se v tomto případě jednalo o akcionářskou smlouvu, když v okamžiku uzavření neexistují akcionářská práva, které by mohla být modifikována, když ty vzniknou až k okamžiku nabytí účasti stran akcionářské dohody v cílové společnosti.

⁴⁸ ČERNÁ, S. In: CSACH, K., HAVEL, B. a kol. *Akcionářské dohody*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 154

⁴⁹ Viz akcionářská dohoda č. 11, která je uvedena v seznamu akcionářských dohod užitých pro výzkumné účely, jejíž přílohou č.1 bylo znění stanov, které má být bezprostředně po uzavření akcionářské dohody přijato.

⁵⁰ Op. cit. sub 9, s. 29-30.

korporátního aktu do aktu kontraktualního.⁵¹ Tato čistě teoretická konstrukce byla dovozena ve světle německé judikatury.⁵² Domnívám se, že tento postup vzniku akcionářské dohody je ze všech výše uvedených anomálií nejméně pravděpodobný, ale zároveň jej nelze ani zcela vyloučit, protože bude vždy nutné posuzovat konkrétní a specifické aspekty případu, ve kterém by se posuzoval obsah a případná platnost takto uzavřené akcionářské dohody.

1.4. Limity akcionářských dohod

Limitaci obsahu akcionářských dohod spatřuji dvojí, a to vnější na straně jedné, a vnitřní na straně druhé. Vnější limity akcionářských dohod budou dle mého názoru tvořeny mantinely právní úpravy, kterou se bude konkrétní akcionářská dohoda řídit. Domnívám se, že tyto limity budou zpravidla spatřovány jako problematické, zejména s ohledem na problematiku určování kogentních limitů a esenciální podstaty konkrétních ustanovení právní úpravy či jednotlivých institutů. Vedle limitů právní úpravy je třeba zdůraznit i případnou roli stanov, jež mohou obsahovat další pravidla, které poté s ohledem na jejich začlenění do stanov získají (minimálně) vnitřní závaznost⁵³. Pakliže se obsah stanov pohybuje v mantinelech právní úpravy, je jejich obsah podle L. Joskové vynutitelný státní mocí.⁵⁴ V kontrastu s vnější limitací obsahu akcionářských dohod vychází vnitřní limitace převážně z vlastní povahy akcionářských dohod a vůle stran, které je uzavírají. Tato skupina limitů akcionářských dohod bude zpravidla jasnější než limity právní úpravy. Zůstává výlučně na vůli konkrétních stran, zda a v jaké podobě se rozhodnou akcionářskou dohodu uzavřít.

1.4.1. Materiální odlišení

Z materiálního hlediska oba dokumenty mohou upravovat stejné oblasti. Po obsahového stránce může dojít k tomu, že obsah akcionářské dohody bude ve vztahu k obsahu stanov: a) identický, b) úprava v akcionářské dohodě bude širší nebo užší, než je úprava ve stanovách, nebo c) obsah akcionářské dohody bude v přímém rozporu se zněním stanov. Rozpor znění stanov s úpravou podle akcionářské dohody automaticky nezpůsobí neplatnost ani jednoho z dokumentů.⁵⁵

---

⁵¹ Ibid.

⁵² Ibid, s. 30. Autoři odkazují na rozhodnutí německého Spolkového soudního dvora ze dne 15.03.2010 pod sp. zn. II ZR4/09, NZG 2010, 988.

⁵³ Op. cit. sub 10, s. 412-413 ve spojení s předchozím zněním. Viz JOSKOVÁ, L. In: ČERNÁ, S. ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 376.

⁵⁴ Ibid.

⁵⁵ Op. cit. sub 12, s. 26.

Následky, které může tento rozpor vyvolat, jsou odvislé od povahy a určitých parametrů konkrétní akcionářské dohody.⁵⁶ Prvním zkoumaným parametrem bude skutečnost, zda je akcionářská dohoda uzavřena mezi všemi akcionáři. Druhým parametrem bude posuzování přijatelnosti obsahu akcionářské dohody z hlediska korporátního práva. J. Dědič a J. Lasák dovozují, že u rozporů, které jsou konformní s právní úpravou, lze uvažovat o jednorázovém prolomení stanov, přičemž v důsledku takového prolomení fakticky žádný rozpor se stanovami nevznikne.⁵⁷ Autoři dodávají, že taková dohoda by měla být za účelem vyvolání zamýšlených právních následků (tj. prolomení stanov) uzavřena ve formě notářského zápisu.⁵⁸

Tento názor potvrzuje rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.03.2022 pod sp. zn. 27 Cdo 3330/2020. Další možnou situací je komplementární vztah akcionářské dohody ke stanovám, která může dojít až slovy J. Bejčka do situace že: „v extrémních případech se formální korporátní dokumenty mohou kvůli vedlejším dohodám společníků obsahově omezit na holé zákonné minimum“.⁵⁹ Na základě výše uvedené podmínky pro platný jednorázový průlom stanov se domnívám, že pokud bude předmětem akcionářské dohody faktické rozšiřování stanov, jak J. Bejček naznačuje výše⁶⁰, nelze dojít k odlišnému závěru, než že bude opět vyžadována forma veřejné listiny pro akcionářskou dohodu. Komplikovanější situace nastane, pakliže se bude jednat o akcionářskou dohodu, která nebude uzavřena mezi všemi akcionáři, ale zároveň se bude jednat o skupinu akcionářů disponující hlasovacími právy v takovém rozsahu, že by mohli společně docílit změny stanov. Domnívám se, že v takovém případě nebude možné využít jednorázového prolomení stanov, a to ani v případě dodržení výše zmiňované formy veřejné listiny. Analogicky tak usuzuji s ohledem na zákonnou konstrukci, která se týká možnosti konání valné hromady bez splnění zákonných podmínek, přičemž dikce zákona výslovně takové konání podmiňuje souhlasem všech akcionářů.⁶¹ Komentářová literatura k ustanovení § 411 odst. 2 ZOK akcentuje právě jednomyslnost akcionářů, ve vztahu k umožnění této výjimky ze zákonného procesu svolávání valné hromady.⁶² V. Filip a J. Lasák vysvětlují tento akcent právě ochranou práv akcionářů.⁶³ S tímto vysvětlením souhlasím a v jeho světle lze jako primární důvod pro neumožnění jednorázového prolomení stanov na

---

⁵⁶ Op. cit. sub 1, s. 55.

⁵⁷ Ibid.

⁵⁸ Ibid.

⁵⁹ Op. cit. sub 3.

⁶⁰ Ibid.

⁶¹ Viz § 411 odst. 2 ZOK.

⁶² ŠUK, P., § 411 [Stanovení nového místa, data a hodiny odložené valné hromady]. In: ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář* 3. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2020. nebo taktéž FILIP, V., LASÁK J. § 411 [Pravidla pro stanovení místa a doby konání odložené valné hromady] In: LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: Komentář*. 2. vydání [online]. Praha: Wolters Kluwer, 2021.

⁶³ Ibid [FILIP, V., LASÁK J. § 411 In: LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: Komentář*].

základě frakční akcionářské dohody⁶⁴ uvést právě ochranu nezúčastněných akcionářů, a dále možnost spekulace nad případným porušením povinnosti loajality mezi akcionáři.⁶⁵ Druhý relevantní důvod je existence zákonného mechanismu změny stanov, který ve svém důsledku umožní dosáhnout stejného účinku, byť může být tento proces zdlouhavější. Mám za to, že v případě frakčních akcionářských dohod⁶⁶ nebude existovat legitimní důvod pro nevyužití zákonem předvídaného mechanismu pro změnu stanov⁶⁷. Jako poslední podpůrný argument lze uvést názor J. Dědiče a J. Lasáka, že by bylo nepřipustné, aby akcionářská dohoda zavazovala ty akcionáře, kteří nejsou její stranou.⁶⁸ Tento závěr se však neuplatní v případě dodržení zákonného mechanismu změny stanov, byť by byla změna stanov předmětem akcionářské dohody.

Domnívám se, že vyjma případné možnosti jednorázového prolomení stanov by mělo platit jako obecné pravidlo to, že v případě rozporu znění stanov a akcionářské dohody bude mít přednost znění stanov před zněním akcionářské dohody, ale tato aplikační přednost však nezpůsobí bez dalšího neplatnost odlišného ujednání akcionářské dohody.⁶⁹ Rozporuplné ujednání nadále zůstane platné na obligační úrovni s účinky *inter partes*, a to i v případě, že by se jednalo o ujednání, které nesmí být obsaženo ve stanovách.⁷⁰ V důsledku shora uvedeného se domnívám, že možnost prolamování stanov by měla být nejzazší možností, nikoliv pravidlem.

Třetím odlišujícím kritériem je kvalitativní povaha závazků⁷¹ z akcionářských dohod a závazků ze stanov. Zatímco stanovy akciové společnosti zavazují společnost, volené orgány a všechny její akcionáře, tak akcionářská dohoda působí pouze mezi stranami takové akcionářské dohody.⁷² S. Černá z této rozdílné povahy závaznosti odvozuje i důsledek, že závazky z akcionářských dohod nepřechází s převodem podílu v obchodní korporaci, protože nejsou jeho součástí.⁷³ Ke stejnému závěru dochází pak i J. Dědič a J. Lasák.⁷⁴ Ti se však dále zabývají i způsobem, jakým lze akcionářskou dohodu převést na další osoby.⁷⁵ K tomu, aby mohlo

---

⁶⁴ Op. cit. sub 16 [ČERNÁ, S. Vedlejší dohody (sideletters) společníků kapitálových společností].

⁶⁵ ŠPAČKOVÁ, M. Akcionářské dohody o výkonu hlasovacího práva a limity jejich sjednávání [online]. *Bulletin advokacie*, 2019, č. 7-8.

⁶⁶ Op. cit. sub 16 [ČERNÁ, S. Vedlejší dohody (sideletters) společníků kapitálových společností].

⁶⁷ Viz § 416 odst. 1 ZOK.

⁶⁸ Op. cit. sub 1, s. 55.

⁶⁹ Ibid, s. 57.

⁷⁰ Op. cit. sub 12, s. 27

⁷¹ Viz druhá kapitola této práce.

⁷² Op. cit. sub 10, s. 413.

⁷³ Op. cit. sub 7, s. 132.

⁷⁴ Op. cit. sub 1, s. 53.

⁷⁵ Ibid.

dojít k zavázání případného nabyvatele akcií v cílové společnosti z akcionářské dohody, je nezbytné, aby s jeho souhlasem došlo i k postoupení akcionářské dohody.⁷⁶ Autoři se dále domnívají, že v důsledku univerzální sukcese dojde k přechodu akcionářské dohody na právního nástupce⁷⁷. Tento závěr zdůvodňují tím, že se akcionářské dohody neliší od jiných smluv majetkové povahy⁷⁸. S tímto závěrem se ztotožňují, a to s výhradou případných obligačních modifikací jako je například ujednání typu „*survivorship arrangement*“⁷⁹.

1.4.2. Odlišná publicita

Praktické odlišení akcionářských dohod od stanov spočívá v přístupu k jejich publicitě.⁸⁰ Zatímco stanovy, včetně jejich pozdějších změn, jsou povinně zveřejňovány v obchodním rejstříku podle § 66 písm. a) zákona č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob, ve znění pozdějších předpisů (dále jen jako „**ZoVR**“ či „**zákon o veřejných rejstřících**“), tak akcionářské dohody jsou ze své povahy zpravidla neveřejné. Neveřejnost akcionářských dohod je pak jejich hlavní výhodou, která se pojí s povahou jejich předmětu.⁸¹ O existenci akcionářských dohod leckdy nemusí vědět ani cílová společnost, které se akcionářská dohoda týká.⁸² V určitých případech však může vzniknout zákonná povinnost k poskytnutí informací o existenci akcionářských dohod nebo přímo povinnost jejich zveřejnění.

Jako příklad povinnosti zveřejňovat informace o akcionářských dohodách, lze uvést povinnost uveřejnit informaci o existenci některých akcionářských dohod podle § 118 odst. 5 písm. f) zákona č. 256/2004 Sb., zákona o podnikání na kapitálovém trhu (dále jen jako „**ZKPT**“ či „**zákon o podnikání na kapitálovém trhu**“). Tato povinnost se vztahuje jen k takovým akcionářským dohodám, které mohou ztížit převoditelnost akcií nebo hlasovacích práv, a to pouze za podmínky, že jsou emitentovi známy.⁸³

---

⁷⁶ Ibid.

⁷⁷ Ibid.

⁷⁸ Ibid.

⁷⁹ CHEMLA, G., LJUNGVIST, A., HABIB, M.: *An Analysis of Shareholder Agreements*. (July 2004) [online]. NYU, Ctr for Law and Business Research Paper No. 02-01; RICAFAE Working Paper No. 006. Obsahem takového ujednání je řešení případného právního nástupnictví ve vztahu k cílové společnosti, zpravidla se jedná o ujednání, že do pozůstalosti bude místo podílu v cílové společnosti náležet pohledávka na uhrazení kupní ceny za tento podíl v cílové společnosti.

⁸⁰ Op cit. sub 10.

⁸¹ Op. cit. sub 9, s. 8.

⁸² HAVEL, B. In.: MOCK, S., CSACH, K., HAVEL, B. *International Handbook on Shareholders' Agreements: Regulation, Practice and Comparative Analysis* [online]. Berlin: De Gruyter, 2018, s. 210.

⁸³ Viz § 118 odst. 5 písm. f) ZKPT. Tato informace bude, pakliže je emitentovi známa, obsažena ve výkazu o řízení a správě, který je součástí výroční zprávy, kterou je emitent povinen podle § 118 odst. 1 ZKPT uveřejnit do 4 měsíců od skončení účetního období. Nad rámec této povinnosti bude existovat nezávislá povinnost založení dané výroční zprávy do sbírky listin podle § 66 písm. c) ZoVR.

Příkladem povinného zveřejňování akcionářských dohod je povinnost uveřejňování smluv v registru smluv povinnými subjekty podle § 2 zákona č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv) (dále jen jako „ZoRS“ či „zákon o registru smluv“), přičemž tato zákonná povinnost je vyvážena různými zákonnými výjimkami z této povinnosti⁸⁴. Výzkumná část této práce čerpá právě ty akcionářské dohody, které byly uveřejněny způsobem a postupem podle zákona o registru smluv.

Dle mého názoru lze uzavřít, že pouze zřídka bude existovat povinnost uveřejnit informaci o existenci akcionářské dohody nebo dokonce zveřejnit (alespoň) podstatnou část informací o jejich obsahu či snad její vlastní znění. V obou výše uvedených případech jsou povinnosti ukládány z důvodu ochrany veřejného zájmu, kde v případě první povinnosti podle zákona o podnikání na kapitálovém trhu bude ve veřejném zájmu ochrana řádného fungování kapitálové trhu⁸⁵, zatímco v druhém případě, týkajícího se uveřejňování v režimu zákona o registru smluv, lze za tento veřejný zájem označit možnost kontroly hospodaření s veřejnými prostředky⁸⁶.

1.4.3. Vnější limity akcionářských dohod

Vnější limity, respektive aplikovatelný rozsah zákonné limitace obsahu akcionářských dohod, bude záležet na konkrétním obsahu akcionářské dohody. B. Havel má za to, že obecným limitem pro sjednávání akcionářských dohod je podmínka, že nedojde k omezení funkcí obchodní společnosti, tedy že nedojde k deformaci základních znaků akciové společnosti.⁸⁷ S. Černá pak rozlišuje dvě skupiny ujednání akcionářských dohod, které pro zjednodušení lze označit jako i) ujednání akcionářských dohod týkající se práv k akciím a ii) ujednání týkající se práv z akcií.⁸⁸ První skupina se podle S. Černé může zcela řídit obligacním právem, protože tato ujednání pouze omezují akcionáře ve vztahu k dispozici s akciemi jako takovými.⁸⁹ Do této skupiny ujednání lze zařadit ujednání, které omezují dispozici s akciemi, tedy například předkupní právo, právo odkupu (*sell-out*), práva *tag-along* nebo *drag-along*.⁹⁰

Tato ujednání ovlivňují svobodu akcionáře co do rozsahu a způsobu nakládání s akciemi jako takovými, neboť propojenost s korporátním právem je pouze sekundární spočívající pouze

⁸⁴ Viz § 3 ZoRS nebo § 5 odst. 6 ZoRS.

⁸⁵ ČECH, P. In: ČERNÁ, S. ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 577-578 ve spojení s ČECH, P. In: ČERNÁ, S. ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 585-587.

⁸⁶ Viz bod 72 odůvodnění nálezu Ústavního soudu ČR ze dne 22.01.2019 pod sp. zn. Pl. ÚS 32/17, vztahující se ke kontrolní funkci zákona o registru smluv.

⁸⁷ Op. cit. sub 82.

⁸⁸ Op. cit. sub 48, s. 153.

⁸⁹ Ibid.

⁹⁰ Ibid.

v předmětu těchto ujednání.⁹¹ Povaha závazků z těchto ujednání akcionářských dohod bude pouze obligačního charakteru.

Druhá skupina má odlišný předmět, který označuje S. Černá jako relativní majetková a nemajetková práva akcionáře vůči cílové společnosti, přičemž právní režim těchto ujednání bude v důsledku aplikace korporátní právní úpravy složitější, protože smluvní svoboda bude v těchto případech svazována maximálními limity disponibility akcionářského práva.⁹² Kromě základní úpravy obligačního práva, včetně jejich limitů, vstupují u této skupiny akcionářských dohod do popředí zájmy akciového práva, jejichž cílem je ochrana zákonodárcem určených zájmů, a to skrze kogentní limity akciového práva, které jsou v českém právním řádku obsaženy zejména v zákoně o obchodních korporacích, ale dále i v občanském zákoníku.⁹³ M. Špačková tyto specifické limity nazývá jako korporálně-právní omezení, přičemž mezi ně řadí zejména povinnost loajality mezi akcionáři, princip nezasahování do obchodního vedení společnosti a zákaz nedůvodného zvýhodnění.⁹⁴

Posledně zmíněný příklad je vtělen do znění § 244 ZOK, u nějž I. Štenglová zdůrazňuje vázanost na stejné podmínky, kterými může být například určitá skupina akcií se stejnými právy, přičemž není dotčeno odlišené zacházení s akcionáři, kteří disponují jiným druhem akcií.⁹⁵ Snahou tedy není zachovat rovnost absolutní, ale rovnost relativní, která je vázána na stejné parametry konkrétní skupiny akcionářů cílové společnosti. I. Štenglová pak dále dodává, že sám zákon o obchodních korporacích předpokládá v určitých případech nerovnost mezi akcionáři, například v rámci úpravy práv kvalifikovaných akcionářů nebo eventuelně může být nerovnost mezi akcionáři založena i přímo stanovami, pokud to zákon výslovně připustí.⁹⁶

Druhá skupina akcionářských dohod bude reprezentována zejména ujednáními týkajícími se výkonu hlasovacího práva nebo ujednáními o jiném ovlivnění cílové společnosti.⁹⁷ S. Černá pak v závěru dodává, že obě tyto skupiny ujednání, které mají vliv na právní režim

---

⁹¹ Ibid.

⁹² Ibid, s. 154.

⁹³ Je však na místě odkázat na komercializaci občanského zákoníku, když obsahuje některá speciální obchodněprávní ustanovení, aniž by byly do něj systematicky vyčleněny. Viz ČERNÁ, S., PELIKÁNOVÁ, I. In: ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 42-43.

⁹⁴ Op cit. sub 65.

⁹⁵ ŠTENGLOVÁ, I. § 244 [Ochrana akcionářů]. In: ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2020, s. 573.

⁹⁶ Zákon o obchodních korporacích toto umožňuje např. v § 353 odst. 2 ZOK, kde lze sjednat omezení hlasovacího práva stanovením maximálního počtu hlasů pro každého akcionáře, nebo i pro jím ovládané osoby.

⁹⁷ Op. cit. sub 48, s. 160.

akcionářských dohod, lze kombinovat v rámci jedné akcionářské dohody, což se se jeví jako poměrně běžná praxe.⁹⁸

U zákonných limitů akcionářských dohod lze vysledovat, že jejich rigidita se zvyšuje s ohledem na oslabování vnitřní elasticity jednotlivých právních forem obchodních korporací.⁹⁹ Toto svazování smluvní svobody lze chápat jako projev veřejného zájmu na zachování základních zásad a principů korporátního práva. Dle mého názoru je tento přístup na místě, neboť absence jakékoliv bližší limitace by mohla, byť nepřímo, vést k tomu, že by došlo k úplnému potlačení smyslu a účelu zřizování obchodních korporací. Limity platnosti konkrétních ujednání akcionářských dohod, které modifikují skupinu práv z akcií budou určeny právě zákonnou úpravou akciových společností, přesněji limity a kogentními pravidly, které tato zákonná úprava obsahuje.

K. Ronovská a B. Havel se při zkoumání přístupů ke kogentnosti otázek korporátního práva ve vybraných evropských právních řádech zabývali uplatňováním autonomie vůle a došli k závěru, že evropské právní řády vykazují v přístupu řešení těchto otázek společné rysy, a to zejména v přístupu ke kogentnosti a aplikaci autonomie vůle při regulaci úpravy právnických osob.¹⁰⁰ Tyto společné rysy lze připodobnit pravidlu obsaženému v § 1 odst. 2 OZ.¹⁰¹ Dále pak dodávají, že veškerá pravidla zkoumaných právních řádů lze na základě jejich materiální podobnosti generalizovat do tzv. *matice kogentnosti*.¹⁰² Matice kogentnosti stojí na dvou základních principech, kterými jsou smluvní autonomie a zásada dispozitivnosti právní úpravy právnických osob, přičemž autoři zdůrazňují, že matice kogentnosti, jako pomocný nástroj, má být vždy testována v návaznosti na konkrétní typ právnické osoby a účel konkrétního pravidla, a to v souladu s ustanovením § 580 odst. 1 OZ.¹⁰³ Autoři dodávají, že i přes dovození kogentnosti konkrétního pravidla nelze bez dalšího uzavřít, že bude takové pravidlo shledáno soudem za neplatné.¹⁰⁴

Bohužel v praxi se může stávat, že hranice mezi platností a neplatností ujednání akcionářské dohody nebude zcela jednoznačná. Jako určité výkladové vodítko pak může posloužit právě aplikace výše zmíněné matice kogentnosti.¹⁰⁵

---

⁹⁸ Ibid, s. 154.

⁹⁹ Op. cit. sub 7.

¹⁰⁰ RONOVSÁ, K., HAVEL, B. Kogentnost úpravy právnických osob a její omezení autonomií vůle, nebo vice versa? [online]. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 2.

¹⁰¹ Ibid.

¹⁰² Ibid.

¹⁰³ Ibid.

¹⁰⁴ Ibid.

¹⁰⁵ Ibid.

B. Havel a K. Ronovská dospěli k tomu, že matice kogentnosti čerpá ze smluvní autonomie a zásady dispozitivnosti úpravy právnických osob s tím, že ve zbytku ponechává prostor pro „autonomní právo“¹⁰⁶, kterým autoři podle mého soudu rozumí možnost vlastní dispozitivní úpravy uvnitř obchodní korporace, které bude zpravidla obsažena ve stanovách.¹⁰⁷ Matici kogentnosti pak můžeme chápat jako souhrnné abstraktní označení pro materializaci těch nejvýznamnějších z chráněných zájmů v rámci soukromoprávní úpravy právnických osob, které matice kogentnosti chrání v rámci konkrétního právního řádu. Matice kogentnosti je tedy zároveň pomyslným dělitelem, který rozděluje závazná pravidla na dvě skupiny chráněných zájmů podle jejich důležitosti¹⁰⁸. Pakliže zkoumané pravidlo bude chránit zájem obsažený v této matici kogentnosti, lze polemizovat o důsledku porušení tohoto pravidla, protože autoři akcentují zejména fakt, že dovození kogentnosti porušeného pravidla neznámá jeho automatickou neplatnost.¹⁰⁹

V případě, že bude konkrétní ujednání akcionářské dohody v rozporu se zákonným ustanovením, a nelze u něj s jistotou určit jeho kogentnost (a tedy i případný následek porušení tohoto ustanovení), mám za to, že je vhodné na konkrétní ustanovení aplikovat matici kogentnosti. S ohledem na silně abstraktní povahu matice kogentnosti, která spočívá v materializaci esenciální podstaty chráněných zájmů, se jeví jako účelné užívat její aplikaci jen v případech, kdy neexistuje jednoznačná shoda o povaze příslušného ustanovení.

Domnívám se, že aplikace matice kogentnosti pak zejména nalezne uplatnění v případech, kdy se bude jednat o výklad nově vloženého zákonné omezení. Ve svém ultimátním důsledku může komparativní aplikace matice kogentnosti posloužit i při volbě rozhodného práva pro akcionářské dohody, když právě výsledek její aplikace, tak jak by byla omezení vykládána v konkrétním právním řádu, může implikovat rizikovost sporných nebo hraničních ujednání, které by měly strany zájem vtělit do akcionářské dohody. V určitých případech může testování skrze matici kogentnosti pomoci při hledání konformního výkladu těch smluvních ujednání, které jsou v rozporu s dikcí zákona.

I přes veškeré kogentní limity obsažené v zákoně o obchodních korporacích, které mohou sjednávání akcionářských dohod v českém právním prostředí svazovat, je nutné uzavřít, že princip smluvní svobody převažuje.¹¹⁰ Domnívám se, že aplikace matice kogentnosti může

---

¹⁰⁶ Ibid.

¹⁰⁷ Ibid.

¹⁰⁸ Toto dělení vnímám, zejména s ohledem na vyvolaný následek porušení zákonné pravidla, když porušení pravidla, které je vtěleno do matice kogentnosti, způsobí absolutní neplatnost takového ujednání. V ostatních případech se bude jednat, podle mého názoru, o neplatnost relativní.

¹⁰⁹ Op. cit. sub 100.

¹¹⁰ Ibid.

nalézt širší uplatnění, zejména pak při modifikaci matice, která by umožnila její užití i pro jiné sporné právní otázky, jež jsou navázány na problematiku kogentnosti právní úpravy, a to i mimo oblast obchodního práva.

1.4.4. Vnitřní limity akcionářských dohod s důrazem na povahu smluvních stran

Jako základní vnitřní limit je možné považovat projev smluvní vůle stran akcionářských dohod ve smyslu § 1724 odst. 1 OZ, která se materializuje právě uzavřením akcionářské dohody v konkrétním znění. Tento projev smluvní autonomie lze vnímat obdobně jako volbu formy právního jednání.¹¹¹ Tato část práce se nebude zabývat obecnými limity smluvní svobody, neboť tyto jsou dle mého názoru konsenzuálním průsečíkem vůle stran a vnějších limitů konkrétní akcionářské dohody.¹¹² V této subkapitole se zaměřím na možnou limitaci akcionářských dohod, která vychází z vlastní povahy (kvality) stran. Mám za to, že této problematice se nevěnuje patřičná pozornost, a to i přes možnost významných regulatorních dopadů pro platnost sjednaných závazků.

Akcionářské dohody mohou být s ohledem na jejich dispozitivnost a povahu sjednávány mezi rozličnými subjekty, ať už se bude jednat o fyzické anebo právnické osoby. Soukromoprávní úprava pamatuje a rozlišuje situace, ve kterých se snaží „vyrovnávat“ případné nerovné postavení jednotlivých stran. Akcionářské dohody lze považovat za velmi specifický okruh ujednání, které se týká velmi úzké oblasti korporátního práva, a lze předpokládat, že strany akcionářských dohod budou mít profesionální právní zastoupení nebo že budou se základní problematikou alespoň částečně obeznámeny. Presumpci odbornosti jednotlivých stran však nelze uplatňovat bezpodmínečně. První specifická situace nastane, pokud bude smlouva (resp. akcionářská dohoda) uzavřena mezi podnikateli a nepodnikateli zároveň. Zákonodárce *a priori* považuje podnikatele za profesionála a klade tedy na něj vyšší nároky.¹¹³ Současná právní úprava obsahuje materiální pojetí definice podnikatele.¹¹⁴

V kontrastu s postavením podnikatele je nutné odlišovat nepodnikatele.¹¹⁵ Nepodnikatelem pak budou veškeré osoby, jež nesplňují definici podnikatele. Jako specifickou podskupinu nepodnikatelů občanský zákoník výslovně označuje spotřebitele, který je definován v § 419 OZ. Spotřebitelem je pak každá fyzická osoba uzavírající smlouvu

---

¹¹¹ Op. cit. sub 43.

¹¹² Viz subkapitola 1.4 této práce.

¹¹³ JOSKOVÁ, L. In: ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kol. *Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 395.

¹¹⁴ ZAPLETAL, J. § 420 [Definice podnikatele]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹¹⁵ Jako nepodnikatele lze ve světle judikatury Nejvyššího soudu ČR označit i územní samosprávné celky, při zabezpečování veřejných potřeb. Viz např. usnesení ze dne 30.09.2015 pod sp. zn. 23 Cdo 215/2015.

s podnikatelem mimo svoji podnikatelskou činnost. Na základě výše uvedeného vymezení spotřebitele může docházet k dualismu postavení, kdy tatáž fyzická osoba bude v určitých transakcích považována za podnikatele a v jiných za spotřebitele.¹¹⁶ Je nutné zdůraznit, že povaha spotřebitele má objektivní povahu¹¹⁷ a nezávisí pak na konkrétním označení nebo na odbornosti¹¹⁸ a informacích, které může mít tato (fyzická) osoba k dispozici. Pakliže bude u některé ze stran dovozeno postavení spotřebitele, může mít toto postavení zásadní dopad na obsah akcionářských dohod, a to konkrétně v oblasti zajištění a utvrzení.

P. Čech uvádí, že projevem ochrany spotřebitele před podnikatelem je fakt, že soud nemůže moderovat nepřiměřeně vysokou smluvní pokuty a tato pak nebude vůbec přiznána.¹¹⁹ Tuto silnější ochranu lze postavit do kontrastu s obecným moderačním právem soudu, co do případné výše smluvní pokuty, když na návrh dlužníka může soud moderovat výši smluvní pokuty z důvodu její nepřiměřené výše. Tímto je pak obecně vyloučen závěr o neplatnosti smluvní pokuty pro rozpor s dobrými mravy, když soud má pravomoc posoudit její přiměřenou výši.¹²⁰ P. Čech pak k ochraně spotřebitele dále dodává, že je výslovně vtělena do zákazu zneužívajících ustanovení podle § 1813 OZ.¹²¹ Ochrana spotřebitele se pak projevuje i v judikатурních závěrech, kdy například Nejvyšší soud ČR rozsudkem ze dne 17.12.2015 pod sp. zn. 29 Cdo 1155/2014 prolomil abstraktní povahu směnky u spotřebitelských smluv.¹²² Tento závěr pak logicky může mít dopad pro případy, kdy by bylo dovozeno postavení spotřebitele pro strany akcionářské dohody, která by zároveň vystavila směnku v souvislosti se zajištěním či utvrzením závazku z akcionářské dohody.¹²³

Druhý případ, kdy může dojít k odchýlení ve prospěch některé ze stran, nastane, pokud podnikatel zneužije svoje postavení nad slabší stranou ve smyslu § 433 odst. 1 OZ. Druhý odstavec citovaného ustanovení stanovuje vyvratitelnou domněnku slabší strany pouze ve prospěch nepodnikatele, nicméně J. Zapletal připouští, že slabší stranou může být i

---

¹¹⁶ VONDRÁČEK, O. § 419 [Definice spotřebitele]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹¹⁷ Ibid.

¹¹⁸ Např. Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 3. září 2015 ve věci C-110/14.

¹¹⁹ ČECH, P. In: ČERNÁ, S. ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I., DĚDIČ, J. a kol. *obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. Vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016, s. 470-471.

¹²⁰ Ibid.

¹²¹ Ibid, s. 469.

¹²² Ibid, s. 469-470.

¹²³ Této problematice bude věnován prostor v subkapitole 3.1 této práce.

podnikatel.¹²⁴ Shodný názor pak zastává i P. Čech, který v této souvislosti odkazuje na tzv. relativní obchody¹²⁵ podle předchozí právní úpravy.¹²⁶

Domnívám se, že je na místě důsledně zvážit rizika, která jsou spojena s uzavřením akcionářské dohody mezi fyzickými a právníckými osobami zároveň, když právě odlišná povaha těchto stran může fakticky modifikovat rozsah ujednaných utvrzovacích a zajišťovacích závazků, jak bylo nastíněno výše.

1.4.5. Důsledky překročení limitů pro sjednávání akcionářských dohod

Rozpor akcionářské dohody se stanovami cílové společnosti může v určitých případech vyvolat aplikační přednost ujednání obsaženého v akcionářské dohodě před úpravou obsaženou ve stanovách, a to v případě, že budou splněny předpoklady pro prolomení pravidel obsažených ve stanovách.¹²⁷ V ostatních případech nebude rozporuplné znění akcionářských dohod vyvolávat zamýšlené účinky navenek ve vztahu k cílové společnosti a jejím akcionářům, ale zůstane závazné pouze v obligační rovině mezi stranami této akcionářské dohody.¹²⁸ Tuto základní premisu vyjadřuje názor K. Csacha a B. Havla, že obligační úprava akcionářských dohod nemůže bez dalšího vyvolat korporační důsledky předvídané zákonem.¹²⁹ Za specifický a související problém lze, podle mého názoru, označit koncepčně obrácenou otázku, zdali porušení akcionářské dohody může vést ke korporačním důsledkům.

Tuto problematiku lze prezentovat na příkladu akcionářské dohody o výkonu hlasovacích práv, respektive zdali její porušení může ve svém konečném důsledku způsobit neplatnost usnesení valné hromady cílové společnosti.¹³⁰ Domnívám se navzdory názoru autorů, že by se mohlo jednat o porušení dobrých mravů¹³¹, by nemělo dojít bez bližšího posouzení konkrétních okolností k zneplatnění takového (rozporuplného) usnesení valné hromady. Souhlasím však s názorem autorů, že pokud by opravdu došlo k zneplatnění tohoto usnesení valné hromady, tak ve svém důsledku nemůže být automaticky presumováno, že bylo

---

¹²⁴ ZAPLETAL, J. § 433 [Ochrana slabší strany]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹²⁵ Viz § 261 zákona č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném od 01.07.2013 do 31.12.2013, který upravoval relativní obchody, jejichž povaha závisela na povaze stran a pak dále v protikladu absolutní obchody, kde na povaze stran nezáviselo.

¹²⁶ Op. cit. sub 119, s. 426-427.

¹²⁷ Konstantní judikatura Nejvyššího soudu ČR připouští možnost takzvaného jednorázového prolomení stanov, přičemž podmínky pro aplikaci tohoto postupu jsou upřesněny v rozhodnutí ze dne 09.03.2022 pod sp. zn. 27 Cdo 3330/2020.

¹²⁸ Op. cit. sub 12, s. 27.

¹²⁹ Op. cit. sub 12, s. 19.

¹³⁰ Op. cit. sub 1, s. 57-58.

¹³¹ Ibid.

vydáno takové usnesení, které by inkorporovalo dodržení ujednání akcionářské dohody.¹³² Domnívám se, že tento závěr je podporován rozdílným výchozím mechanismem přijímání usnesení valné hromady, který je většinový, kdežto ke změně akcionářské dohody je potřeba zpravidla souhlas všech jejích stran.¹³³

Nepřekročitelnou hranici pro sjednávání platných akcionářských dohod spatřuji v podmínce zachování základních aspektů akciové společnosti, tedy v tom, že akcionářská dohoda nebude popírat či vylučovat základní povahu právní formy cílové společnosti.¹³⁴ K. Csach dochází k obdobné úvaze, kterou dále rozvíjí myšlenkou, že ujednání pravidla, které by samo o sobě popíralo povahu akciové společnosti nemusí být neplatné, protože se může jednat jen o pravidlo, které je zřízeno na obligační úrovni s účinky *inter partes*.¹³⁵ Tento dovětek K. Csacha, kterým podmiňuje obligační platnost zakázaných ujednání tím, že nemohou být platné vůči třetím osobám, kvituji, protože jej považuji za významný zejména v souvislosti s problematikou. jednorázového prolomení stanov.

Jak bylo popsáno výše, jednorázové prolomení stanov je specifický postup, kdy dojde k upřednostnění vůle akcionářů nad formálním zněním stanov. Materiálně tak dojde k odchýlení se od ujednaného korporálního mechanismu změny stanov. B. Horáková popisuje jednorázové prolomení stanov jako dvojitou změnu stanov, která je zahrnuta do jediného právního jednání.¹³⁶ Tento specifický postup zásahu do nejdůležitějšího normativního dokumentu akciové společnosti byl opětovně judikatorně připuštěn rozhodnutím Nejvyššího soudu ČR ze dne 09.03.2022 pod sp. zn. 27 Cdo 3330/2020.¹³⁷

J. Kunášek ve světle aktuální judikatury shrnuje, že základním předpokladem pro jednorázové prolomení stanov je konsenzus akcionářů s takovou většinou hlasů, která je potřebná pro odpovídající změnu stanov v souladu s postupem podle § 416 odst. 1 ZOK a osvědčení takového usnesení veřejnou listinou, což vyplývá z § 45 odst. 3 ZOK ve spojení s § 416 odst. 2 ZOK.¹³⁸ Domnívám se, že prolomení stanov na základě ujednání obsaženého v akcionářské dohodě anebo v souvislosti s akcionářskou dohodou by mohlo být učiněno pouze v případě, že by se jednalo o akcionářskou dohodu mezi všemi akcionáři.¹³⁹ Případné porušení

---

¹³² Ibid.

¹³³ Op. cit. sub 12, s. 18. Obdobně B. Havel viz op. cit sub 82, s. 209.

¹³⁴ Op. cit. sub 82, s. 210.

¹³⁵ Op. cit. sub 12, s. 13.

¹³⁶ HORÁKOVÁ, B. Ujednání akcionářských dohod o liquidation preference optikou českého korporálního práva [online]. *Právní rozhledy*, 2022, č. 21.

¹³⁷ První rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ohledně jednorázového průlomu stanov bylo ze dne 22.04.2009 pod sp. zn. 29 Cdo 2254/2007.

¹³⁸ KUNÁŠEK, J. Komentář k rozsudku Nejvyššího soudu ČR pod sp. zn. 27 Cdo 3330/2020 ze dne 09.03.2022 [online]. *Ius Focus*, č.5/2022.

¹³⁹ Viz argumentace obsažená v subkapitole 1.4.1 této práce.

limitů akcionářských dohod bude vyvolávat důsledky v souladu s povahou tohoto porušení. Porušení zákonného limitu sjednávání akcionářských dohod bude mít za následek neplatnost takové akcionářské dohody. Mám za to, že o neplatnost absolutní se by se ale jednalo pouze v případech, kdy by došlo k porušení těch kogentních ustanovení korporátního práva, které jsou materializovány v matici kogentnosti, nebo k takovému porušení, které by bylo v rozporu s dobrými mravy¹⁴⁰ či veřejným pořádkem¹⁴¹. Mám za to, že v ostatních případech by se mělo jednat pouze o neplatnost relativní. O relativní neplatnost by se dle mého názoru mělo jednat i v případě, že prolomení stanov, které nebude zasahovat do sféry práv třetích osob, nebude učiněno ve formě veřejné listiny.¹⁴² K těmto závěrům dospívám zejména s ohledem na fakt, že by se mělo na právní jednání hledět spíše jako na platné než neplatné ve smyslu § 574 OZ.

1.4.6. Dělení akcionářských dohod

Akcionářské dohody lze teoreticky dělit podle jakýchkoliv měřitelných aspektů, přičemž relevance bude odvozena od účelu tohoto dělení. Jako nejběžnější kritéria dělení akcionářských dohod lze považovat dělení podle smluvních stran a vlastního obsahu. V této práci již bylo nastíněno i další možné kritérium, spočívající v dělení akcionářských dohod podle vlastního právního režimu těchto akcionářských dohod.¹⁴³ Akcionářské dohody však lze dělit i na základě jiných kritérií, a proto tedy všechny uvedené příklady ani zdaleka nevyčerpávají možné způsoby systematizace akcionářských dohod. V rámci obchodní praxe se mohou vyskytovat i specifické skupiny akcionářských dohod, které vykazují určité specifické odlišnosti od akcionářských dohod obecně, a proto v této subkapitole nastíním tuto problematiku odkazem na tzv. metastatutární akcionářské dohody.¹⁴⁴

Prvním zmíněným způsobem dělení akcionářských dohod je dělení podle jejich stran, kde S. Černá rozlišuje omnilaterální a frakční akcionářské dohody.¹⁴⁵ Jako omnilaterální označuje ty akcionářské dohody, které jsou uzavírány mezi všemi akcionáři.¹⁴⁶ Na druhé straně, pakliže absentuje mezi stranami akcionářské dohody některý z akcionářů, jedná se o dohodu frakční.¹⁴⁷ Toto dělení se však týká pouze stran v podobě akcionářů. V rámci konstrukce definice akcionářských dohod mimo jiné reflektují možnost, že stranou mohou být a často i

---

¹⁴⁰ Viz § 588 OZ.

¹⁴¹ Ibid.

¹⁴² Například by se mohlo jednat o prolomení stanov, kterým by došlo v souladu se zněním akcionářské dohody k nerovnoměrnému rozdělení zisku mezi akcionáři, kteří tuto dohodu uzavřeli. Jednalo by se o vytvoření dobrovolné obligační nerovnosti mezi akcionáři, což je na zákonné úrovni v určitých případech připuštěno. Viz op cit. sub 96.

¹⁴³ Viz subkapitola č. 1.4.1. této práce.

¹⁴⁴ Op. cit. sub 48.

¹⁴⁵ Op. cit. sub 16 [ČERNÁ, S. Vedlejší dohody (sideletters) společníků kapitálových společností].

¹⁴⁶ Ibid.

¹⁴⁷ Ibid.

budou další třetí osoby. V první řadě je vhodné uvést samotné (cílové) společnosti, kterých se takové akcionářské dohody týkají¹⁴⁸. Domnívám se, že označování těchto společností jako cílových odráží fakt, že obsah akcionářské dohody doslova cílí na regulaci vzájemných vztahů ve vztahu k těmto (cílovým) společnostem. J. Dědič a J. Lasák však ale dovozují, že s ohledem na ustanovení § 244 ZOK lze o jejich účasti na akcionářských dohodách uvažovat pouze v případě, že se bude jednat o omnilaterální akcionářské dohody¹⁴⁹, a to z toho důvodu, že by jinak mohlo docházet k nedůvodnému zvýhodňování některých akcionářů¹⁵⁰. Zvýhodněnou skupinou by tak potenciálně mohli být ti akcionáři, jež jsou smluvními stranami akcionářské dohody vedle společnosti.

Autoři dále připouštějí možný vznik situace, kdy stranou akcionářské dohody budou členové volených orgánů cílových společností.¹⁵¹ Nad touto praxí však vyjadřují určité pochybnosti s ohledem na možnost, že akcionářská dohoda může potenciálně upravovat povinnosti členů volených orgánů při výkonu funkce¹⁵². Dovozejí, že jakékoliv ustanovení těchto akcionářských dohod, které bude v rozporu s výkonem funkce voleného člena orgánu společnosti s péčí řádného hospodáře a/nebo v souladu se zájmy společnosti, bude bez dalšího neplatné. Tento závěr vyvozují z právního vztahu mezi společností a členem voleného orgánu s tím, že minimálně v případě povinnosti péče řádného hospodáře se jedná o kogentní ustanovení občanského zákoníku¹⁵³.

Stranou akcionářských dohod však mohou být i další osoby, které budou mít zájem na úpravě vzájemných vztahů k cílové společnosti. V subkapitole 1.2 této diplomové práce zmiňuji, že se může jednat buď o potenciální investory¹⁵⁴ nebo zájemce o nabytí majetkové účasti v cílové společnosti¹⁵⁵. Okruh osob, který by z určitého důvodu měl zájem na úpravě vztahů akcionářů k cílové společnosti, není dle mého názoru předem omezen. Důvodem pro uzavírání akcionářských dohod z pozice potenciálních nabyvatelů akcií může být právě snaha o zlepšení pozice nově vstupujícího akcionáře v rámci stávající struktury vztahů mezi dosavadními akcionáři. S. Mock dodává, že v případě, kdy budou stranou akcionářské dohody

---

¹⁴⁸ Op. cit. sub 1, s. 52.

¹⁴⁹ Op. cit. sub 48.

¹⁵⁰ Op. cit. sub 1, s. 52. Je třeba dodat, že autoři tuto myšlenku rozvíjejí zejména s ohledem na případnou změnu akcionářské struktury. Podle jejich názoru by nepostoupení akcionářské dohody mohlo vést až k tomu, že by se k nepostoupené akcionářské dohodě nepřihlíželo.

¹⁵¹ Op. cit. sub 1, s. 54.

¹⁵² Ibid.

¹⁵³ Ibid.

¹⁵⁴ Op. cit. sub 82, s. 211.

¹⁵⁵ S. Černá uvádí, že předmětem akcionářské dohody může být ujednání o vstupu strategického partnera do cílové společnosti, ale dále nerozvádí, jestli by měl být stranou akcionářské dohody i tento strategický partner. Viz op. cit. sub 7, s. 92.

i třetí osoby, ponese jejich účast specifické následky.¹⁵⁶ Uvádí zejména, že jakékoliv ujednání se třetí stranou bude vždy nekorporačním ujednáním, tedy s účinky pouze v obligační rovině.¹⁵⁷ Druhým dopadem bude možnost aplikace specifické vnitrostátní úpravy ovládnání, ovlivnění a obdobných situací týkajících se podnikatelských seskupení¹⁵⁸, tak jak jsou například v českém právním řádu upraveny v § 71 ZOK a v následujících ustanovení zákona o obchodních korporacích. Domnívám se, že pokud by mělo ujednání akcionářské dohody dlouhodobý charakter¹⁵⁹, lze polemizovat o možnosti, že takové ujednání může být zohlednitelným důvodem při rozkrývání vlastnické struktury cílové společnosti v případech určování skutečných majitelů. Mám za to, že by se mohlo jednat o možnost uplatňování rozhodujícího vlivu v korporaci jinými prostředky podle § 4 odst. 1 písm. d) zákona č. 37/2021 Sb., o evidenci skutečných majitelů, ve znění pozdějších předpisů.

Akcionářské dohody lze dále dělit podle předmětu jejich úpravy. Jako nejběžnější typy akcionářských dohod lze dle mého názoru označit:

- i) dohody o výkonu hlasovacích práv,
- ii) dohody o omezení dispozice s akciemi, a
- iii) akcionářské dohody týkající se *corporate governance*¹⁶⁰.

Dohody o výkonu hlasovacích práv jsou nepřímou předpokládány zákonnou úpravou, když zákon o obchodních korporacích stanovuje domněnku jednání ve shodě osob, jež uzavřely dohodu o výkonu hlasovacích práv podle § 78 odst. 2 písm. i) ZOK. Obdobnou zmínku nalezneme například v § 3 odst. 3 písm. d) bodu 2 zákona č. 277/2009 Sb., o pojišťovnictví.

Jako specifickou subkategorii dohod o výkonu hlasovacích práv vnímám dohody minoritních akcionářů ke společnému výkonu hlasovacích práv.¹⁶¹ Takové akcionářské dohody (tzv. *pooling agreements*) potom ve svém důsledku umožňují skupině minoritních akcionářů efektivněji hájit svá práva a případně společně dosáhnout na práva kvalifikovaných akcionářů. Tato možnost je dokonce zákonem o obchodních korporacích předpokládána¹⁶². Uvedené dohody mohou ve svém důsledku vést k vytvoření blokační menšiny v cílové společnosti.

Jako další specifickou kategorii akcionářských dohod lze označit v souladu s názorem S. Černé *metastatutární* akcionářské dohody, které vznikají před založením cílové společnosti

---

¹⁵⁶ Op. cit. sub 9, s. 17.

¹⁵⁷ Ibid.

¹⁵⁸ Ibid.

¹⁵⁹ JOSKOVÁ, L. Ukončení dlouhodobých smluvních závazků obchodní společnosti v likvidaci [online]. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 9.

¹⁶⁰ OECD. *G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023* [online]. Paříž: OECD Publishing, 2023.

¹⁶¹ Op. cit. sub 3, s. 92.

¹⁶² Viz § 365 ZOK.

a které zpravidla předjímají obsah stanov této v budoucnu vznikuvší cílové společnosti.¹⁶³ Na základě specifické povahy metastatutárních akcionářských dohod lze odvodit případné další možné kritérium dělení akcionářských dohod, a to podle toho, zdali cílová společnost existovala k okamžiku uzavření akcionářské dohody.¹⁶⁴

2. Závazky z akcionářských dohod a jejich platnost

2.1. Teoretické východisko závazků z akcionářských dohod

Domnívám se, že pro vznik platné akcionářské dohody bude potřebný aktivní shodný projev vůle smluvních stran akcionářské dohody¹⁶⁵, protože pro vznik akcionářské dohody nepostačí pouhé faktické jednání ve shodě¹⁶⁶. Závazky z akcionářských dohod budou specifické zejména s ohledem na povahu postavení alespoň jedné ze stran akcionářské dohody ve vztahu k cílové společnosti.

Akcionářské dohody budou zpravidla obsahovat závazky se vzájemným plněním, pro které je typické, že každá ze stran akcionářské dohody se bude nacházet ve dvojím postavení, čímž je myšleno, že strany budou zároveň v postavení dlužníka i věřitele¹⁶⁷, a to ve vztahu k odpovídajícím ujednáním akcionářské dohody, které zakládají jejich práva a povinnosti. Akcionářské dohody budou mít zpravidla povahu závazku s opakovaným nebo trvajícím plněním, ale není vyloučeno, že z vůle stran dojde k uzavření akcionářské dohody *ad hoc* ke konkrétnímu jednorázovému závazku, jehož splněním dojde k pomyslnému vyčerpání obsahu akcionářské dohody a naplnění zamýšleného účelu.

S ohledem na smluvní volnost je zcela na vůli stran, jaké závazky si v akcionářské dohodě sjednají. Je vysoce pravděpodobné, že dojde ke sjednání odchylek od pravidel, které obsahují stanovy cílové společnosti. Zda dojde ke vzniku dohody, jež bude způsobilá vyvolávat účinky v korporační rovině cílové společnosti, bude záležet na konkrétních okolnostech a parametrech dané akcionářské dohody. Povaha účinků ujednání akcionářské dohody bude odvislá od přípustnosti daného ujednání, a dále na případném splnění podmínek pro jednorázové prolomení stanov. V případě, že by skupina akcionářů, která nemůže úspěšně docílit změny stávajícího obsahu stanov zákonným postupem, sjednala akcionářskou dohodu

---

¹⁶³ Op. cit. sub 48.

¹⁶⁴ Toto dělení by umožňovalo rozlišovat akcionářské dohody podle okamžiku vzniku akcionářské dohody ve vztahu ke společnosti, respektive s ohledem na okamžik, ke kterému smluvní strana akcionářské dohody získá postavení akcionáře v cílové společnosti. Toto dělení však může narazit na situaci, kdy bude její povaha odlišná pro její různé strany.

¹⁶⁵ Viz závěr subkapitoly 1.3.1 této práce, kde je rozebírána možnost transformace neplatného usnesení valné hromady do akcionářské dohody, mezi akcionáři, jež pro toto usnesení kladně hlasovali.

¹⁶⁶ Op. cit. sub 12, s 3.

¹⁶⁷ Op cit. sub 21, s. 23.

obsahující nezákonné ujednání nebo ujednání cílící k jednorázovému prolomení stanov, lze dovodit, že závazek z této akcionářské dohody bude sjednán pouze s účinky *inter partes*. Přestože strany takové akcionářské dohody nebudou moci docílit sjednaného, tak v případě (obligačně) sjednané odchylky od stanov nic nebude bránit tomu, aby takový závazek trval dále do doby, než dojde k zániku akcionářské dohody nebo do okamžiku, kdy by v souladu s takovou akcionářskou dohodou mohlo dojít k úspěšnému dosažení ujednaného záměru¹⁶⁸.

Na základě dosavadních závěrů lze uzavřít, že k tomu, aby akcionářská dohoda mohla sama o sobě zapříčinit jednorázový průlom stanov, měla by být sjednána ve formě veřejné listiny (notářského zápisu). Jinak je možné o akcionářské dohodě uvažovat jen jako o obligačním závazku ke změně stanov v souladu s postupem zákona o obchodních korporacích. Ke kritériu formy se domnívám, že k jednorázovému průlomu je nutné, aby se jednalo o omnilaterální akcionářskou dohodu, nezávisle na případném splnění podmínky potřebného kvóra ke změně stanov, a to z důvodu ochrany práv akcionářů, kteří nejsou stranou této akcionářské dohody.

Jak bylo výše uvedeno, předmětem akcionářských dohod mohou být i takové závazky, které by v rovině akciového práva nemohly samostatně obstát, ale v případě jejich vtělení do obsahu akcionářské dohody se bude jednat „pouze“ o obligační závazky¹⁶⁹ mezi smluvními stranami. Je pak vcelku logické, že akcionářské dohody mohou z vůle stran obsahovat hraniční nebo přinejmenším sporné ujednání z pohledu korporátního, respektive akciového práva.

Domnívám se však, že v souladu s názorem K. Ronovské a B. Havla by se mělo takové soukromoprávní řešení na poli soukromého práva preferovat¹⁷⁰ a i na tato hraniční anebo sporná ujednání akcionářských dohod by se mělo nahlížet optikou § 574 OZ jako na ujednání, která jsou spíše platná než neplatná. Závěr o jejich platnosti podporuji, dokud by tyto obligační závazky nenarušovaly vlastní podstatu akciové společnosti nebo subjektivní povinnost loajality konkrétních akcionářů vůči společnosti a dalším (zbývajícím) akcionářům¹⁷¹. V případě ujednání popírajících vlastní podstatu akciové společnosti či zjevně narušující povinnost loajality se domnívám, že by platnost takových ujednání spíše obstát neměla.

---

¹⁶⁸ Například z důvodu přistoupení dalších akcionářů k akcionářské dohodě nebo z důvodu zvýšení majetkové účasti stávajících akcionářů v cílové společnosti.

¹⁶⁹ Op. cit. sub 12, s. 26.

¹⁷⁰ Op. cit. sub 100.

¹⁷¹ JOSKOVÁ, L. Povinnost loajality v akciové společnosti [online]. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 9.

2.2. Závaznost ujednání akcionářských dohod

Podstatným atributem závazků je jejich závaznost. Pro závazky z akcionářských dohod se přitom užije obecná úprava vztahující se k závazkovému právu. Akcionářské dohody budou zavazovat strany, které ji uzavřely. Zákonná úprava předjímá specifickou možnost, že smlouva může působit i vůči třetím osobám, ale jen v zákonem stanovených případech¹⁷². Na základě výše uvedeného lze dovodit, že okamžikem uzavření akcionářské dohody se jejich obsah stává závazným pro jednotlivé strany akcionářské dohody. Z dikce poslední věty § 1759 OZ lze ale dovodit, že akcionářská dohoda nebude mít vliv na společnost jako takovou, nebude-li smluvní stranou takové akcionářské dohody. B. Dvořák však dodává, že existují určité sporné případy, kdy může smlouva vyvolat účinky i vůči třetím osobám, výslovně pak uvádí jako specifický příklad vědomost třetí osoby o existenci smlouvy¹⁷³. V souladu se zamýšleným výzkumem akcionářských dohod zveřejněných v registru smluv podle zákona o registru smluv vyvstává logická otázka, jestli publikace akcionářské dohody v registru smluv může vyvolat určité následky ve sféře třetích osob anebo ve vztahu k cílové společnosti.¹⁷⁴

B. Dvořák mimo jiné uvádí, že může postačit v určitých případech i skutečnost, že dotčená osoba o existenci smlouvy vědět musela.¹⁷⁵ K. Csach a B. Havel konstatují, že německá judikatura¹⁷⁶ dovodila, že v určitých případech je nutné zohledňovat ujednání mimo společenskou smlouvu (resp. stanovy), včetně akcionářských dohod, pakliže lze důvodně předpokládat vědomost členů volených orgánů o takovém ujednání.¹⁷⁷

Na základě výše uvedených premis se pokusím zanalyzovat, jaké následky mohou být vyvolány ve sféře cílové společnosti v důsledku vědomosti o existenci akcionářské dohody a v důsledku její případné publikace v registru smluv. Dále se pokusím rozvést, jaké účinky by mohlo vyvolat takové zveřejnění akcionářské dohody.

2.2.1. Závaznost s ohledem na vědomí třetí strany o její existenci

Domnívám se, že výše citovaný závěr německé judikatury¹⁷⁸ k závaznosti akcionářských dohod nelze v mezích českého právního řádu převzít bez dalšího, a nelze tedy dovodit přímou závaznost akcionářské dohody vůči společnosti jen na základě pouhého vědomí

---

¹⁷² Viz § 1759 OZ.

¹⁷³ DVOŘÁK, B. § 1759 [Závaznost smlouvy]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. 2. vydání (2. aktualizace)* [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁷⁴ Ibid.

¹⁷⁵ Ibid.

¹⁷⁶ Op. cit. sub 12, s. 23, kde autoři odkazují na rozhodnutí Spolkového dvora v občanských věcech publikované pod sp. zn. BGHZ 63, 282, 290.

¹⁷⁷ Ibid.

¹⁷⁸ Ibid.

o existenci akcionářské dohody. Mám za to, že jediný případný důsledek, který by mohl být dovozen z vědomí o existenci akcionářské dohody týkající se cílové společnosti, která není její stranou, může vznikat ve vztahu k výkonu funkce člena statutárního orgánu. Vědomé nerespektování akcionářské dohody by mohlo být potenciálně důvodem porušení loajality ze strany člena statutárního orgánu, nicméně tento závěr se zdá být obecně spíše nepravděpodobný, když judikatura Nejvyššího soudu ČR stavuje najisto, že má člen statutárního orgánu dávat přednost zájmům společnosti před zájmy třetích osob, včetně zájmů akcionářů, kteří jej do funkce zvolili.¹⁷⁹ Člen statutárního orgánu je totiž primárně vázán povinností loajality vůči společnosti, nikoli vůči jejím akcionářům.¹⁸⁰

Mám za to, že v případě, může-li statutární orgán dosáhnout stejného výsledku různými způsoby, měl by preferovat takový způsob, který negativně neovlivňuje právní postavení akcionářů, resp. ujednání akcionářské dohody, jsou-li mu tato ujednání známa. Při volbě nejpriznivějšího způsobu jednání má člen statutárního orgánu primárně vycházet z oprávněných zájmů společnosti, a až sekundárně z jiných okolností. Domnívám se, že jako jinou okolnost lze považovat i oprávněné zájmy akcionářů, přičemž tyto mohou být založeny právě akcionářskou dohodou. Mám za to, že určitá povinnost loajality tedy může existovat i mezi členy volených orgánů a akcionáři, přičemž tento vztah bude derivativní k základní povinnosti loajality (vůči cílové společnosti). Případná aplikace a užívání této dovozené povinnosti kvazi-loajality mezi členy volených orgánů a akcionáři by měla být omezena na pouhé podpůrné pravidlo k určování „nejvhodnějšího“ postupu při jednání společnosti v případě, že existuje více aplikovatelných variant, které jsou ve vztahu ke společnosti téměř identické. Pouze a jen tehdy by mělo být zvažováno případné zohledňování oprávněných zájmů všech dalších zúčastněných osob, zejména pak akcionářů cílové společnosti.

Nelze vyloučit, že při nerespektování těchto zájmů by mohlo dojít k dovození porušení povinnosti loajality člena voleného orgánu, a to na základě posuzování konkrétních okolností případu skrze srovnávací test podle § 52 odst. 1 ZOK¹⁸¹. K těmto závěrům docházím zejména na základě rozlišování vertikální a horizontální povinnosti loajality¹⁸², a dále též na základě úvahy, že povinnost loajality vůči společníkům může být součástí loajality vůči společnosti,

---

¹⁷⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24.02.2009 pod sp. zn. 29 Cdo 3864/2008. Přičemž tento závěr následují například rozhodnutí ze dne 15.02.2018 pod sp. zn. 29 Cdo 2791/2016 nebo rozhodnutí ze dne 18.12.2018 pod sp. zn. 27 ICdo 62/2017.

¹⁸⁰ HADRAVOVÁ, P. Povinnost loajality statutárního orgánu [online]. *Obchodněprávní revue*, 2021, č. 1.

¹⁸¹ ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B. § 51 [Pravidlo podnikatelského úsudku a pokyny nejvyššího orgánu]. In: ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F. a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář*. 3. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2020.

¹⁸² Op. cit. sub 158.

příčemž současně lze uvažovat o tom, že jednání v zájmu společnosti bude zároveň i jednáním v zájmu společníků¹⁸³.

2.2.2. Publikace akcionářské dohody v registru smluv

S ohledem na případné dopady publikace akcionářské dohody v registru smluv je nutné podrobit zkoumání vlastní povahu registru smluv, a jaké důsledky jsou s publikací dokumentu v registru smluv spojeny, zejména pak, zdali se registr smluv řídí principem formální a materiální publicity, tedy splňuje-li obecné náležitosti zákonné definice veřejného seznamu.

Domnívám se, že registr smluv není veřejným rejstříkem, když neslouží k evidenci osob, jako jiné veřejné rejstříky.¹⁸⁴ Zdánlivě problematická by se mohla jevit povaha registru smluv jakožto veřejného seznamu, když na první pohled se může zdát, že registr smluv bude naplňovat definiční znaky veřejného seznamu ve smyslu § 980 OZ. Občanský zákoník totiž výslovně neupravuje definici veřejného seznamu¹⁸⁵, ale odborná veřejnost se shoduje na základních definičních znacích veřejného rejstříku, kterými jsou: i) veřejná přístupnost, ii) zřízení na základě zákona a iii) seznam sloužící k evidenci věcí¹⁸⁶.

Judikatura potvrzuje tyto definiční znaky s tím, že rozšiřuje druhý uvedený znak (*zřízení na základě zákona*), o dovětek, že tato evidence má být vedena orgánem veřejné moci nebo osobou, které byla taková povinnost svěřena.¹⁸⁷ Domnívám se, že první dva znaky budou splněny bez dalšího, a to i včetně judikurního dovětku¹⁸⁸. Nedojde však k naplnění třetího definičního znaku, protože smlouvu nelze považovat za věc v právním smyslu podle § 489 OZ.¹⁸⁹ V § 980 odst. 2 OZ je dále vyjádřen princip formální pravdivosti, který registr smluv taktéž splňovat nebude. Zákon o registru smluv totiž výslovně stanovuje, že správce registru neodpovídá za správnost zveřejněných dokumentů v registru smluv¹⁹⁰. Tato neodpovědnost je vcelku logická s ohledem na fakt, že správce registru smluv nebude schopen posoudit obsahovou správnost zveřejňovaných dokumentů. Správce může maximálně posuzovat soulad

---

¹⁸³ Op. cit. sub 180.

¹⁸⁴ ŠTENGLOVÁ, I. In: ČERNÁ, S. ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015, s. 157.

¹⁸⁵ ZVÁRA, M. § 980 [Domněnka správnosti zápisů ve veřejném seznamu]. In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK J., FIALA J., a kol. *Občanský zákoník: Komentář. Svazek III*. 2. vydání [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022.

¹⁸⁶ Ibid. Srovnatelně: PAVLŮ, R. § 980 [Veřejné seznamy]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V a kol. *Občanský zákoník*. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

¹⁸⁷ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17.03.2020 pod sp. zn. 27 Cdo 2025/2019. Citované usnesení zároveň postavilo najisto, že obchodní rejstřík není veřejným seznamem, a tedy neslouží primárně k evidenci věcí, i když informace k věcem v něm mohou být zapisovány jako doplňující skutečnosti.

¹⁸⁸ Viz § 4 odst. 2 ZoRS.

¹⁸⁹ SPÁČIL, J. In: SPÁČIL, J. a kol. *Věcná práva. Věcná práva, katastr nemovitostí a správa cizího majetku*. 1. vydání. Praha C.H. Beck, 2018, s. 12.

¹⁹⁰ Viz § 4 odst. 4 ZoRS.

zveřejňovaného dokumentu s formálními požadavky na publikaci podle zákona o registru smluv.¹⁹¹ Ústavní soud dospěl k tomu, že registr smluv je zřízen za účelem systematického poskytování informací o nakládání s veřejnými prostředky s tím, že poukázal na souvztažnost mezi zákonem o registru smluv a zákonem č. 106/1996 Sb., o svobodném přístupu k informacím.¹⁹²

Na základě výše uvedeného docházím k závěru, že registr smluv není veřejným seznamem¹⁹³ a účinky publikace v registru smluv nebude vyvolávat stejné účinky jako publikace informace ve veřejném rejstříku. Pakliže přijmeme tento závěr, vyvstává otázka, v jakých případech je legitimní požadovat kontrolu zveřejněných dokumentů ze strany členů statutárního orgánu dotčené (cílové) společnosti v rámci péče řádného hospodáře. Domnívám se, že případná povinnost kontroly publikovaných dokumentů vztahující se k cílové společnosti bude součástí povinnosti náležité pečlivosti, jež je složkou péče řádného hospodáře podle § 159 odst. 1 OZ. Odpovědnost člena statutárního orgánu lze vyvodit, když nejednal s potřebnými znalostmi a náležitou pečlivostí.¹⁹⁴ Domnívám se, že člen statutárního orgánu by měl kontrolovat obsah registru smluv, pakliže je akcionářem společnosti taková osoba, která je povinným subjektem ve smyslu zákona o registru smluv. Omluvitelnost absence této náležité pečlivosti lze dle mého názoru dovést do okamžiku, než se člen statutárního orgánu dozví, že je akcionářem takto povinná osoba.

Lze uzavřít, že k zohlednění publikované akcionářské dohody, kterou není cílová společnost přímo vázána, by mělo subsidiárně dojít až v okamžiku, kdy bude zřejmé, že její zohlednění nikterak nezasahuje do oprávněných zájmů společnosti. Tento závěr vychází z toho, že člen statutárního orgánu je primárně vázán povinností loajality vůči společnosti, nikoliv vůči jejím akcionářům.¹⁹⁵ S ohledem na péči řádného hospodáře by měl člen statutárního orgánu brát v potaz právní status akcionářů, jakožto osob, které mají povinnost zveřejňovat dokumenty v registru smluv podle zákona o registru smluv. Zveřejnění akcionářské dohody v registru

---

¹⁹¹ BOUDA, P, FADRNY, M, FRANC, P. a kol. § 4 [Registr smluv]. In: BOUDA, P, FADRNY, M, FRANC, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2016.

¹⁹² Nález Ústavního soudu ČR ze dne 22.01.2019 pod sp. zn. Pl. ÚS 32/17, zejména pak body odůvodnění 70-71 vztahující se k přezkumu účelu zákona, kde je poukazováno, že v registru smluv jsou publikovatelné informace, které lze poskytnout podle zákona č.106/1996 Sb.

¹⁹³ Jako určitý podpůrný argument lze použít názor L. Vrzalové, že veškerá formální a materiální kritéria splňují pouze tři veřejné rejstříky – katastr nemovitostí, plavební rejstřík a námořní rejstřík. S tím, že v praxi dochází k faktickému rozšíření o veškeré veřejné seznamy, které naplňují pouze materiální požadavky. Viz L. VRZALOVÁ In: SPÁČIL, J. a kol. *Věcná práva. Věcná práva, katastr nemovitostí a správa cizího majetku*. 1. vydání. Praha C.H. Beck, 2018, s. 239-240. Pro úplnost dodávám, že podle mého názoru nenaplnuje registr smluv princip materiální publicity, který je obsažen zejména v § 984 až § 986 OZ.

¹⁹⁴ MATZNER, J. Odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností [online]. *Obchodněprávní revue*, 2023, č. 1.

¹⁹⁵ Op. cit. sub 181.

smluv by nemělo mít bez dalšího vliv na rozhodování členů statutárního orgánu, ale může sloužit jako subsidiární parametr k volbě konkrétního rozhodnutí a mohl by v extrémním případě vést k možnosti vyvození následků vůči členovi statutárního orgánu, a to z důvodu případného porušení jeho povinnosti jednat s péčí řádného hospodáře.

3. Utvrzení závazků z akcionářských dohod

3.1. Teoretické a zákonné východisko institutu utvrzení

Současná právní úprava, na rozdíl od té předchozí, rozlišuje vedle utvrzení dluhu také zajištění dluhu¹⁹⁶. Předchozí právní úprava uváděla v oddílu týkajícího se zajištění závazků na prvním místě právě smluvní pokutu¹⁹⁷, avšak utvrzení jako takové nebylo od zajištění odlišeno.

M. Kindl dodává, že toto důsledné rozlišování má velmi významný dopad na právní praxi, zejména pak na samotnou realizaci právních vztahů.¹⁹⁸ Současná úprava občanského zákoníku pojednává o utvrzení stroze, když v § 2010 OZ¹⁹⁹ pouze uvádí výčet způsobů utvrzení, s tím, že dluh lze utvrdit buď smluvní pokutou nebo uznáním dluhu. P. Čech pak kvituje význam rozlišování mezi utvrzením a zajištěním, když dodává, že utvrzení neslouží k poskytnutí jistoty²⁰⁰ a případné utvrzení dluhu nemění jeho kvalitu²⁰¹.

Tento závěr se je zřetelný v případě konkurence více dluhů jednoho dlužníka vůči věřiteli, neboť pouze utvrzený dluh bude vedle zajištěných dluhů považován za dluh nejméně nezajištěný.²⁰² P. Čech pak spatřuje podstatu utvrzení v tom, že posiluje postavení věřitele výlučně v právní rovině, ačkoli samo o sobě neposkytuje možnost náhradního uspokojení.²⁰³ Důsledkem utvrzení je zejména motivace dlužníka ke splnění dluhu.²⁰⁴ Důvodová zpráva k občanskému zákoníku poté k vyčteným utvrzovacím institutům dodává, že hospodářsky nezajišťují pohledávku věřitele, ale mohou poskytovat jiné výhody.²⁰⁵ Důvodová zpráva dále

---

¹⁹⁶ Viz znění § 2010 a násl. OZ, přičemž občanský zákoník ve druhém a třetím oddílu osmého dílu rozlišuje právě zajišťovací a utvrzovací instituty.

¹⁹⁷ Viz § 544 a násl. zákona č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění od 01.01.2013 do 31.12.2013.

¹⁹⁸ KINDL, M. In: KINDL, M. *Zajištění a utvrzení dluhů*. 1. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2016, s. 12.

¹⁹⁹ Pro úplnost dodávám, že bližší úprava těchto institutů je obsažena v § 2048 až § 2054 OZ.

²⁰⁰ Op. cit. sub 119, s. 468.

²⁰¹ Viz § 1933 odst. 1 OZ, které určuje způsob započtení plnění na vícero závazků stejného druhu.

²⁰² Op. cit. sub 119, s. 468–469.

²⁰³ Ibid. P. Čech akcentuje ve svém vymezení zajištění možnost realizace uspokojení z náhradního zdroje v případě neplnění ze strany věřitele.

²⁰⁴ Ibid.

²⁰⁵ Vláda: Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz. Viz pasáže k § 2010 až § 2014 OZ.

rozvádí, že jedním z účelů smluvní pokuty je dát předem najevo zvýšený zájem věřitele²⁰⁶ na splnění konkrétní (utvrzené) smluvní povinnosti.²⁰⁷

Občanský zákoník výslovně označuje za utvrzení pouze smluvní pokutu a uznání dluhu, ale i tak nelze tento výčet považovat za zcela uzavřený.²⁰⁸ Tento závěr podporuje například nálezn Ústavního soudu ČR ze dne 03.01.2000 pod sp. zn. IV. ÚS 387/99, jenž se týká možnosti uzavírat takové typy smluv, které majetek dostatečně zabezpečují²⁰⁹, přičemž jazykový výklad pojmu zabezpečení s ohledem na současnou právní úpravu můžeme chápat jako „zajištění či utvrzení“. Tento názor je podporován konstantní judikaturou Nejvyššího soudu ČR, která podmiňuje jiná utvrzující smluvní jednání jejich platností.²¹⁰ V rámci právního řádu lze najít další instituty, které ve svém důsledku posilují pozici věřitele z právního hlediska obdobně, jako je tomu u utvrzení.

Tuto myšlenku podporuje i M. Kindl, když tvrdí, že „věřitel může posílit svou pozici ve vztahu s dlužníkem i jinými způsoby nežli jen ujednáním o smluvní pokutě anebo v důsledku uznání dluhu dlužníkem“.²¹¹ Tento závěr dokresluje komentářová literatura k § 2010 OZ, když připouští existenci kvazi-kategorií institutů, které se svou podstatou blíží zajišťovacím a utvrzovacím institutům²¹², a shodně pak o těchto kvazi-kategoriích pojednává i P. Čech.²¹³ Jako příklad specifického neupraveného způsobu utvrzení lze považovat vystavení zajišťovací směnky²¹⁴ dlužníkem, přičemž H. Zoubek tento případ chápe za utvrzení *sui generis*, když hospodářský smysl spatřuje právě v umožnění rychlejšího a procesně snazšího vymožení pohledávky.²¹⁵ Podobnou úvahu o specifické roli směnky, jakožto prostředku utvrzení, rozvíjí i M. Kindl, když o směnkách, které slouží k utvrzení, tvrdí že nejsou akcesorickým závazkem k jinému závazku, a proto je tedy chápe jako prostředek utvrzení dluhu, ale ne jako utvrzovací závazek.²¹⁶ M. Kindl však dodává, že o prostředek utvrzení dluhu se může jednat jen v případě

---

²⁰⁶ Domnívám se, že tato myšlenka zákonodárce se dá vztáhnout na utvrzení jako takové.

²⁰⁷ Op. cit. sub 205, k §§ 2048 až 2052 OZ.

²⁰⁸ ZOUBEK, H. § 2010 [Zajištění a utvrzení dluhů, formy zajištění dluhů]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

²⁰⁹ Citovaný nálezn Ústavního soudu ČR dokresluje rozsah smluvní autonomie a je dle mého názoru aplikovatelný i na současnou právní úpravu.

²¹⁰ Např. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.11.2014 pod sp. zn. 23 Cdo 2239/2012 nebo novější rozhodnutí ze dne 18.03.2020 pod sp. zn. 23 Cdo 2070/2018.

²¹¹ Op. cit. sub 198, s. 412.

²¹² Op. cit. sub 208.

²¹³ Op. cit. sub 119, s. 467. P. Čech uvádí, že je běžná podnikatelská praxe užívat jiné prostředky k zajištění svých pohledávek.

²¹⁴ Op. cit. sub 208. Autor k tomuto označení dodává, že se jedná o teoretický pojem, nikoliv o pojem zákonný.

²¹⁵ Ibid.

²¹⁶ Op. cit. sub 198, s. 21.

zajišťovací směnky vystavené dlužníkem, v případě vystavení směnky jinou osobou bude tato směnka plnit funkci zajišťovací nikoliv utvrzovací.²¹⁷

3.2. Podstata a vymezení utvrzení

Pakliže docházíme k závěru, že existují další instituty či ujednání, které se budou obsahově blížit utvrzení, tak jak je popisováno v občanském zákoníku, je na místě zanalyzovat, které podstatné znaky jsou pro utvrzení a zajištění společné, a které znaky tyto instituty naopak od sebe odlišují. Mám za to, že zejména na základě odlišností mezi institutem utvrzení a institutem zajištění pak můžeme vystihnout vlastní podstatu utvrzení.

Zajištění i utvrzení plní primárně preventivní funkci, když motivují dlužníka k včasnému, řádnému a dobrovolnému splnění jeho povinnosti.²¹⁸ Dalším významným společným znakem je akcesorická povaha takových ujednání vůči primárnímu závazku. Důsledkem akcesorické povahy je skutečnost, že vedlejší ujednání (tj. utvrzení nebo zajištění) zpravidla sleduje osud hlavního závazku.²¹⁹ Posledním společným znakem obou skupin je jejich podstata, spočívající v posílení pozice věřitele vůči dlužníkovi.

Primární rozlišení mezi zajištěním a utvrzením spočívá pak právě v povaze posílení pozice věřitele vůči dlužníkovi a ve vztahu k uspokojení pohledávky, když zajištění umožňuje přednostní uspokojení zajištěné pohledávky z určité vymezeného majetku dlužníka nebo jiné osoby.²²⁰ Utvrzení poté sice usnadňuje věřitelovu pozici, ale nikterak nedochází ke zvýšení kredibility dlužníka, protože u nesolventního dlužníka takový instrument fakticky nic nepřináší.²²¹ Sekundární rozdíl lze spatřovat v tom, že utvrdit dluh může pouze dlužník, zatímco zajištění může poskytnout i osoba od dlužníka odlišná²²². Zajištění tedy fakticky zlepšuje pozici věřitele, zatímco utvrzení zlepšuje pouze právní postavení věřitele vůči dlužníkovi.

Na základě výše uvedených závěrů pak docházím k tomu, že utvrzení zvyšuje věřitelovu jistotu, že bude dluh splněn. Pro případ jeho nesplnění zároveň posiluje jeho pozici oproti dlužníkovi určitým, mezi nimi sjednaným způsobem, ačkoliv utvrzení samo o sobě neposkytuje alternativní způsob uspokojení dluhu. Pro účely této práce budu pro okruh institutů utvrzení v širším slova smyslu používat pojem „utvrzovací mechanismus“, kterým budu rozumět i takové ujednání stran akcionářské dohody, které samo o sobě nemusí naplňovat výše uvedenou

---

²¹⁷ Ibid.

²¹⁸ Op. cit. sub 198.

²¹⁹ M. Kindl uvádí, že jedinou pomyslnou výjimkou je sjednání finanční záruky, která nemusí mít akcesorickou povahu, není-li tak sjednáno. Viz op. cit. sub 198, s. 17-18.

²²⁰ Op. cit. sub 198, s. 12.

²²¹ Ibid.

²²² Ibid.

podstatu utvrzení, ale konstruuje obligační povinnost, jejíž případné porušení může být spojeno s jiným (zpravidla sankčním) následkem, který si strany předem ujednaly za účelem zvýšení právní jistoty, že bude určitý závazek splněn.

4. Metodologie výzkumu akcionářských dohod

4.1. Použité výzkumné metody

Výzkum akcionářských dohod je prováděn za účelem dokumentace a popisu typických utvrzovacích mechanismů, které se v akcionářských dohodách běžně vyskytují a které zvyšují právní jistotu stran akcionářských dohod tím, že určitým způsobem zlepšují pozici neporušující strany akcionářské dohody v případě nesplnění, resp. porušení sjednaných závazků. V rámci výzkumu je analyzován vlastní text publikovaných a veřejně dostupných akcionářských dohod. Obsah akcionářských dohod je postupně podrobně systematicky rozebrán za účelem abstrakce obsažených utvrzovacích mechanismů, které jsou dále zkoumány.

Nalezené utvrzovací mechanismy budou zobecňovány tak, aby se jejich podstata dala použít jako samostatný kódovací znak sloužící k identifikaci obdobných utvrzovacích mechanismů v jiných akcionářských dohodách. Tímto způsobem dojde k postupné krystalizaci pravidelně se vyskytujících, a tedy i pravidelně užívaných, utvrzovacích mechanismů. Z metodologického hlediska lze výzkum označit jako exploratorní výzkum.²²³ S ohledem na další možnost užití získaných závěrů jej dále můžeme označit za výzkum aplikovaný, respektive jeho specifickou společenskovední subkategorii – evaluační výzkum²²⁴. Hlavní metodou zpracování dat je metoda indukce, přičemž z povahy výzkumu převažuje aplikace analytických postupů²²⁵. V určitých případech je v protipólu k analytickým postupům prováděna syntéza získaných dat.

Předmětem vlastního zkoumání jsou veřejně dostupné akcionářské dohody, přičemž těmi pro účely této kapitoly rozumím akcionářské dohody, k jejichž uveřejnění došlo v souladu se zákonem o registru smluv. Pro účely výzkumu je vhodné konstatovat, že akcionářské dohody považují za dokumenty²²⁶. L. Webley uvádí, že dokumenty mají potenciál informovat o učiněných rozhodnutích osob a mohou implikovat zamýšlený účel nebo záměr, pro který byly vytvořeny, zpravidla pak mohou obsahovat popis struktury sociálních vztahů.²²⁷ Autorka dále rozvádí, že pohled na kvalitativní analýzu dokumentů v rámci empirického právního výzkumu

---

²²³ HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. 1. vydání. Praha: Portál, 2005. s. 38.

²²⁴ Op. cit. sub 223, s. 39.

²²⁵ Op. cit. sub 223, s. 35-36.

²²⁶ Op. cit. sub 223, s. 132.

²²⁷ WEBLEY, L. Qualitative Approaches to Empirical Legal Research. In: CANE, P., KRITZER, H. M. *The Oxford Handbook of Empirical Legal Research* [online]. Oxford: Oxford Academic, 2012.

je rozporuplný a uvádí, že jedna z mnoha diskusí se vede například o tom, do jaké míry lze na základě dokumentů vyvozovat obecné závěry²²⁸. L. Webley pak k analýze dokumentů dodává, že obsahují velmi bohatý zdroj informací, který považuje zároveň za relativně nevyužívaný.²²⁹

J. Hendl k rozboru dokumentů uvádí, že dokumenty mohou být zkoumány jak kvalitativně, tak kvantitativně a jejich zkoumání lze označit jako nereaktivní metodu sběru dat.²³⁰ Nereaktivitou dokumentů je nutné chápat skutečnost, že plynutí času nebo z jiných obdobných důvodů nedochází ke znehodnocování dat obsažených v dokumentech, jak tomu může být například u rozhovoru.²³¹

Domnívám se, že prováděný výzkum nelze označit jako čistě kvalitativní, a to i přesto, že J. Hendl uvádí, že: „*Neexistuje jediný obecně uznávaný způsob, jak vymezit nebo dělat kvalitativní výzkum*“.²³² S ohledem na implementaci kvantitativních metod do prováděného výzkumu je na místě označit výzkum za smíšený. Smíšený výzkum vychází z premisy, že neexistuje základní konflikt mezi kvalitativními a kvantitativními výzkumnými metodami.²³³ Vzhledem k odlišné povaze a předmětu zkoumání obou výzkumných metod pak spíše existuje jejich vzájemná komplementarita.²³⁴ Docházím tedy k názoru, jestliže ve výzkumu užívám postupů a strategií, které reprezentují oba výzkumné tábory, musí být logicky provedený výzkum označen jako smíšený, neboť jej nelze klasifikovat jiným způsobem. Smíšená povaha výzkumu umožňuje popsat zkoumaný fenomén do hloubky takovým způsobem, který není možný pouze při použití jednoho postupu či metody.²³⁵

Smíšený výzkumný model užitý v této diplomové práci je založen na dvojfázovém smíšeném modelu s konverzí dat.²³⁶ Dvoufázovost výzkumného modelu je založena na sekvenčním kombinování²³⁷, jehož podstata vychází z toho, že data jsou primárně zpracovávána kvalitativně s tím, že získané výstupy jsou posléze podrobeny dalšímu zpracování. Data získaná v první fázi zpracování jsou dále kvantifikována. K tomuto procesu dochází na základě kvantitativní redukce kvalitativních dat, která předchází vlastnímu

---

²²⁸ Ibid.

²²⁹ Ibid.

²³⁰ Op. cit. sub 223, s. 132.

²³¹ Ibid.

²³² Ibid, s. 49-50.

²³³ Ibid, s. 56.

²³⁴ Ibid, s. 60.

²³⁵ NIELSEN, L. B. The Need for Multi-Method Approaches in Empirical Legal Research In: CANE, P., KRITZER, H. M. *The Oxford Handbook of Empirical Legal Research* [online]. Oxford: Oxford Academic, 2012.

²³⁶ Op. cit. sub 223, s. 285.

²³⁷ Pro úplnost uvádím, že použitý model považuji spíše za sekvenční kombinování než za simultánní kombinování, a to z důvodu, že výstupy jednoho zpracování dat předchází aplikaci dalších výzkumných metod. Spornost, ale spatřuji v tom, že předmětem zpracování jsou primární data na základě výsledků předchozí metody, nikoliv samotná data získané předcházející metodou.

provedení dalších kvalitativních rozborů vybraných utvrzovacích mechanismů. Tyto finální rozborů jsou opět kvalitativní povahy a obsahově přímo navazují na výsledky předešlých částí výzkumu, ale s tou výjimkou, že toto zpracování vychází přímo z primárních dat²³⁸.

Sekvenční kombinování znamená, že užití jednotlivých výzkumných metod přímo závisí na výsledcích předchozí výzkumné metody.²³⁹ Jedná se tedy o řetězení výzkumných metod, které na sebe nutně navazují. Pakliže je tento sekvenční výzkumný model označen za smíšený, je možné detailněji popsat i vlastní vztah mezi výzkumnými metodami, přičemž na základě výše uvedené sumarizace výzkumného postupu lze základní vztah mezi kvalitativní a kvantitativní výzkumnou metodou tohoto výzkumu označit schématem QUAL→quan→qual.²⁴⁰

Toto schéma podle J. Hendla určuje nejen dominantní výzkumnou metodu (uvedenou velkými písmeny), ale sumarizuje i vlastní postup sekvenčního kombinování provedeného výzkumu.²⁴¹ Výchází kvalitativní metodou užitou ve výzkumu je rámcová analýza, která je J. Hendlem zařazena převážně mezi kvalitativní výzkumné metody.²⁴²

Rámcovou analýzu můžeme rozdělit na dvě základní části – organizaci dat a interpretaci dat.²⁴³ V rámci organizace dat jsou na základě systematické textové a obsahové analýzy jednotlivých akcionářských dohod zkoumány nalezené utvrzovací mechanismy v akcionářských dohodách, včetně jejich obsahu, které jsou dále tříděny na základě procesu kódování.²⁴⁴ Získané informace jsou systematicky zaznamenávány. Při této prvotní fázi rámcové analýzy jsou na základě identifikace konkrétních utvrzovacích mechanismů a sumarizace jejich vlastní podstaty vytvářeny abstrakce identifikovaných utvrzovacích mechanismů, které slouží jako kódovací znaky. Tato abstraktní vyjádření utvrzovacích mechanismů jsou používána k identifikaci obdobných utvrzovacích mechanismů v ostatních akcionářských dohodách. S ohledem na různorodost a obsáhlost dat v jednotlivých akcionářských dohodách je nutné, aby v rámci prováděného výzkumu docházelo k selektivní redukci dat.²⁴⁵ Tímto způsobem jsou zkoumány pouze relevantní pasáže akcionářských dohod, které obsahují utvrzovací mechanismy.

---

²³⁸ Op. cit. sub 223, s. 277.

²³⁹ Ibid.

²⁴⁰ Ibid.

²⁴¹ Ibid, s. 285.

²⁴² Ibid, s. 217.

²⁴³ Ibid.

²⁴⁴ Ibid, s. 247.

²⁴⁵ Ibid, s. 207-210.

Proces zpracovávání relevantních dat můžeme označit jako kódování.²⁴⁶ Cílem kódování je identifikace podstatných částí zkoumaného dokumentu, a to za účelem jejich dalšího zpracování.²⁴⁷ Pro účely výzkumu jsou jako kódovací jednotky vybírány právě abstrakce z jednotlivých nalezených utvrzovacích mechanismů. Jednotlivé kódovací znaky ve svém celku vytvoří kódovací klíč, kterým lze poté zjednodušeně popsat každou ze zkoumaných akcionářských dohod. Vytváření kódovacího klíče je nejvýznamnějším metodologickým okamžikem, který formuje zaměření výzkumu jako takového.²⁴⁸ S ohledem na kvalitativní povahu této části výzkumu je užívána metoda otevřeného kódování.²⁴⁹ Otevřené kódování umožňuje rozšiřovat seznam kódovacích znaků přímo v průběhu vlastní práce s textem akcionářských dohod. Kódovací proces v kvalitativních výzkumech nemusí mít předem určený kódovací klíč, neboť ten se leckdy vytváří až v průběhu prováděného výzkumu s ohledem na získávané poznatky o výzkumném vzorku.²⁵⁰ Tím se odlišuje od kódovacího procesu v kvantitativních výzkumech, které se snaží kvantifikovat určité zkoumané jevy na základě většího vzorku dat a kde tedy nebývá hospodárné postupně měnit a upravovat kódovací klíč.

Utvrzovací mechanismy jsou při procesu kódování označovány a zpracovávány postupně již při prvotním průchodu textem akcionářských dohod s tím, že poté s pomocí takto postupně vytvářených kódovacích znaků postupně dojde až ke zformování finální podoby kódovacího klíče a také tedy i k definitivnímu určení finální podoby výzkumu. Zpracování utvrzovacích mechanismů je činěno primárně za pomoci abstrakce a dedukce, s tím že s každou další aplikací kódovacího klíče dochází k procesu znovu ověřování a testování aktuální podoby jednotlivých kódovacích znaků, s tím, že tyto znaky budou buď pozměněny, nebo rozšířeny o nový kódovací znak, a to podle povahy konkrétně zkoumaného utvrzovacího mechanismu.

Domnívám se, že nalezené abstrakce utvrzovacích mechanismů půjde dále třídit do jednotlivých skupin podle jejich podobnosti. Takto popsaným způsobem dochází k postupné krystalizaci a adaptaci procesu kódování při jeho vlastním provádění, tak aby došlo k zachycení všech utvrzovacích mechanismů, které jsou obsaženy v textu zkoumaných akcionářských dohod. Tento postup umožňuje postupné zdokonalování kódovacích procesů při vlastním provádění výzkumu. Nevýhodou je však časová náročnost tohoto způsobu práce s daty, neboť za účelem vyvození co možná nejobjektivnějšího závěru o utvrzovacích mechanismech se jeví jako nezbytné finální kódovací klíč použít znovu na celý zkoumaný soubor akcionářských

---

²⁴⁶ Op. cit. sub 235.

²⁴⁷ Op. cit. sub 235.

²⁴⁸ Op. cit. sub 235.

²⁴⁹ Op. cit. sub 223, s. 247.

²⁵⁰ Op. cit. sub 227.

dohod. Na základě opětovné aplikace získaného kódovacího klíče dojde k výraznému snížení míry chybovosti celého procesu kódování tím, že akcionářské dohody jsou zkoumány i skrze optiku později nalezených kódovacích znaků. Tímto dochází k vlastní reevaluaci dříve provedených rozborů akcionářských dohod.

Získaná data z rámcové analýzy jsou dále podrobeny kvantitativní obsahové analýze, na základě které dochází k další redukci získaných dat za účelem získání výstupů kvantitativní povahy.²⁵¹ Jednotlivé utvrzovací mechanismy jsou na základě systematizace, kterou reprezentuje výsledný kódovací klíč zaneseny a zobrazeny v tabulce, jež obsahuje základní statistické údaje a jednotlivé kódovací klíče zkoumaných akcionářských dohod. Tabulka obsahující projekci získaných dat umožňuje další analýzu jak konkrétního utvrzovacího mechanismu, tak konkrétní analyzované akcionářské dohody. Při použití finální podoby kódovacího klíče bude možné skrze kvantitativní obsahovou analýzu zredukovat popsané utvrzovací mechanismy do jednoduchého kódu, který bude schopen popsat akcionářskou dohodu na základě utvrzovacích mechanismů, které se v ní vyskytují. Tabulka obsahující grafické znázornění kódovacích klíčů tvoří první přílohu této práce.

Výsledný kódovací klíč je vyhotoven v numerickém zobrazení²⁵², který bude zároveň doplněn o grafickou projekci vlastních hodnot. Kódovací klíč je za účelem zjednodušení zobrazován pomocí binárního zápisu, kde grafické zobrazení koresponduje vlastní hodnotou jednotlivých částí kódovacího klíče. Na základě výsledných dat kvantitativní povahy a získaných statistických údajů provedu další kvalitativní analýzy vybraných utvrzovacích mechanismů. Tyto závěrečné analýzy se budou zabývat pouze některými (vybranými) utvrzovacími mechanismy, přičemž tyto budou zkoumány v kontextu akcionářských dohod a budou podrobeny kritické analýze, a to s ohledem na účel těchto utvrzovacích mechanismů v akcionářských dohodách. Takto vybrané utvrzovací mechanismy budou blíže popsány v poslední kapitole této práce, přičemž vedle výsledků této kvalitativní obsahové analýzy budou rozebírány i ve vztahu k dalším (zpravidla kvantifikovatelným) poznatkům a získaným datům o těchto utvrzovacích mechanismech.

4.2. Hodnocení aspektů výzkumu

Účelem výzkumu je poskytnout náhled na způsoby utvrzování závazků z akcionářských dohod. Relevance výzkumu spočívá zejména v tom, že neexistuje obdobná tuzemská obsahová

---

²⁵¹ Op. cit. sub. 223, s. 285.

²⁵² SCHERER, W. In: SCHULZ, W., REIFOVÁ, I. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2.vydání Praha: Karolinum, 2004. s. 42.

analýza akcionářských dohod, přičemž pravděpodobným důvodem je skutečnost, že akcionářské dohody jsou ze své vlastní povahy zpravidla neveřejné, a nejsou tedy často dostupné širší veřejnosti.

S ohledem na převažující kvalitativní charakter výzkumu je nutné při hodnocení výzkumu zejména zohledňovat jeho kvalitativní povahu. Hlavní účel zhodnocení výzkumu spočívá v popisu silných a slabých stránek výzkumu a dále zhodnocení kritických aspektů i konkrétních parametrů provedeného výzkumu, zejména pak jeho validity, reliability a aplikovatelnosti. Veškeré tyto aspekty výzkumu spolu vzájemně souvisí. Podle W. Scherera je reliability předpokladem validity²⁵³. Dále pak W. Scherer uvádí, že s výzkumem úzce souvisí i ekonomie samotného výzkumného šetření a dodává, že čím jednodušeji lze výzkum provést, tím vyšší může být jeho spolehlivost.²⁵⁴ Validita výzkumu je podle L. Webley míra přesného zachycení zkoumaného fenoménu.²⁵⁵ Veškeré parametry výzkumu se dají dále dělit a zkoumat detailněji z různých pohledů.²⁵⁶ Důvod přípustnosti modifikace zkoumaných kritérií je snaha o silnější zohlednění specifik provedeného kvalitativního výzkumu.²⁵⁷

Reliability výzkumu podle L. Webley odkazuje na míru odchylky, která by vznikla zopakováním výzkumu na stejném vzorku se stejnými postupy.²⁵⁸ Reliability může být snížena na základě subjektivního hodnocení a zařazení jednotlivých utvrzovacích mechanismů při replikaci výzkumu.²⁵⁹ Nicméně v případě, že dojde k replikaci výzkumu při použití stejných výzkumných postupů, nemělo by dojít k výraznějšímu odchylce při porovnání obou skupin získaných dat. Použití stejného kódovacího klíče minimalizuje znehodnocení závěrů výzkumné části této diplomové práce.

Závěry tohoto výzkumu nelze zobecnit a aplikovat pro všechny akcionářské dohody, a to zejména s ohledem na kvalitativní povahu prováděného výzkumu²⁶⁰, velikost zkoumaného vzorku a neveřejnou povahu akcionářských dohod²⁶¹. Pro kvalitativní výzkum je typické, že není kladen důraz na velké množství zkoumaných prvků.²⁶²

Uvedená nemožnost aplikace výzkumných zjištění je dána primárně neveřejnou povahou většiny akcionářských dohod. Zkoumaný vzorek tedy nelze považovat za

---

²⁵³ Ibid, s. 34.

²⁵⁴ Ibid.

²⁵⁵ Op cit. sub 227.

²⁵⁶ Op. cit. sub 223, s. 335-348.

²⁵⁷ Ibid.

²⁵⁸ Op cit. sub 227.

²⁵⁹ Op. cit. sub 223, s. 342.

²⁶⁰ Op cit. sub 227.

²⁶¹ Op cit. sub 10, s. 413.

²⁶² Op cit. sub 227.

reprezentativní, neboť publicita zkoumaných akcionářských dohod je určitou anomálií způsobenou tím, že jsou uzavírány specifickými subjekty, kterým je uložena povinnost zveřejnit akcionářské dohody podle zákona o registru smluv²⁶³. Výzkumné závěry a popsání utvrzovací mechanismy lze využít a aplikovat při utvrzování jiných závazků než závazků z akcionářských dohod. Na základě výzkumu lze dospět i k tomu, že smluvní volnost umožňuje stranám utvrzovat své vzájemné závazky jinými mechanismy než skrze zákonem vyjmenované typy utvrzení, přičemž ambicí tohoto výzkumu je identifikovat alespoň některé jiné způsoby utvrzování závazků.

Spolehlivost vlastního provedení výzkumu může být snížena subjektivní klasifikací utvrzovacích mechanismů v rámci kódovacího klíče, nicméně při replikaci výzkumných postupů a použití stejného výzkumného klíče na jednotlivé zkoumané akcionářské dohody by mělo dojít ke zdárné replikaci provedení výzkumu bez výraznějších odchylek.

4.3. Výzkumný vzorek

Struktura výběru zkoumaného vzorku byla předem daná, přičemž došlo k tzv. totálnímu výběru²⁶⁴, kdy veškeré akcionářské dohody, které splňovaly materiální kritérium pro zařazení do výzkumu, byly zařazeny do výzkumného vzorku. Za účelem minimalizace deformace výzkumných závěrů nedošlo k vyřazení žádné z identifikovaných akcionářských dohod. Zkoumané akcionářské dohody byly do výzkumného vzorku zařazeny na základě vyhledávání v registru smluv, přičemž vyhledávání bylo systematicky prováděno skrze vyhledávání klíčových hesel²⁶⁵. Jediná selekce nalezených dokumentů byla skrze předvýběr, který spočíval ve zkoumání, zda je zveřejněný dokument materiálně akcionářskou dohodou.

Akcionářské dohody tvořící výzkumný vzorek, jsou veřejně dostupné, neboť byly uveřejněny v souladu se zákonem o registru smluv. Veškeré zkoumané akcionářské dohody mají společný jmenovatel – týkají se subjektů vyjmenovaných v § 2 ZoRS. V určitých případech docházelo k částečné anonymizaci některých pro výzkum relevantních údajů, a to postupem podle § 5 odst. 6 ZoRS. Anonymizace má v tomto případě za účel chránit obchodní tajemství ve smyslu § 504 OZ.

---

²⁶³ Blíže se této problematice věnuji v subkapitole 4.3 této práce.

²⁶⁴ Op. cit. sub. 223, s. 151.

²⁶⁵ Hesla, použitá k vyhledávání byla tvořena slovy „akcionářská“ a „dohoda“ nebo „smlouva“ v různých tvarech slov. Jediná výjimka z procesu získávání akcionářských dohod do výzkumného vzorku se týkala akcionářské dohody č. 28, týkající se společnosti CEVYKO. Tato akcionářská dohoda byla nalezena vyhledáváním zveřejněných dokumentů v registru smluv podle názvu společnosti, tedy obráceným postupem. O existenci této akcionářské dohody jsem se dozvěděl z usnesení z 25. zasedání Zastupitelstva města Havířov ze dne 25.04.2022. [online], kde byl odkaz na existenci akcionářské dohody týkající se společnosti CEVYKO.

V případě, že na základě nepřímých indicií bylo možné dovodit, že je určitý utvrzovací mechanismus součástí publikované akcionářské dohody, ale jeho vlastní obsah byl anonymizován, byl tento (anonymizovaný) utvrzovací mechanismus zařazen pouze do kvantitativní části výzkumu, a to z toho důvodu, že lze dovozovat určité závěry z existence utvrzovacího mechanismu v akcionářské dohodě. Tento postup nelze uplatnit na kvalitativní část výzkumu, neboť v této části výzkumu je naopak relevantní vlastní obsah utvrzovacího mechanismu, nikoliv skutečnost, že byl obsažen v akcionářské dohodě. Tímto způsobem by mohlo teoreticky dojít k částečné deformaci dat, pakliže by byl v akcionářské dohodě označen anonymizovaný utvrzovací mechanismem pojmem, který byl v rámci kódovacího klíče použit pro obsahově odlišný utvrzovací mechanismus.

Domnívám se, že akcionářské dohody obsažené ve zkoumaném vzorku nebudou obsahovat hraniční, zakázaná nebo přinejmenším sporná ujednání či utvrzovací mechanismy, které by mohly být na samé hranici zákonnosti z důvodu možného rozporu se zákonnými kogentními limity. Dále se domnívám, že by nemělo docházet k výraznější deformaci samotného obsahu akcionářských dohod, a to i přes existenci povinnosti zveřejňovat vlastní obsah akcionářských dohod v registru smluv.

Zkoumaný vzorek akcionářských smluv bude mít určitá specifika, a to s ohledem na povahu stran a další zákonné podmínky, které v souvislosti s těmito stranami vznikají. Stranami těchto akcionářských dohod mohou být často veřejnoprávní korporace, které budou ve světle judikатурních závěrů považovány za nepodnikatele²⁶⁶, například se bude jednat o územní samosprávné celky podle § 2 odst. 1 písm. b) ZoRS. Z důvodu dopadu právní regulace zákona o registru smluv dojde k aplikaci specifického pravidla pro nabytí účinnosti, podle kterého nabude akcionářská dohoda účinnosti nejdříve dnem zveřejnění. Zákon o registru smluv tímto vytváří *de facto* zákonnou suspenzivní podmínku účinnosti akcionářských dohod, které budou zveřejňovány podle zákona o registru smluv. Díkce § 6 odst. 1 a odst. 2 ZoRS však připouští, že akcionářská dohoda může nabýt účinnosti i jiným okamžikem, než je okamžik zveřejnění. Zkoumané akcionářské dohody budou ztrácet diskrétní povahu, která je jejich hlavní předností.²⁶⁷

Akcionářské dohody, které tvoří výzkumný vzorek, byly v registru smluv vyhledávány a postupně identifikovány v období od 11.09.2022 do 11.11.2022, poté došlo k uzavření množiny zkoumaných akcionářských dohod a k následnému zpracovávání vlastního výzkumu. Tento výzkumný vzorek je tvořen celkem dvaceti osmi zveřejněnými akcionářskými dohodami.

---

²⁶⁶ Op. cit. sub 115.

²⁶⁷ Op. cit. sub 10, s. 413.

Jejich výčet, včetně bližších informací k nim, je uveden v seznamu zdrojů této práce. V rámci těchto bližších informací o akcionářských dohodách je mimo jiné uvedena informace o datu posledního přístupu, kterým je myšleno datum poslední kontroly přístupnosti akcionářských dohod v registru smluv.

Pouze čtyři z těchto dohod se netýkají akciových společností, ale upravují vztahy v souvislosti se společnostmi s ručením omezeným nebo jejich zahraničním ekvivalentem. Za účelem co možná největšího rozšíření množiny zkoumaných vzorků, která by obsahovala utvrzovací mechanismy, jsem se rozhodl i tyto společnícké dohody ponechat ve zkoumaném vzorku a zohlednit jejich utvrzovací mechanismy v prováděném výzkumu.

Domnívám se, že s ohledem na totožnost záměru, který vede smluvní strany k jejich uzavření, lze dospět k tomu, že jejich zařazení nebude negativně zkreslovat výzkumné závěry. Ve dvou případech jsou ve výzkumu zahrnuty dvě akcionářské dohody týkající se totožné cílové společnosti. Oba tyto případy mají společné, že došlo k uzavření nové akcionářské dohody, týkající se cílové společnosti, a to mezi více smluvními stranami než v předchozí akcionářské dohodě. Tímto může fakticky dojít k navýšení počtu zkoumaných akcionářských smluv, ale domnívám se, že ani tento způsob rozšíření vzorku nebude mít významnější vliv na deskriptivní a informativní aspekt provedeného výzkumu. Duplicitní případy akcionářských dohod umožňují hlubší užití komparativních metod ke zkoumání faktického vývoje obsahu a typů utvrzovacích mechanismů, protože v těchto případech docházelo k uzavření nových akcionářských dohod.

Strany těchto znovu uzavíraných akcionářských dohod teoreticky mohly jednat o nové podobě vlastního obsahu akcionářské dohody a utvrzovacích mechanismů, a to na základě dosavadních zkušeností.

5. Výsledky kvalitativní výzkumu – analýza utvrzovacích mechanismů

5.1. Obecné informace a statistické údaje

Zkoumaný vzorek byl tvořen dvaceti osmi publikovanými akcionářskými dohodami, přičemž jejich naprostá většina se řídila českým právním řádem, pouze ve dvou případech byl jejich vlastní obsah podřízen cizímu právnímu řádu²⁶⁸. Ve dvou případech byl vlastní text akcionářské dohody sepsán v anglickém jazyce a v jednom případě byla podle vlastního textu akcionářské dohody akcionářská dohoda souběžně vyhotovena v českém a francouzském

---

²⁶⁸ V jednom případě se jedná o akcionářskou dohodu podřízenou litevskému právnímu řádu a v druhém případě byla pasáž o rozhodném právu anonymizována. Podle mého názoru je však vysoce pravděpodobné, že se bude jednat o cizí právní řád.

jazyce²⁶⁹. Ve zkoumaném vzorku, jak bylo výše avizováno, byly ponechány čtyři společnické dohody, tedy takové dohody, kde cílovou společností byla společnost s ručením omezením nebo její zahraniční obdoba²⁷⁰, nikoliv akciová společnost.

V akcionářských dohodách bylo celkem identifikováno sto osmdesát pět výskytů unikátních utvrzovacích mechanismů, které byly na základě kódovacího procesu rozřazeny do čtrnácti skupin. V rámci zkoumaného vzorku vznikala vysoká variabilita, jak ve vlastním počtu utvrzovacích mechanismů, tak v pomyslné podrobnosti jejich obsahu. Zkoumané akcionářské dohody vykazovaly vysokou variabilitu v počtu utvrzovacích mechanismů, přičemž nejvíce bylo identifikováno dvanáct různých utvrzovacích mechanismů²⁷¹.

Součástí této práce je soubor příloh vztahující se k vybraným a blíže zkoumaným utvrzovacím mechanismům, přičemž jako první příloha této práce je systematicky zařazena přehledová tabulka obsahující projekci identifikovaných utvrzovacích mechanismů v konkrétních akcionářských dohodách. Projekce pak vyobrazuje kódovací klíč, který implikuje výskyt jednotlivých utvrzovacích mechanismů v konkrétních akcionářských dohodách. Dalšími přílohami této práce jsou grafické tabulky, rozebírající bližší aspekty jednotlivých zkoumaných utvrzovacích mechanismů, přičemž všechny obsahují odkaz na konkrétní akcionářské dohody, kde se vyskytovaly zkoumané utvrzovací mechanismy, které byly předmětem bližší analýzy. Přehledové tabulky dále obsahují zjednodušené informace o křížovém výskytu relevantních utvrzovacích mechanismů ve zkoumaných akcionářských dohodách, které se jeví jako relevantní ve vztahu ke rozebíranému utvrzovacímu mechanismu.

S ohledem na předmět výzkumu byly zkoumány utvrzovací mechanismy výlučně obligačního charakteru, které byly obsaženy pouze ve vlastním textu akcionářských dohod. Pakliže akcionářská dohoda odkazuje na utvrzovací mechanismus ve stanovách, došlo k posouzení obsahu a povahy takového odkazu, pakliže mohl konstruovat alespoň částečně obligační závazek nebo by mohl být i jinak vymáhán byl zařazen do statistické části výzkumu. Utvrzovací mechanismy obsažené ve stanovách nebyly s ohledem na rozsah této práce a vytyčené výzkumné mantinely blíže zkoumány, nad rámec jejich případného odkazu ve vlastním textu akcionářské dohody.

---

²⁶⁹ Jedná se o akcionářskou dohodu č. 9 týkající se společnosti Brněnské vodárny a kanalizace, a.s., přičemž v registru smluv byla zveřejněna pouze česká verze.

²⁷⁰ Viz společnická dohoda č. 26 týkající se společnosti FABCE, Aviation Services, Ltd.

²⁷¹ V tomto případě se jednalo o společnické dohody č. 21–23, ke společnostem nullspaces s.r.o., StatoTest s.r.o. a Cermitech s.r.o. Nejvíce utvrzovacích mechanismů v akcionářské dohodě týkající se akciové společnosti se vyskytlo u akcionářské dohody č. 8, týkající se společnosti Plzeňská teplárenská a.s., kde bylo identifikováno celkem 11 druhů utvrzovacích mechanismů.

Bližší rozbor jednotlivých utvrzovacích mechanismů se však snaží poskytnout ucelený vhled do vlastní problematiky utvrzování závazků z akcionářských dohod, a proto obsahují jednotlivé rozборы i polemiku o přípustné povaze jednotlivých utvrzovacích mechanismů v kontextu akciových společností, a to nejen v kontextu akcionářských dohod.

5.2. Jednotlivé utvrzovací mechanismy

V rámci kódovacího procesu bylo postupně identifikováno celkem čtrnáct rozdílných skupin utvrzovacích mechanismů, kterými jsou:

- smluvní pokuta;
- předkupní právo;
- vysílací právo;
- opce;
- (obligační) úprava usnášeníschopnosti valné hromady;
- právo odkupu (*sell-out*);
- omezení volné dispozice s akciemi;
- *tag-along* právo;
- povinnost nápravy vzniklé újmy;
- (obligační) úprava rozhodování volených orgánů;
- *change of control* klauzule;
- ujednání o řešení patových situacích (*deadlock*);
- *lock-up* ujednání; a
- *drag-along* právo.

Výše uvedené utvrzovací mechanismy byl na základě jejich podobnosti a účelu rozřazeny do pěti skupin. Níže popsané dělení utvrzovacích mechanismů je čistě přehledové. Je vhodné zdůraznit, že některé z utvrzovacích mechanismů lze zařadit i do jiné skupiny a zároveň, že některé utvrzovací mechanismy mohou nepřímo sloužit ke stejnému účelu jako utvrzovací mechanismy jiné skupiny. V případě, že utvrzovací mechanismus vykazuje dvojí funkci byla pro systematizaci relevantní pouze primární funkce. Hranice mezi těmito kategoriemi se často stírají, překrývají, ale již z pouhého porovnání nalezených utvrzovacích mechanismů je zřejmé, že přestože směřují ke stejnému účelu, tak se často liší pouze v rozsahu intenzity, kterým závazek utvrzují.

První skupina se vztahuje k náhradě škody vzniknuvší z akcionářských dohod, přičemž jsem do ní zařadil ujednání o smluvní pokutě a ujednání o nápravě vzniklé újmy.

Druhá skupina obsahuje utvrzovací mechanismy, které směřují k zachování stejné akcionářské struktury v cílové společnosti, kterými jsou ujednání o tzv. *lock-upu*²⁷² a klauzule *change of control*²⁷³.

Třetí skupina obsahuje utvrzovací mechanismy omezující dispozici s majetkovou účastí v cílové společnosti, kterými rozumím ujednání o předkupním právu, práva odkupu (*sell-out*)²⁷⁴ a o tzv. *tag-along*²⁷⁵ a *drag-along*²⁷⁶ právech, které mají význam při ukončování účasti ve společnosti. Dále do této skupiny patří ujednání vztahující se k omezení volné dispozice s akciemi, kterými rozumím pro účely této práce zbytkovou kategorii, která omezuje dispozici jinými způsoby, zejména jako určitou smluvní alternativu k omezení ve smyslu § 270 ZOK, které spatřuji zejména v mechanismech podmaňující převody majetkové účasti v cílové společnosti předchozími souhlasly nebo jinými smluvními způsoby omezení volné dispozice s akciemi jako takovými. Ujednání o předkupním právu však může ve svém důsledku sloužit sekundárně i ke stejnému účelu jako utvrzovací mechanismy druhé skupiny, když ujednání o předkupním právu může nepřímo odrazovat druhou stranu od ukončení účasti na cílové společnosti, a tedy pomyslně nepřímo vynucovat setrvání této strany v cílové společnosti.

Čtvrtá skupina zahrnuje ty utvrzovací mechanismy, které se věnují úpravě vnitřních procesů a poměrů v cílové společnosti. Do této skupiny řadím ujednání o řešení patových situací, tzv. *deadlocku*²⁷⁷, úpravu vysílacích práv do volených orgánů, (obligační) úpravu rozhodování volených orgánů a v neposlední řadě (obligační) úpravu rozhodování valné hromady.

Do poslední páté skupiny řadím pouze ujednání o opčních právech, které jsou specifické v tom, že strany akcionářských dohod mohou opcím vtisknout podobu jiných výše popsaných utvrzovacích mechanismů nebo mohou sjednat opce i za jiným účelem, než ke kterému slouží výše popsané utvrzovací mechanismy. Na základě výše uvedeného dělení by pak utvrzovací mechanismy byly seřazeny následovně:

---

²⁷² *Lock-up* ustanovení lze popsat jako závazek nepřevést majetkovou účast v cílové společnosti po sjednanou dobu. Bližší analýza tohoto ujednání je uvedena v subkapitole 5.7.1 této práce.

²⁷³ Ustanovení *change of control* lze popsat jako závazek nepřevést majetkovou účast v cílové společnosti po sjednanou dobu, pokud takovým převodem dojde ke změně ovládající osoby. Umožňuje tedy převody v rámci podnikatelských seskupení, respektive za podmínek, že nedojde ke změně ovládající osoby nebo skutečného majitele. Bližší analýza tohoto ujednání je uvedena v subkapitole 5.7.2 této práce.

²⁷⁴ Právo odkupu umožňuje stranám požadovat realizaci převodu akcií v případě naplnění sjednaných podmínek.

²⁷⁵ *Tag-along* právo materializuje právo akcionáře požadovat, aby v rámci převodu akcií jiné smluvní strany akcionářské dohody došlo i k realizaci převodu i jejich majetkové účasti, a to za stejných podmínek. Bližší analýza tohoto ujednání je uvedena v subkapitole 5.5.3 této práce

²⁷⁶ *Drag-along* právo materializuje právo (zpravidla majoritního) akcionáři požadovat, aby současně s jeho prodejem akcií v cílové společnosti, převedli ostatní akcionáři svou majetkovou účast na cílové společnosti. Bližší analýza tohoto ujednání je uvedena v subkapitole 5.5.4 této práce.

²⁷⁷ Ujednání o řešení *deadlocku* obsahuje zpravidla preventivní úpravu postupů či mechanismů k případnému smírnému řešení situací, kdy by byla cílová společnost „paralyzována“ a z toho důvodu by nebyla schopna o rozhodovat o určitých věcech.

- smluvní pokuta;
- povinnost nápravy vzniklé újmy;
- *lock-up* ujednání;
- *change of control* klauzule;
- předkupní právo;
- právo odkupu (*sell-out*);
- omezení volné dispozice s akciemi;
- *tag-along* právo;
- *drag-along* právo;
- vysílací právo;
- (obligační) úprava usnášeníschopnosti valné hromady;
- (obligační) úprava rozhodování volených orgánů;
- ujednání o řešení patových situacích (*deadlock*); a
- opce.

Domnívám se, že všechny utvrzovací mechanismy mají společné to, že jejich sjednání zvyšuje právní jistotu všech zúčastněných stran akcionářských dohod. Jejich význam spočívá nejen v jejich vlastní prevenční povaze, ale dále i v tom, že v případě porušení akcionářské dohody často obsahují detailní popis způsobu a rozsahu uplatnění konkrétního utvrzovacího mechanismu. V případě porušení akcionářské dohody pak utvrzovací mechanismy zakládají výhodnější postavení těch stran akcionářských dohod, které své závazky neporušily. Sekundárně mohou utvrzovací mechanismy rozšiřovat způsoby řešení porušení akcionářských dohod, zejména tím, že vedle zákonných nástrojů zpravidla poskytují alternativní smluvní mechanismy řešení, které mohou v určitých případech dosáhnout rychlejší a šetrnější nápravy porušení akcionářské dohody, protože výsledná podoba utvrzovacích mechanismů vznikla zpravidla na základě dohody stran akcionářské dohody.

V rámci bližšího zkoumání jsem se rozhodl zaměřit na utvrzovací mechanismy, které se týkají smluvní modifikace dispozice s akciemi v cílové společnosti, přičemž blíže budou analyzovány následující utvrzovací mechanismy: i) předkupní právo, ii) právo odkupu (*sell-out*), iii) *tag-along* ujednání a iv) *drag-along* ujednání.

Dále jsem se rozhodl, že se budu blíže zabývat ujednáními omezujícími akcionářskou strukturu v cílové společnosti. Jedná se o v) ujednání o *lock-upu* a vi) *change of control* klauzuli. V poslední řadě se budu věnovat zkoumání vii) ujednání o řešení patových situací, tzv. *deadlocku* a viii) opčním ujednáním.

Jako primární důvod výběru těchto utvrzovacích mechanismů k bližší kvalitativní analýze a teoretickému rozboru sledávám absenci podrobnější odborné analýzy některých z výše uvedených utvrzovacích mechanismů v kontextu českého právního prostředí. Zejména tím mám na mysli ujednání o *tag-along* a *drag-along* právech a úpravu řešení patových situací (tj. *deadlocku*), které jsou často skloňovány v souvislosti s akcionářskými dohodami, ale absentuje bližší a ucelenější rozbor těchto utvrzovacích mechanismů, který by přesahoval pouhou deskripci fungování těchto ujednání v cizích právních rádech. Za obdobně opomíjené považuji opční ujednání, v intencích závazkového práva, když opce jsou zpravidla skloňovány v souvislosti finančním právem, resp. finančními deriváty. Domnívám se, že podstata opcí, jakožto soukromoprávního institutu, není však v kontextu obchodního práva dostatečně akcentována.

Na druhé straně předkupní právo je institutem, kterému je věnována patřičná pozornost. Zahrnutí předkupního práva mezi blíže zkoumané utvrzovací mechanismy má v této práci dvojí důvod. Prvním důvodem je jeho úzká vazba ostatní utvrzovací mechanismy, které jsem výše zařadil do třetí skupiny, a druhým důvodem je vlastní povaha ujednání o předkupním právu, které se budu v kontextu kapitálových společností věnovat níže²⁷⁸. Přestože je meritem této práce rozbor utvrzovacích mechanismů obligační povahy, je vhodné zmínit, že některé z těchto utvrzovacích mechanismů mohou v určitých případech nabývat i jiné než obligační povahy.

V rámci výzkumné části byly identifikovány další významné utvrzovací mechanismy, které se s ohledem na rozsah této práce jeví jako nevhodné pro jejich bližší rozbor.

Smluvní pokuta, dle mého názoru nejvýznamnější z identifikovaných utvrzovacích mechanismů, nebude blíže rozebírána v této práci, nad rámec krátké subkapitoly, která je věnována specifické roli smluvní pokuty v rámci utvrzování závazků z akcionářských dohod. Tímto částečným rozbohem se však nebudu snažit pojmut institut smluvní pokuty v jeho celistvosti, neboť komplexní analýza institutu smluvní pokuty by si žádala větší rozsah než pouhou subkapitolu této práce. Domnívám se, že by tato analýza byla neúčelná, když existují monografie a vědecké články, které se již se smluvní pokutou, popř. jejím vztahem k náhradě škody, detailněji a komplexněji zabývají.²⁷⁹

Druhým relevantním okruhem, který není předmětem bližšího zkoumání v rámci této práce, je problematika zbývajících utvrzovacích mechanismů čtvrté skupiny, kam patří (vedle

---

²⁷⁸ Viz subkapitola 5.5.1 této práce.

²⁷⁹ Viz například TINTĚRA, T. *Smluvní pokuta v ČR a Evropě*. Praha: Leges, 2015., KINDL, M. *Zajištění a utvrzení dluhů* [online]. Praha: C. H. Beck, 2016 nebo PATĚK, D. *Paušalizovaná náhrada škody a smluvní pokuta* [online]. *Právní rozhledy*, 2017, č. 21.

zkoumaného ujednání o *deadlocku*) ujednání týkající se problematiky vnitřních omezení rozhodování valné hromady a volených orgánů cílové společnosti a vysílací práva do volených orgánů cílové společnosti.

5.3. Význam smluvní pokuty ve zkoumaných akcionářských dohodách

Provedená analýza akcionářských dohod odhalila velké množství utvrzovacích mechanismů i jejich kombinací. Pomyslné významové prvenství však dle mého názoru náleží ujednání o smluvní pokutě. Nejenže se jedná o zákonem předvídaný způsob utvrzení, který se vyskytoval ve zkoumaných akcionářských dohodách, ale význam smluvní pokuty je dále umocněn tím, že ve zkoumaných akcionářských dohodách často docházelo k „řetězení“ utvrzovacích mechanismů, když utvrzovací mechanismy (v širším slova smyslu) byly dále utvrzeny právě smluvní pokutou. Domnívám se, že tento způsob je v praxi volen smluvními stranami akcionářských dohod, protože ujednání o smluvní pokutě poskytuje větší právní jistotu než ostatní utvrzovací mechanismy. Smluvní pokuta má nejen určitou zákonnou úpravu, ale je i předmětem bohaté rozhodovací praxe soudů. Rovněž bývá často označována jako paušalizovaná náhrada škody²⁸⁰. Pro smluvní pokutu pak bude nerozhodné, jestli škoda vůbec vznikla a případně v jaké výši, neboť vznik práva na uhrazení smluvní pokuty není závislý na vzniku konkrétní škody.²⁸¹ Právo na uhrazení smluvní pokuty totiž vzniká již samotným porušením ujednané smluvní povinnosti.²⁸²

V neposlední řadě je důležité zmínit, že smluvní pokutou lze ujednat jen pro případ porušení smluvní povinnosti, nikoli například pro odstoupení od smlouvy. Ujednání o smluvní pokutě pro případ odstoupení od smlouvy nebude neplatným ujednáním jako takovým, jen by takové ujednání nebylo posuzováno jako ujednání o smluvní pokutě, ale jako jiný inominátní způsob utvrzení, odstupné nebo případně jako podmínka.²⁸³ Obecně lze tvrdit, že výkon práva v souladu se zákonem či smlouvou nelze postihovat dispozitivní sankcí stran, ale pouze zákonodárcem předvídaným způsobem.²⁸⁴ Tento závěr podporuje i nedávné rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR, které připouští možnost ujednání inominátních způsobů utvrzení.²⁸⁵ Smluvní pokutou lze utvrdit i povinnost, která nemá majetkový charakter, přičemž T. Tintěra dovozuje, že právě utvrzením takové povinnosti dojde k nepřímé konstrukci majetkové povahy

---

²⁸⁰ Op. cit. sub 198, s. 434.

²⁸¹ TINTĚRA, T. *Smluvní pokuta v ČR a Evropě*. Praha: Leges, 2015, s. 34.

²⁸² Ibid, s. 78.

²⁸³ Ibid, s. 78-79, a to ve spojení se závěry M. Kindla viz op. cit. sub 198, s. 435-445.

²⁸⁴ Op. cit. sub 198, s. 445.

²⁸⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29. 7. 2020 pod sp. zn. 33 Cdo 272/2020.

této jinak nemajetkové povinnosti.²⁸⁶ V rámci projekce závěrů výzkumné části této práce bude věnován prostor vztahu vybraných utvrzovacím mechanismů a smluvní pokuty.²⁸⁷

5.4. Opční ujednání

Institut opcí je rozšířen napříč právním řádem, a to jak v rámci práva veřejného, tak práva soukromého.²⁸⁸ Na významu tento institut nabývá zejména v oblasti práva kapitálového trhu, kde se opcí rozumí typ investičního nástroje²⁸⁹, a v oblasti finančního práva, kde jsou opce jedním z druhů finančních derivátů²⁹⁰. Za účelem přiblížení vlastní povahy opcí a jejich významu v kontextu akcionářských dohod je nutné zmínit dělení opcí, jakožto finančních derivátů, na nabídkové (*put*)²⁹¹ a poptávkové (*call*)²⁹² opce. Zároveň toto dělení určuje vlastní povahu opce, když obsahem *put* opce je právo prodat podkladové aktivum²⁹³ a naopak obsahem *call* opce je právo nabytí podkladové aktivum²⁹⁴. Opční smlouvou pak lze rozumět smlouvu, na základě které dojde k realizaci opce za ujednaných podmínek.²⁹⁵

Opčním ujednáním lze tedy obecně rozumět ujednání o jednostranné možnosti založit předem ujednaná práva a povinnosti, které si strany předem ujednaly, a to za podmínek pro realizaci opčního práva. S ohledem na umístění opčních ujednání do akcionářských dohod se bude jednat o utvrzovací mechanismus obligační povahy.

Obsahem opce tedy bude jednostranné právo oprávněného (nikoliv povinnost), realizovat opci²⁹⁶, přičemž právě možnost neuplatnění opce lze považovat za její hlavní výhodu.²⁹⁷ Předmět opce může být různorodý, nehledě na fakt, že jako nejčastější se jeví opce k nabytí.²⁹⁸ Jako nejjednodušší příklad opčního ujednání pak bude opce k prodloužení trvání akcionářské dohody, jejímž uplatněním dojde k prolongaci závazku z akcionářské dohody.

---

²⁸⁶ Op. cit. sub 281, s. 79.

²⁸⁷ Viz relevantní pasáže příloh č. 2-9 této práce, věnující se k analýze vztahu smluvní pokuty k vybraným utvrzovacím mechanismům.

²⁸⁸ TELEČ, I. Opce [online]. *Právní rozhledy*, 1996, č. 6.

²⁸⁹ Viz § 3 odst. 1 písm. d), g), h), i) a j) ZKPT.

²⁹⁰ KOHAJDA, M., KOTÁB, P. In: BAKEŠ, M., KARFÍKOVÁ, M., KOTÁB, P. a kol. *Finanční právo*. 6. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2012. s. 430.

²⁹¹ Ibid.

²⁹² Ibid.

²⁹³ Ibid.

²⁹⁴ Ibid.

²⁹⁵ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.03.2017 pod sp. zn. 29 Cdo 1738/2015 zrekapituloval obecné závěry o povaze opční smlouvy a nastínil různé možnosti konstrukce opční smlouvy. Jedná se zejména o rozlišení, zdali má opční smlouva povahu smlouvy o smlouvě budoucí nebo jestli se jedná o smlouvu s odkládací podmínkou. Důsledek prvního případu je nutnost dalšího samostatného právního titulu k převodu podkladového aktiva, kdežto ve druhém případě je samotná opční smlouva právním titulem k nabytím podkladového aktiva.

²⁹⁶ Op. Cit. sub. 288.

²⁹⁷ Op. Cit. sub. 290.

²⁹⁸ HORÁČEK, T. §2140 [Předkupní právo] In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK J., FIALA J., a kol. *Občanský zákoník: Komentář. Svazek V* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014.

V rámci zkoumaného vzorku akcionářských dohod se opční ujednání vyskytovala ve formě vedlejších ujednání akcionářské dohody²⁹⁹ a přes obecně jednostrannou povahu opce, lze konstatovat, že opční ujednání byla zpravidla sjednávána tak, aby strany disponovaly identickými opcemi, ve vztahu k předmětu opčního ujednání obsaženého v dané akcionářské dohodě.

Celkem dvanáct zkoumaných akcionářských dohod upravovalo opce, přičemž ve dvou případech se jednalo pouze o odkaz na existující opční ujednání mimo vlastní akcionářskou dohodu³⁰⁰. Z důvodu anonymizace mohl být podrobně analyzován předmět opčního ujednání pouze v pěti případech. Ve zkoumaném vzorku se vyskytovaly tyto modalities opčních ujednání: i) opce na prodloužení akcionářské dohody, ii) opce k nabytí akcií a iii) opce k prodeji akcií.

Opce k prodloužení akcionářské dohody byly podmíněny absencí existujícího porušení akcionářské dohody a obsahovaly bližší podmínky vlastního uplatnění opce, zejména pak lhůtu a způsob uplatnění opce. Opce k nabytí akcií v cílové společnosti lze materiálně přirovnat k předkupnímu právu³⁰¹ nebo k právu odkupu (*sell-out*), přičemž bližší rozlišení povahy bude zcela záležet na sjednaných podmínkách realizace opce jako takové. Přestože byly v ostatních případech bližší informace anonymizovány, mám za to, že anonymizované opční ujednání se vztahovala zejména k nabývání a prodeji akcií cílových společností. Povahově pak v rámci získaných informací ze zkoumaného vzorku akcionářských dohod převažovaly *call* opce.³⁰²

5.5. Utvrzovací mechanismy omezující dispozici akcionáře s majetkovou účastí

Tato subkapitola je věnována utvrzovacím mechanismům omezující dispozici akcionáře v užším slova smyslu³⁰³, kterými rozumím předkupní právo, ujednání o *tag-along* a *drag-along* právech a právo odkupu (*sell-out*). Domnívám se, že základním utvrzovacím mechanismem, jenž omezuje akcionáře v dispozici s (jeho) majetkovou účastí v cílové společnosti, je předkupní právo (k akciím), které ve svém důsledku zároveň umožňuje předcházet změnám v akcionářské struktuře cílové společnosti.

Na základě získaných dat je patrné, že ujednání o předkupním právu je často kombinováno s dalšími utvrzovacími mechanismy ze třetí skupiny tak, jak byly uvedeny výše. Tyto různé kombinace utvrzovacích mechanismů ve svém důsledku dále omezují dispozici

---

²⁹⁹ Obecně není vyloučeno, že bude opce zřízena samostatnou inominátní smlouvou viz op. cit. sub. 288.

³⁰⁰ V jednom z těchto případů akcionářská dohoda modifikovala jednotlivé aspekty již existující opce.

³⁰¹ Op. Cit. sub. 298.

³⁰² V kontextu zkoumaného vzorku se buď jednalo o opce na prodloužení trvání akcionářské dohody jako celku, nebo o opce k nabytí podkladového aktiva, kterým lze v kontextu této práce rozumět akcie cílové společnosti.

³⁰³ V širším slova smyslu by mohly být dále zahrnuty utvrzovací mechanismy, které smluvně tuto dispozici vylučují, tedy ujednání o *lock-upu* a *change of control*. Těmto utvrzovacím mechanismům je věnována samostatná subkapitola 5.7 této práce, respektive její dílčí části.

akcionářů s akciemi v cílové společnosti jako takovými³⁰⁴, zejména pak konstruuji specifický subsystém uplatňování práv z akcionářské dohody, když realizace předkupního práva může být navázána na lhůty k uplatnění těchto dalších utvrzovacích mechanismů. Ve výzkumném vzorku byla identifikována ujednání o *tag-along* a *drag-along* právech, o kterých lze říci, že zpravidla určitým způsobem navazují na již existující předkupní právo, a tím dále prohlubují právní jistotu stran akcionářských dohod ve vztahu k dispozici s akciemi cílové společnosti. Oba tyto utvrzovací mechanismy vykazují identické rysy s opcemi³⁰⁵, neboť ujednání o *tag-along* právu³⁰⁶ se podobá *put* opci³⁰⁷ a ujednání o *drag-along* právu³⁰⁸ se podobá *call* opci³⁰⁹.

Samotná provázanost ujednání o *tag-along* a *drag-along* ujednání s předkupním právem je zpravidla zřetelná ze vzájemné podmíněnosti uplatnění jednotlivých utvrzovacích mechanismů. Pomyslným protipólem k předkupnímu právu pak bude právo odkupu, které konstruuje smluvní povinnost odkoupit akcie cílové společnosti.³¹⁰

5.5.1. Předkupní právo

Zákonná úprava předkupního práva je obsažena v občanském zákoníku v rámci vedlejších ujednání kupní smlouvy, a to konkrétně v § 2140 a následujících občanského zákoníku. V souladu s § 2144 OZ lze předkupní právo zřídit i jako právo věcné. V kontextu práva obchodních korporací lze však podle S. Černé odlišit ještě třetí modalitu předkupního práva, a to korporační předkupní právo.³¹¹

Přestože S. Černá pojednává o korporačních právech v kontextu podílu ve společnosti s ručením omezeným³¹², domnívám se, že obecné závěry ke korporační povaze práv lze analogicky aplikovat i v kontextu akciových společností s případnými odchylkami, které budou spojené s povahou akcií, zejména pak v případě korporačního předkupního práva.

Předkupní právo lze definovat jako povinnost nabídnout překupníkovi věc, která je předmětem předkupního práva k (přednostnímu) nabytí, přičemž tato povinnost zpravidla dospěje uzavřením smlouvy s koupěchtivým.³¹³ Předkupní právo, na rozdíl od jiných

---

³⁰⁴ Op cit. sub 48.

³⁰⁵ Viz subkapitola 5.4 této práce.

³⁰⁶ Op. cit. sub 79, s. 2.

³⁰⁷ Prodejní opce opravňuje prodat akcie za předem daných podmínek. Viz op. cit. sub 290

³⁰⁸ Op. cit. sub. 79, s.2.

³⁰⁹ Nákupní opce opravňuje nakoupit akcie za předem daných podmínek. Viz op. cit. sub 307.

³¹⁰ Op cit. sub 39.

³¹¹ ČERNÁ, S. O věcných, obligačních a korporačních právech k nevtělenému podílu ve společnosti s ručením omezeným – obecně a speciálně o předkupním právu [online]. *Právní rozhledy*, 2023, č. 9.

³¹² Ibid.

³¹³ POROD, J. § 2140 [Předkupní právo]. In: PETROV, J, VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace)* [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

obdobných institutů, nevytváří nabývací právo, které by záviselo na rozhodnutí překupníka.³¹⁴ Předkupní právo lze dispozičně rozšířit i na jiné způsoby zcizení.³¹⁵ Tento okruh jiných způsobů zcizení není nikterak omezen, a proto si mohou strany akcionářské dohody rozšířit nabídkovou povinnost i na jiné způsoby dispozice s věcí.³¹⁶ Volba vlastní povahy předkupního práva je zásadní, neboť předurčuje právní důsledky jeho případného porušení, a dále také postupy, jak se domáhat právní ochrany, respektive katalog uplatnitelných práv ze strany poškozeného.

V případě porušení věcněprávního předkupního práva vzniká předkupníkovi právo retraktu, tedy právo požadovat, aby mu věc byla ze strany nového nabyvatele úplatně převedena.³¹⁷ Věcněprávní předkupní právo nezaniká jeho porušením, neboť lpí na věci jako takové a zanikne pouze svou vlastní (úspěšnou) realizací.³¹⁸ Určitou limitací dopadů věcněprávního předkupního práva je pravidlo obsažené v § 1107 OZ, které se vztahuje k nabytí vlastnického práva, respektive rozsahu převzatých závad, váznoucích na věci.³¹⁹ Na druhé straně porušením obligačního předkupního práva právo retraktu nevzniká³²⁰. Porušení obligačního předkupního práva má za následek vznik práva na náhradu škody³²¹, přičemž vlastním porušením předkupního práva nezaniká povinnost dlužníka učinit řádnou nabídku ke koupi, ta však bude ve většině případů nesplnitelná.³²²

Porušení obligačního předkupního práva nebude mít vliv na platnost převodu dané věci, dokonce nebude ani rozhodné, zda třetí osoba, jež nabyla věc v rozporu s obligačním předkupním právem, o tomto obligačním předkupním právu věděla, či nikoliv.³²³ Obligační předkupní právo zanikne, neboť ze své povahy nepůsobí vůči třetí osobě.³²⁴ Specifickou výjimkou z této zásady bude pravidlo konstruované v § 2145 OZ, které obsahuje nevyvratitelnou domněnku uzavření smlouvy s rozvazovací podmínkou spočívající v uplatnění předkupního práva. M. Špačková pak k tomuto pravidlu dodává, že z praktického hlediska je prvním problémem prokázání vědomosti o existenci předkupního práva a druhým problémem

---

³¹⁴ Op. Cit. sub. 298.

³¹⁵ Viz § 2140 odst. 2 OZ.

³¹⁶ Například se může jednat o darování, vklad do základního kapitálu společnosti nebo poskytnutí příplatku mimo základní kapitál.

³¹⁷ POROD, J. § 2144 [Věcné předkupní právo]. In: PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

³¹⁸ HORÁČEK, T. § 2144 [Účinky věcného předkupního práva] In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK J., FIALA J., a kol. *Občanský zákoník: Komentář. Svazek V* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014.

³¹⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.10.2020 pod sp. zn. 33 Cdo 1480/2020-II.

³²⁰ Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20.12.2016 pod sp. zn. 14 Cmo 493/2016

³²¹ Ibid.

³²² Op. cit. sub 313.

³²³ Op. cit. sub 320. Závěry citovaného usnesení k důsledkům spojeným s porušením obligačního předkupního práva jsou v kontextu této práce o to cennější, když předmětem výše odkazovaného usnesení je porušení (obligačního) předkupního práva a ujednání o *lock-upu* z akcionářské dohody.

³²⁴ Ibid.

je riziko zmaření realizace rozvazovací podmínky v důsledku následných převodů.³²⁵ Souhlasím s názorem J. Poroda, že účel § 2145 OZ spočívá v zajištění automatického rozvázání převodní smlouvy pro případ, že koupěchtivý musel vědět o existenci předkupního práva a že je nutné tuto podmínku vykládat restriktivně.³²⁶

Na základě mých závěrů učiněných k povaze publikace akcionářských dohod v registru smluv³²⁷ se domnívám, že publikace akcionářské dohody, obsahující ujednání o předkupním právu, nemůže podmínku ve smyslu § 2145 OZ naplnit, neboť je nutné tuto podmínku vykládat restriktivně³²⁸. Pakliže nedošlo k aplikaci rozvazovací podmínky spojené s předkupním právem podle stanov, které však nebylo současně zapsáno v obchodním rejstříku³²⁹, tak předpokládám, že tím spíše je nepravděpodobné dovození splnění této podmínky v případě (obligačního) ujednání o předkupním právu, které je obsaženo pouze v publikované akcionářské dohodě. Tento závěr však není bezpodmínečný, protože bude vždy nutné zohlednit konkrétní okolnosti posuzovaného případu. Nezávisle na dovození aplikovatelnosti § 2145 OZ, dojde k faktickému porušení akcionářské dohody, které bude spojeno s možností uplatňovat související práva, zejména pak právo na náhradu škody podle § 2913 OZ.

Třetím typem předkupního práva, o kterém lze uvažovat v kontextu jeho zřízení ve vztahu k akciím cílové společnosti, je tzv. korporální předkupní právo³³⁰. Korporální předkupní právo bude pomyslným mezistupněm mezi obligační a korporální modalitou předkupního práva. Domnívám se, že podobně jako věcné předkupní právo ulpívá korporální předkupní právo na akciích³³¹, ale na rozdíl od něj, jeho porušení není spojeno s možností realizace práva retraktu³³². Předpokládám, že korporální předkupní právo nezaniká v důsledku své realizace, ale bude trvat nadále, protože jeho existence je svázána s osudem konkrétních ujednání o korporálním předkupním právu ve stanovách cílové společnosti.³³³ Tomuto závěru nasvědčuje i dikce ustanovení § 14 ZOK, jež stanoví, že po dobu trvání jednočlenné společnosti se k omezení převoditelnosti nepřihlíží.

Korporální předkupní právo nezaniká okamžikem, kdy se konkrétní osoba stane jediným akcionářem cílové společnosti, ale jeho úprava se pouze po tuto dobu stane

---

³²⁵ Op. cit. sub 39.

³²⁶ POROD, J. § 2145 [Rozvazovací podmínka]. In: PETROV, J, VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář*. 2. vydání (2. aktualizace) [online]. Praha: C. H. Beck, 2023

³²⁷ Viz závěry v subkapitolách 2.2.1 a 2.2.2 této práce.

³²⁸ Ibid.

³²⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 09.12.2020 pod sp. zn. 27 Cdo 2927/2019.

³³⁰ Op. cit. sub 311.

³³¹ Ibid.

³³² Op. cit. sub 317.

³³³ Doba trvání korporálního předkupního práva jej odlišuje od zbývajících modalit předkupního práva.

neúčinnou.³³⁴ Důsledky porušení korporálního předkupního práva by byly odvislé od existence případného zápisu do obchodního rejstříku, a dále od povahy konstrukce předkupního práva ve stanovách cílové společnosti.³³⁵ Korporální předkupní právo obsažené ve stanovách, které by zároveň nebylo zapsané v obchodním rejstříku cílové společnosti, by bylo bez právního významu, a to i přes případnou vědomost třetí strany o jeho existenci, neboť zápis omezení převoditelnosti akcií do obchodního rejstříku je vždy konstitutivní povahy.³³⁶

V kontextu akciového práva je vhodné se zabývat přípustnými možnostmi modalit předkupního práva k akciím, které lze v intencích platné právní úpravy platně sjednat. Zatímco k podílům ve společnostech s ručením omezeným lze podle S. Černé zřídit předkupní právo ve všech třech výše nastíněných modalitách³³⁷, tak v případě akciových společností tomu tak dle mého názoru nebude.

Tento postoj zaujímám na základě dikce § 32 odst. 5 ZOK, neboť zákon o obchodních korporacích zřízení věcných práv nepřipouští v případě, kdy je podíl představován cenným papírem nebo zaknihovaným cenným papírem. Zákon o obchodních korporacích pak dále stanoví, že převoditelnost akcií lze v rámci stanov cílové společnosti pouze omezit s tím, že tato omezení jsou účinná zápisem do obchodního rejstříku.³³⁸ Z ustanovení § 270 odst. 2 ZOK vyplývá, že účinnost omezení převoditelnosti akcií je účinná dnem zápisu do obchodního rejstříku, přičemž judikaturní závěry dále staví na jisto, že předkupní právo upravené ve stanovách cílové společnosti není věcněprávním předkupním právem.³³⁹

Další specifickou otázkou spojenou s předkupním právem inkorporovaným do stanov cílové společnosti bude jeho vlastní konstrukce. Z teoretického hlediska lze inkorporovat do stanov předkupní právo svědčící konkrétní osobě, anebo předkupní právo navázané na vlastní akcie v cílové společnosti, přičemž se domnívám, že tento rozdíl může mít zásadní dopad při

---

³³⁴ Pakliže nedojde po dobu trvání jednočlenné společnosti k vyjmutí úpravy (korporálního) předkupního práva ze stanov, tak k okamžiku, kdy vznikne pluralita akcionářů dojde automaticky k „oživení“ stávající úpravy korporálního předkupního práva ve stanovách cílové společnosti.

³³⁵ S. Černá zdůrazňuje, že korporální předkupní právo může být konstruováno jako vlastní podmínka převoditelnosti. Viz op. cit. sub 311.

³³⁶ Viz op. cit. sub 329, respektive body odůvodnění 19 a 21.

³³⁷ Op. cit. sub 311.

³³⁸ Viz § 270 ZOK.

³³⁹ Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 2. 2010 pod sp. zn. 29 Cdo 1633/2008. Shodně ŠTENGLOVÁ, I., ŠUK, P. § 270 [Omezení převoditelnosti akcií na jméno]. In: ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., a kol. *Zákon o obchodních korporacích*. Komentář. 3. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2020.

posuzování případných účinků předkupního práva³⁴⁰. S. Černá korporální povahou práva rozumí jeho integraci do stanov, kde bude tvořit jeho materiální součást.³⁴¹

K. Ronovská a B. Havel dělí ujednání obsažená ve stanovách podle jejich povahy a vztahu k materiálnímu jádru zakladatelského právního jednání, přičemž skutečná povaha ustanovení by měla být reflektována v rozdílném přístupu ke způsobu a vlastním metodám výkladu těchto ujednání.³⁴² Toto dělení vychází z premisy, že každá obchodní korporace může mít pouze jedno zakladatelské právní jednání, kde mohou být vnitřní korporální pravidla „obalena“ dalšími ujednáními, která však nutně nemusí být korporátního charakteru.³⁴³

K. Ronovská a B. Havel dále poukazují, že je nutné rozlišovat doprovodná ujednání, které jsou součástí stanov³⁴⁴, a doprovodná ujednání³⁴⁵, která byla do stanov pouze vložena.³⁴⁶ Podle této logiky se domnívám, že by na ujednání zakládající předkupní právo přímo k akciím jako takovým mělo být nahlíženo spíše optikou pravidla tvořícího součást stanov³⁴⁷, kdežto v případě ujednání o předkupním právu, které by bylo sjednáno ve prospěch konkrétní osoby, by mělo být spíše nahlíženo jako na ustanovení vložené do stanov³⁴⁸.

Nezávisle na dovození vlastní povahy těchto variant inkorporovaných předkupních práv se domnívám, že v obou případech by zápisem do obchodního rejstříku cílové společnosti vzniklo platné omezení převoditelnosti akcií. Zastávám názor, že korporální povaha předkupního práva svázaného s akciemi jako takovými lze dovést bez dalšího, neboť nebude pochyb o tom, že se jedná o materiální součást stanov³⁴⁹. V případě předkupního práva svědčící konkrétní osobě bude nutné zkoumat vlastní povahu tohoto pravidla, neboť by se mohlo jednat „pouze“ o vložené obligační ujednání.³⁵⁰ Přesto se však domnívám, že zápisem předkupního

---

³⁴⁰ Předkupní právo svědčící konkrétní osobě lze vnímat optikou obligačního předkupního práva, kdežto v případě předkupního práva svázaného s akciemi jako takovými by se jednalo o optiku věcněprávního předkupního práva.

³⁴¹ S. Černá tento závěr činí v souvislosti se společenskou smlouvou společnosti s ručením omezením. Za účelem zachování přehlednosti však užívám pojmu stanovy. Viz op. cit. sub 311.

³⁴² RONOVSÁ, K., HAVEL, B. Povaha a pravidla výkladu (nejen) zakladatelských právních jednání soukromých korporací [online]. *Právní rozhledy*, 2016, č. 18.

³⁴³ Ibid.

³⁴⁴ V kontextu dělení ujednání obsažených ve stanovách podle K. Csacha a B. Havla se jedná o skupiny b) odchylky od dispozitivních pravidel a c) další dispozitivní pravidla. Viz op. cit. sub 12.

³⁴⁵ Ibid. Na základě dělení podle K. Csacha a B. Havla se bude jednat o skupinu d) upravující další otázky, které zákon nepředpokládá.

³⁴⁶ Op. cit. sub 342.

³⁴⁷ Ibid.

³⁴⁸ Ibid.

³⁴⁹ Op. cit. sub 341 ve spojení s op. cit. sub 342.

³⁵⁰ Op. cit. sub 342.

práva do obchodního rejstříku (i v případě vloženého obligačního ujednání o předkupním právu³⁵¹) dojde k zesílení³⁵² jeho povahy na korporální předkupní právo³⁵³.

Ve světle výše uvedeného dospívám k názoru, že předkupní právo k akciím může být zřízeno buď jako obligační, nebo korporální. V kontextu výzkumné části této práce jsou ujednání o předkupním právu pouze obligační povahy, neboť k jejich ujednání dochází mimo stanovy cílové společnosti. Na základě syntézy výše uvedených závěrů se domnívám, že jediné logicky přípustné řešení je považovat předkupní právo k akciím, které je obsaženo ve stanovách a které je zároveň zapsáno v obchodním rejstříku, za korporální předkupní právo.

Zkoumaný vzorek akcionářských dohod obsahoval celkem v osmnácti případech ujednání o předkupním právu, přičemž v deseti případech bylo toto předkupní právo rozšířeno ve smyslu § 2140 odst. 2 věty první OZ.³⁵⁴ Početnost výskytu rozšiřování předkupního práva implikuje zájem stran akcionářských dohod o co možná nejširší rozšíření působnosti aplikace ujednání o předkupním právu. Za zmínku stojí případ rozšíření předkupního práva i na převody jednotlivých samostatně převoditelných práv z akcií.³⁵⁵ V některých případech bylo předkupní právo výrazněji modifikováno, například tím, že se nevztahovalo na převody mezi spojenými osobami. Tato modifikace pak umožňovala zjednodušený proces vnitroskupinových převodů³⁵⁶.

Ujednání o předkupním právu byla zpravidla spojena s rozsáhlou informační povinností ve vztahu k ujednaným podmínkám převodu a zejména pak s povinností identifikovat koupěchtivého. Lhůta k realizaci předkupního práva se pohybovala v řádech měsíců, kdy za pomyslný medián lze označit lhůtu o délce tří měsíců od doručení výzvy k uplatnění předkupního práva. Vztah předkupního práva k *tag-along* a *drag-along* ujednáním bude rozebrán níže v rámci subkapitol, které se těmito utvrzovacími mechanismy zabývají. V jedenácti akcionářských dohodách bylo předkupní právo dále utvrzeno smluvní pokutou.

Porušení předkupního práva sjednaného v rámci akcionářské dohody nebude mít vliv na platnost smlouvy o převodu akcií v cílové společnosti, která byla uzavřena v rozporu s tímto předkupním právem. Důsledkem takového převodu, v rozporu s předkupním právem, bude

---

³⁵¹ Ibid.

³⁵² Ibid. K. Ronovská a B. Havel užívají pro toto včeleňování pravidel termínu „zvěcnění (*reifikace*)“.

³⁵³ S ohledem na výše uvedené závěry se nemůže jednat o věcné právo, neboť jeho sjednání není z díkce zákona o obchodních korporacích v případě akciových společností přípustné.

³⁵⁴ Viz příloha č. 3 této práce.

³⁵⁵ Ibid.

³⁵⁶ Předkupní právo pak vykazovalo podobnost s ujednáním o *change of control*, respektive obdobně upravovalo možnost tzv. „povolených převodů“. Blíže viz závěry subkapitoly 5.7.2 této práce

možnost uplatnění práv spojených s porušením smluvních povinností obsažených v konkrétní akcionářské dohodě³⁵⁷.

5.5.2. Právo odkupu (*sell-out*)

Právo odkupu lze obecně charakterizovat jako zvláštní podmíněné právo minoritních akcionářů, které slouží k jejich ochraně, jehož obsahem je právo požadovat odkup jejich majetkové účasti v cílové společnosti (akcií), kterému na druhé straně odpovídá povinnost majoritního akcionáře jejich majetkovou účast odkoupit.³⁵⁸ Právo odkupu je v tuzemské právní úpravě zakotveno v zákoně o obchodních korporacích, a to v souvislosti s vytěsněním³⁵⁹ a v souvislosti s podstatným zhoršením postavení ovládané osoby v důsledku uplatňování vlivu ovládanou osobou.³⁶⁰ Přestože tyto instituty jsou nazývány právem na odkup, respektive právem odkupu, jedná se zásadně o ekvivalentní institut v obou případech³⁶¹. Materiální podstatou tohoto institutu je ukončení účasti v cílové společnosti za „spravedlivých podmínek“³⁶², přičemž se ale zákonné podmínky jejich vlastní realizace v obou případech zásadně liší.³⁶³

Tyto odlišné podmínky je potřebné vnímat v kontextu účelu jednotlivých ustanovení, když se odlišují zejména v okamžiku, kdy lze jednotlivá práva uplatňovat. V případě práva odkupu je rozhodné, jestli jsou naplněny podmínky k možnosti realizace vytěsnění podle § 375 ZOK. Zjednodušeně lze tedy říci, že podmínkou uplatnění práva odkupu je existence hlavního akcionáře.³⁶⁴ V důsledku vnitřní provázanosti podmínek k vlastní realizaci práva odkupu a práva vytěsnění dochází k jejich vzájemnému vyvažování.³⁶⁵ Naproti tomu v případě práva na odkup není rozhodné, jakou podobu má akcionářská struktura cílové společnosti, ale pouze skutečnost, zdali došlo k podstatnému zhoršení postavení akcionáře ovládané osoby v důsledku uplatňování vlivu ovládající osobou.³⁶⁶

M. Špačková pak vyzdvihuje rozdílný okamžik rozhodný pro valuaci majetkové účasti v cílové společnosti, když v případě práva na odkup dochází k fixaci ceny na okamžik před

---

³⁵⁷ V obecné rovině se bude jednat o porušení smluvní povinnosti (viz § 2913 OZ), ale nelze předem vyloučit ani porušení jiných sjednaných utvrzovacích mechanismů. Viz op. cit. sub 39.

³⁵⁸ ŠPAČKOVÁ, M. Právo sell-out z pohledu teorie a praxe [online]. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2017, č. 1.

³⁵⁹ Viz § 395 ZOK.

³⁶⁰ Viz § 89 a násl. ZOK.

³⁶¹ Op. cit. sub 358.

³⁶² ŠUK, P. § 395 [Právo odkupu]. In: ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání* [online]. Praha: C. H. Beck, 2020.

³⁶³ Op. cit. sub 358.

³⁶⁴ Viz § 375 ZOK.

³⁶⁵ Op. cit. sub 358.

³⁶⁶ Ibid.

naplněním zákonné podmínky spočívající v podstatném zhoršení postavení cílové společnosti.³⁶⁷ Problematickým aspektem práva na odkup však bude dle mého názoru otázka výkladu neurčitých právních pojmů, které § 89 ZOK obsahuje. Tento problém zejména nastane v případě, že ovládaná osoba nebude souhlasit s tím, že došlo k naplnění jedné z předjímaných podmínek podle § 89 ZOK³⁶⁸ jako podmínka realizace práva na odkup. Určité výkladové vodítko pak v kontextu výkladu těchto podmínek stanoví § 90 ZOK, kde je mimo jiné konstruována nevyvratitelná domněnka zhoršení postavení v důsledku úpadku ovládané osoby.³⁶⁹

Pro účely této subkapitoly, respektive pro účely vyhodnocení provedeného výzkumu akcionářských dohod budu právem odkupu rozumět takové smluvní ujednání stran, které bude obsahovat ujednání o podmínkách za kterých lze ukončit účast (alespoň jedné) smluvní strany v cílové společnosti, respektive bude zakládat právo požadovat odkup majetkové účasti v cílové společnosti nebo povinnost takový převod zrealizovat. Právo odkupu lze obecně sjednat buď jako inominátní smlouvu³⁷⁰, nebo inominátní vedlejší ujednání³⁷¹.

Právo *sell-outu* sjednané v rámci akcionářských dohod bude výlučně obligační povahy. Z důvodu absence obecné soukromoprávní úpravy aplikovatelné na právo *sell-outu* bude vlastní obsah tohoto práva odkázán na podrobnou smluvní úpravu.³⁷² Právo *sell-out* se bude v kontextu ostatních institutů soukromého práva nejbližše podobat ujednání o výhradách zpětné koupě³⁷³ a zpětného prodeje³⁷⁴. V tomto kontextu je nutné zmínit názor T. Horáčka, že je nutné zásadně odlišovat obdobné instituty od institutu výhrady zpětné koupě, přičemž jako hlavní dělicí kritérium spatřuje vlastní účel těchto institutů.³⁷⁵ Na základě této myšlenky lze dojít k závěru, že instituty a ujednání, které se povahově blíží k zákonem upraveným institutům s nimi nelze jen na základě této podobnosti zaměňovat. Kromě vlastního účelu těchto institutů je z mého pohledu významná vlastní konstrukce ujednaného práva, když v případě práva *sell-outu* je zpravidla jeho vlastní realizace podmíněna, přičemž rozsah a podoba podmínek uplatnění je ponechána na libovůli stran. Absence bližší výslovné zákonné úpravy práva *sell-outu* stranám dovoluje právu *sell-outu* „vtisknout“ požadovanou podobu, kterou bude docházet ke

---

³⁶⁷ Ibid.

³⁶⁸ Neurčitými právní pojmy budou v kontextu citované problematiky „podstatné zhoršení postavení společníků ovládané osoby“ a „jiné podstatné poškození jejich oprávněných zájmů“.

³⁶⁹ Viz § 90 odst. 3 ZOK.

³⁷⁰ Op. cit. sub 39.

³⁷¹ V případě zkoumaných akcionářských dohod se bude jednat výlučně o jejich vedlejší ujednání.

³⁷² Op. cit. sub 39.

³⁷³ Viz § 2135 OZ.

³⁷⁴ Viz § 2139 OZ.

³⁷⁵ HORÁČEK, T. § 2135 [Účinky výhrady zpětné koupě] In: ŠVESTKA, J., DVOŘÁK J., FIALA J., a kol. *Občanský zákoník: Komentář. Svazek V.* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014.

konečné modifikaci tohoto ujednání v návaznosti na zamýšlený účel jeho sjednání³⁷⁶. Právo *sell-outu* je v tomto kontextu možné modifikovat volně a nebude muset sloužit jen jako nástroj na ochranu minoritních akcionářů³⁷⁷, tak jak tomu je v případě zákonné úpravy, ale může se jednat o plnohodnotný utvrzovací mechanismus, který bude pod pohružkou realizace sjednaného práva vynucovat vlastní dodržování akcionářské dohody. Zásadní koncepční otázkou je pak stanovení aktivačních podmínek práva *sell-outu*, neboť jejich přísnost ve svém důsledku vtisknou právu *sell-outu* jeho výslednou podobu a povahu.

Ve zkoumaném vzorku se (obligační) právo *sell-outu* vyskytovalo celkem desetkrát, přičemž žádné ze těchto ustanovení nebylo anonymizováno. V šesti případech bylo ujednání o *sell-outu* sankční povahy. Ve zbylých čtyřech případech byl *sell-out* sjednán za jiným než sankčním účelem³⁷⁸.

Ve zkoumaném vzorku byly identifikovány dvě specifické modalities práva *sell-out*, když tyto obsahovaly závazek neuskutečnit po sjednanou dobu kroky směřující k nucenému přechodu účastnických cenných papírů pomocí *squeeze-outu*³⁷⁹ počínaje okamžikem, kdy by bylo možné toto právo poprvé využít. Dochází tedy ke zpřísnění podmínky realizace zákonného práva odkupu skrze smluvní ujednání, jehož materiálním obsahem je závazek nevykonat zákonem přiznané právo po smluvně sjednanou dobu. M. Špačková dochází k názoru, že je možné smluvně upravit zákonné právo *squeeze-outu*, když připouští platnost ujednání zvýšení prahové hranice pro jeho realizaci, ale zásadně vylučuje možnost smluvního snížení této prahové hranice.³⁸⁰ Domnívám se, že tyto identifikované případy obligačního zpřísnění podmínek vytěsnění, které ve svém výsledku zvýhodňují minoritní akcionáře, budou platná, neboť skrze aplikaci matice kogentnosti, nelze dojít k jinému závěru než, že taková modifikace nikterak nenarušuje smysl a účel zákonné úpravy *squeeze-outu*. Tato modifikace je zároveň pouhým obligačním omezením, které však nevylučuje vlastní realizaci práva hlavního akcionáře, pouze s jeho vykonáním (a tedy s porušením ujednaného smluvního závazku) spojuje další předem sjednané účinky³⁸¹. Sjednaný závazek tedy nezasahuje do podstaty práva hlavního akcionáře vytěsnit minoritní akcionáře ve smyslu § 375 ZOK.

Podmínky realizace *sell-outu* v akcionářských dohodách byly zpravidla navázány na účel ujednaného práva odkupu. V případech, kdy se jednalo o sankční utvrzovací mechanismus,

---

³⁷⁶ Například se může jednat právo odkupu ve formě tzv. „*survivorship arrangement*“. Viz op. cit. sub 79.

³⁷⁷ Op. cit. sub 358.

³⁷⁸ Jednalo se buď o opatření předcházející patovým situacím nebo o závazek neprovést *squeeze-out*. Viz příloha č. 4 této práce.

³⁷⁹ Jedná se o 90% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech v cílové společnosti. Viz § 375 ZOK.

³⁸⁰ ŠPAČKOVÁ, M. Smluvní možnosti limitace práva *squeeze-out* [online]. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 1.

³⁸¹ Dodržení tohoto závazku bylo dále utvrzeno smluvní pokutou. Viz příloha č. 4 této práce.

byla možnost realizace práva *sell-outu* podmíněna existencí nenapraveného porušení akcionářské dohody, přičemž předmětem ujednání byla i bližší specifikace těchto porušení, které by mohly vést k realizaci práva *sell-outu*. Koncept podmínění realizace práva *sell-outu* nenapraveným porušením akcionářské dohody implikuje, že v případech existence této podmíněnosti se jedná o sankční utvzovací mechanismus poslední instance. Tato konstrukce ultimátně může směřovat až k ukončení akcionářské dohody, respektive k uplatnění práva *sell-outu*, které ve svém důsledku může vést až k nucenému ukončení majetkové účasti „problematických“ akcionářů.

5.5.3. Ujednání o *tag-along* právu

Obsahem ujednání o *tag-along* právu je konstrukce smluvního mechanismu, který se dle mého názoru podobá opcím³⁸² a které spočívá v možnosti „připojit se“ k prodeji akcií v cílové společnosti a požadovat odkoupení své majetkové účasti v cílové společnosti od třetí osoby za stejných podmínek³⁸³. M. Špačková označuje ujednání o *tag-along* právu *sell-outem* svého druhu³⁸⁴. Domnívám se, že přestože *tag-along* ujednání a *sell-out* vykazují určitou podobnost, tak toto přirovnání není zcela přiléhavé, protože *tag-along* právo je zpravidla navázáno na předkupní právo, respektive na jeho nevyužití.³⁸⁵ Vlastní teoretická konstrukce *tag-along* práva je podle mého názoru více připodobitelná podstatě předkupního práva z důvodu nutnosti převodu akcií cílové společnosti třetí osobě, přičemž předpokládám, že existence probíhajícího převodu bude prvním předpokladem k realizaci *tag-along* práva. Dalším předpokladem bude nerealizace (případného) předkupního práva, neboť jak bylo naznačeno výše, předkupní právo, *tag-along* a *drag-along* ujednání jsou často vzájemně provázány do kaskádovitého mechanismu podmínek ukončení účasti v cílové společnosti, a to za podmínky, že jsou tato ujednání souběžně upravena v akcionářské dohodě. Zásadní rozdíl mezi *sell-out* právem a *tag-along* právem spatřuji v osobě, jež bude nabývat účast v cílové společnosti. V případě *sell-out* práva bude touto osobou tatáž osoba, které právo svědčí, ale v případě *tag-along* ujednání se bude jednat o jinou (třetí) osobu, stojící mimo právní vztah založený *tag-along* ujednáním. V této trojstrannosti *tag-along* ujednání spatřuji paralelu s předkupním právem.

---

³⁸² *Tag-along* právo lze označit za podmíněné opční ujednání ve formě *put* opce. Viz op. cit. sub 79.

³⁸³ Op. cit. sub 39.

³⁸⁴ Ibid.

³⁸⁵ V případě využití předkupního práva nedojde k realizaci převodu na třetí osobu, kde by mohlo dojít k aktivaci *tag-along* ujednání.

Ujednání o *tag-along* právu lze nazývat doplňkovým ujednáním, neboť je obvykle kombinováno s předkupním právem, respektive s jeho nevyužitím.³⁸⁶ V případě nevyužití předkupního práva k převáděným akciím a za současného využití *tag-along* ujednání má převádějící akcionář povinnost zajistit prodej akcií i pro akcionáře, jenž využil *tag-along* ujednání.³⁸⁷ Domnívám se, že *tag-along* právo obsahuje povinnost prodávajícího (povinného) akcionáře souběžně s vyjednáváním podmínek jeho převodu vyjednat i případný odkup akcií ostatních (oprávněných) akcionářů, kteří mohou využít *tag-along* právo, respektive povinnost učinit jejich jménem (podmíněnou) nabídku na odkup takových akcií³⁸⁸. Účel *tag-along* práva lze spatřovat v poskytnutí možnosti oprávněným akcionářům ukončit účast v cílové společnosti v případě, že by mělo dojít ke změně v akcionářské struktuře v cílové společnosti. Tento utvrzovací mechanismus může nepřímo ovlivňovat schopnost akcionářů vyjednat podmínky převodu akcií v cílové společnosti, když obsahuje povinnost předjednat převody akcií v cílové společnosti, které by byly dotčeny *tag-along* právem s potenciálními zájemci o nabytí účasti v cílové společnosti, přičemž s výhradou jejich předchozího uplatnění.

V rámci zkoumaného vzorku mohlo být bližší analýze podrobena *tag-along* právo pouze ve čtyřech ujednáních, a to i přes fakt, že se vyskytovalo celkem v devíti akcionářských dohodách. Zbývající ujednání byla anonymizována. Zkoumaná ujednání v sobě materializují právo požadovat zajištění odkupu za stejných podmínek, přičemž v jednom případě se jedná o jednostranný utvrzovací mechanismus. Jako logické se pak jeví navázání ujednání o *tag-along* právu na nevyužití předkupního práva k převáděným akciím.³⁸⁹ V rámci zkoumaného vzorku se objevila i smluvní limitace prahové hodnoty k uplatnění *tag-along* práva. Zkoumaná ustanovení upravují lhůtu a formální podmínky k uplatnění práva. Vnitřní logická konstrukce ujednání o *tag-along* právech navazuje na lhůty k uplatnění předkupního práva, neboť z obecné podstaty těchto institutů dochází k jejich vzájemnému vyloučení.³⁹⁰ Předpokládám, že v kontextu akciových společností lze *tag-along* ujednat platně pouze obligačně v rámci akcionářské dohody. Tento zaujímám, neboť se domnívám, že případná inkorporace ujednání o *tag-along* právu do stanov cílové společnosti by byla pouhým vložením doprovodného pravidla³⁹¹.

---

³⁸⁶ Op. cit. sub 39.

³⁸⁷ Ibid.

³⁸⁸ VAN DER ELST, CH., VAN DEN STEEN, L. S. F., *Opportunities in the M&A Aftermarket: Squeezing Out and Selling Out* [online]. Ghent: Department of Business Law 2006.

³⁸⁹ Viz příloha č. 5 této práce.

³⁹⁰ Teoretickou výjimkou by byla povinnost akcionáře nabýt akcie, po uplatnění *tag-along* jiným akcionářem. Tato situace by však dle mého názoru neměla nastat, pakliže nedojde k překrývání předkupního práva a *tag-along* práva.

³⁹¹ Op. cit. sub 345 ve spojení s op. cit. sub 342.

5.5.4. Ujednání o *drag-along* právu

Drag-along právo lze vnímat jako pomyslný protipól k *tag-along* právu, neboť v sobě materializuje povinnost akcionáře převést svou účast na cílové společnosti, a to za předem smluvených podmínek. *Drag-along* ujednání lze vnímat jako podmíněnou *call* opci sjednanou ve prospěch třetí osoby.³⁹² Obecně lze konstatovat, že není předem určen, ani omezen okruh osob, které by mohly být potenciálně označeny při realizaci *drag-along* práva ze strany akcionáře, kterému *drag-along* ujednání svědčí. Zároveň ale není vyloučeno, že dojde k převodu akcií v cílové společnosti, při kterém nedojde k realizaci *drag-along* práva. Opačně k závěrům, které jsem učinil v subkapitole věnující se ujednání o *tag-along* právu³⁹³ se domnívám, že existence *drag-along* ujednání ve prospěch prodávajícího (majoritního) akcionáře může pozitivně ovlivňovat jeho vyjednávací pozici s případnými zájemci o nabytí majetkové účasti v cílové společnosti. Realizací *drag-along* ujednání dojde k usnadnění procesu nabývání až 100 % akcií v cílové společnosti ze strany investora. G. Chemla pak připodobňuje *drag-along* ujednání ke *squeeze-outu*, když efektivně umožňuje novému akcionáři nabytí až 100% podíl v cílové společnosti.³⁹⁴ K tomuto je však nutné dodat, že na rozdíl od úpravy *squeeze-outu* není rozhodné, kolik akcií vlastní majoritní akcionář, protože *drag-along* právo bude obligační povahy a bude v intencích akcionářské dohody platné nezávisle na aktuálním rozložení akcionářské struktury.

Na rozdíl od *tag-along* práva však podle G. Chemly nemusí docházet k převodu za dohodnutou jednotkovou cenu akcie, ale za cenu stanovenou oceněním těchto akcií.³⁹⁵ Mám za to, že teoretické závěry k podobnosti konstrukce *tag-along* práva a předkupního práva lze analogicky uplatnit i pro *drag-along* právo³⁹⁶, byť v případě tohoto institutu je dle mého názoru podobnost k *sell-out* právu zřetelnější, čím koncentrovanější bude akcionářská struktura cílové společnosti.³⁹⁷ Nic však nebrání sjednání *drag-along* práva nezávisle na akcionářské struktuře cílové společnosti. S ohledem na účel *drag-along* klauzulí je pravděpodobné, že budou zpravidla využívány v případě akcionářských dohod, které budou uzavírány mezi akcionářem,

---

³⁹² Op. cit. sub 79, s. 27.

³⁹³ Viz polemika o sekundárním účinku *tag-along* klauzule v subkapitole 5.5.3 této práce.

³⁹⁴ Op. cit. sub 79, s. 24. Citovaná pasáž hovoří o nabytí „kontrolního balíku“ akcií, kterým rozumím v kontextu českého právního prostředí 90% podíl na základním kapitálu a hlasovacích právech v cílové společnosti ve smyslu § 375 ZOK.

³⁹⁵ Ibid.

³⁹⁶ Viz úvod subkapitoly 5.5.3 této práce, kde polemizují nad závěry M. Špačkové k povaze *tag-along* práva jako obdoby *sell-out* práva.

³⁹⁷ Tato podobnost je zřetelnější s větší koncentrací akcionářské struktury. V případě, že majoritní akcionář bude splnit podmínky pro *squeeze-out* podle § 375 ZOK, stane se ujednání o *drag-along* právu doslova obligační alternativou k procesu vytěsnění.

jenž bude vlastnit většinu akcií³⁹⁸ a ostatními minoritními akcionáři, kteří se budou nacházet ve slabší vyjednávací pozici.

Ve zkoumaném vzorku bylo identifikováno celkem pět ujednání k *drag-along* právu, ale pouze jedno z nich mohlo být podrobeno bližšímu zkoumání, neboť obsah zbylých ujednání byl anonymizován. Jako relevantní obsah zkoumaného ujednání považují povinnost umožnit nabytí 100% podílu na cílové společnosti, který má být umožněn za stejných podmínek a stejnou cenou, přičemž právo může být realizováno za současného nevyužití předkupního práva a *tag-along* práva.³⁹⁹

Z důvodu anonymizace obsahu zkoumaných ujednání nelze blíže popsat vztah *drag-along* práva ke smluvní pokutě.⁴⁰⁰ Dále kvůli absenci většího počtu zkoumaných ujednání o *drag-along* právech nelze použít deduktivní a syntetické metody na základě analýzy obsahu jednotlivých ustanovení. Nehledě na velikost zkoumaného vzorku považují za relevantní informaci skutečnost, že akcionářské dohody, které obsahovaly ujednání o *drag-along* právech, zároveň upravovaly ujednání o *tag-along* právu.⁴⁰¹ Tento poznatek není samostatně dostatečně reliabilní a validní, a to z důvodu zanedbatelné velikosti výzkumného vzorku akcionářských dohod s *drag-along* ujednáním. Výše nastíněný závěr o možné komplementaritě *tag-along* a *drag-along* ujednání podporuje závěry polemiky o možnosti kaskádovité struktury ujednání o *drag-along* a *tag-along* a předkupního práva. Dalším podpůrným argumentem může být skutečnost, že si tyto instituty neodporují, ba naopak se i logicky navzájem doplňují a ve svém celku mohou vytvořit specifickou vnitřně koherentní obligační úpravu ve vztahu k ukončení účasti v cílové společnosti.⁴⁰² Domnívám se, že *drag-along* ujednání lze obecně platně sjednat pouze s obligačními účinky, a to na základě stejných argumentů, které byly rozebrány výše ve vztahu k ujednání o *tag-along* právu.⁴⁰³ Možné výkladové obtíže se mohou pojit s možnou inkorporací ujednání o *drag-along* právu, jež by materiálně obsahovalo zákonnou úpravu pro *squeeze-out* podle § 375 ZOK do stanov akciové společnosti. Mám za to, že i v tomto případě se bude jednat pouze o vložení obligačního ujednání do stanov cílové společnosti⁴⁰⁴, neboť

---

³⁹⁸ Není vyloučeno, že se bude jednat přímo o hlavního akcionáře. Viz op. cit. sub 364.

³⁹⁹ Viz příloha č. 6 této práce.

⁴⁰⁰ Ibid.

⁴⁰¹ Viz příloha č. 1 ve spojení s přílohami č. 5 a č. 6 této práce.

⁴⁰² Má domněnka se zakládá na výchozím vztahu mezi předkupním právem, *tag-along* právem a *drag-along* právem. Realizace *tag-along* práva je zpravidla podmíněna nerealizací předkupního práva a realizace *drag-along* práva je zpravidla podmíněna nerealizací *tag-along* práva. Tento trojstupňový systém umožňuje akcionáři zvážit, zdali přednostně nabude nabízené akcie v cílové společnosti, nebo se rozhodne k této nabídce připojit, a v poslední řadě může být dokonce nucen se k nabídce připojit.

⁴⁰³ Viz argumentace v závěru subkapitoly 5.5.3 této práce.

⁴⁰⁴ Op. cit. sub 342.

takové o ustanovení vytváří obligační paralelu k zákonné úpravě vytěsnění⁴⁰⁵, která však nepatří mezi obligatorní náležitosti stanov akciové společnosti.

5.6. Ujednání o řešení patových situací

Patovou situací (*deadlock*) lze zjednodušeně nazvat takovou situaci, při které nastane a trvá rozhodovací paralýza na určité úrovni korporátní struktury cílové společnosti. V případě akciových společností půjde zpravidla o situaci, kdy nelze přijmout potřebné nebo vyžadované rozhodnutí na valné hromadě pro rozpory mezi akcionáři.⁴⁰⁶ Nelze však vyloučit jiné způsob vzniku *deadlocku* v cílové společnosti, a to například ve formě *board of director deadlocku*, kterým je myšlena paralýza rozhodování na úrovni voleného orgánu, zejména v případě kolektivního statutárního orgánů.⁴⁰⁷ Jelikož existují pouze teoretická východiska, co lze označit za patovou situaci (*deadlock*), je tak zpravidla na stranách akcionářských dohod smluvně vyplnit obsah tohoto neurčitěho právního pojmu a dále sjednat si mechanismy a postupy k jeho řešení.⁴⁰⁸

V kontextu této subkapitoly je na místě upozornit na rozhodnutí Vrchního soudu v Olomouci⁴⁰⁹, jehož odůvodnění naznačuje, že žaloba na nahrazení projevu vůle nemůže být úspěšná v případě, že patová situace vznikne v důsledku obsahu zakladatelského právního jednání⁴¹⁰ za současné absence povinnosti hlasovat určitým způsobem⁴¹¹. Pro úspěch žaloby na nahrazení projevu vůle je v případě přetrvávajícího *deadlocku* (na úrovni společníků) zásadní existence povinnosti, která je v rozporu s přetrvávajícím *deadlockem*, přičemž taková povinnost může být ujednána v rámci akcionářské dohody⁴¹². Za hlavní výhodu inkorporace ujednání o řešení *deadlocku* do akcionářských dohod považují skutečnost, že v drtivé většině případů je ujednání vkládáno za účelem řešení problémů *pro futuro a* bez existence současných konkrétních sporů mezi stranami. V absenci případných sporů shledávám motivaci stran akcionářských dohod k nalezení konsenzu ohledně vlastního obsahu ujednání o řešení *deadlocku*, neboť budou mít zpravidla zájem na uzavření akcionářské dohody jako celku.

---

⁴⁰⁵ Viz § 375 ZOK.

⁴⁰⁶ Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.11.2013 pod sp. zn. 29 Cdo 4235/2013.

⁴⁰⁷ SHISHIDO, Z. In: SHISHIDO, Z., FUKUDA, M., UMETANI, M. *Joint Venture Strategies* [online]. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2015. s. 190.

⁴⁰⁸ Viz příloha č. 7 této práce.

⁴⁰⁹ Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. 7. 2019 pod sp. zn. 8 Cmo 89/2019.

⁴¹⁰ Ibid. Citované rozhodnutí se vztahovalo k patové situaci, která vznikla ve společnosti s ručením omezeným na základě sjednání 100% kvóra k přijetí určitých rozhodnutí.

⁴¹¹ Ibid. Viz: „(...) nemá-li žalovaný jako společník žalobkyně právním předpisem, smlouvou či deliktním jednáním založenou povinnost hlasovat určitým způsobem, pak žaloba na nahrazení projevu jeho vůle nemůže být úspěšná“.

⁴¹² Ibid.

S ohledem na absenci bližší právní úpravy způsobů řešení patových situací je nutné primárně vycházet z obecných limitů závazkového práva s přihlédnutím k vlastnímu obsahu akcionářské dohody.⁴¹³ Ujednání o řešení *deadlocku* lze mimo jiné klasifikovat podle metod, kterými mají být patové situace řešeny, kdy jako základní výchozí typy řešení patových situací lze považovat metody preventivní, terminační a mediační.⁴¹⁴ Mezi ilustrativní příklady preventivních metod lze uvést:

- preemptivní rozdělení rozhodovacích pravomocí⁴¹⁵,
- obligační úpravu práva veta pro určitá rozhodnutí⁴¹⁶, anebo
- (zřízení) smírčí komise na úrovni akcionářů⁴¹⁷.

Tyto metody směřují k eliminaci případných rizik vzniku *deadlocku* jako takového.⁴¹⁸ V kontrastu s nimi pak terminační metody umožňují účinně řešit přetrvávající *deadlock* tak, že jejich aktivací započne ukončování společného fungování akcionářů v cílové společnosti, a to buď:

- úpravou opčních práv⁴¹⁹,
- ujednáním podmínek nuceného ukončení účasti⁴²⁰ v cílové společnosti⁴²¹, anebo
- sjednáním podmínek rozdělení cílové společnosti⁴²².

Předpokládám, že terminační metody zvyšují právní jistotu stran, když sjednávají přesný postup, kterého se strany mohou v případě vzniku *deadlocku* dovolávat. Zároveň se domnívám, že se bude jednat o nejúčinnější skupinu ujednání, když mohou akcionáře odrazovat od vyvolání *deadlocku* a s tím spojené aktivaci ujednaného utvrzovacího mechanismu terminačního charakteru. Poslední zmíněná skupina mediačních metod směřuje k vlastnímu řešení vzniklých *deadlock* situací, takovým způsobem, který umožňuje zachování fungování cílové společnosti jako celku.⁴²³ Mám za to, že smírčí komise na úrovni akcionářů⁴²⁴ může být

---

⁴¹³ Op. cit. sub 48, s. 153.

⁴¹⁴ Op. cit. sub 407, s. 189–192.

⁴¹⁵ Ibid, s. 190.

⁴¹⁶ Ibid.

⁴¹⁷ Ibid, s. 191.

⁴¹⁸ Ibid, s. 190.

⁴¹⁹ Ibid.

⁴²⁰ V kontextu této práce by se jednalo o sankční *sell-out* právo.

⁴²¹ Op. cit. sub 407, s. 190.

⁴²² Ibid.

⁴²³ Ibid, s. 191-192.

⁴²⁴ Ibid, s. 191.

klasifikována nejen jako preventivní, ale i jako mediační metoda řešení *deadlocku*, přičemž pro vlastní klasifikaci bude rozhodné, k jakému okamžiku smírčí komise vzniká.⁴²⁵

Domnívám se, že ujednání o řešení patových situací funguje samo o sobě, nezávisle na svém vlastním obsahu, jako jakýsi preventivní prostředek svého druhu, když poskytuje stranám akcionářské dohody jistotu, že v případě ochromení rozhodovacích procesů cílové společnosti existuje rychlejší smluvní mechanismus řešení.

Možnost vzniku *deadlocku* bude, podle mého názoru, větší pro *joint venture* společnosti, kde bude akcionářská struktura tvořena pouze dvěma akcionáři se stejnou majetkovou účastí. Z. Schishido uvádí, že při tvorbě *joint venture* společností stojí strany typicky před volbou možnosti vzniku budoucího *deadlocku* anebo budoucího *squeeze-outu*, a to na základě distribuce hlasovacích práv v cílové společnosti.⁴²⁶

Zkoumané akcionářské dohody obsahovaly celkem deset ujednání o řešení patových situací, přičemž pouze tři z nich byly anonymizovány.⁴²⁷ V souladu s výše uvedeným způsobem ujednání lze uzavřít, že ve zkoumaných akcionářských dohodách se převážně vyskytují terminační metody⁴²⁸, tyto však bývaly doplněny o mediační mechanismy. Všechny akcionářské dohody, které upravovaly řešení patových situací, zároveň obsahovaly smluvní definici, která obsahovala vymezení toho, co strany považují v kontextu sjednané akcionářské dohody za *deadlock*. Vymezení podstaty *deadlocku* považují za esenciální část ujednání, neboť s podrobností této definice se úměrně zvyšuje právní jistota všech zúčastněných stran. Zároveň dochází k určení objektivně měřitelných parametrů ke stanovení existence *deadlocku*. Všechna blíže analyzovaná ujednání byla dále utvrzena smluvní pokutou, přičemž se domnívám, že toto řetězení utvrzení je užíváno zejména za účelem vynucení sjednaného chování jednotlivých stran.⁴²⁹

5.7. Utvrzovací mechanismy k omezení převoditelnosti majetkové účasti

Funkci této skupiny utvrzovacích mechanismů lze analogicky dovodit jako implementaci smluvního omezení dispozice s majetkovou účastí v cílové společnosti, které se strany akcionářské dohody smluvně zavázaly dodržovat.⁴³⁰ Oba zkoumané utvrzovací mechanismy směřují ke stejnému zamýšlenému účinku, ale jsou obsahově odlišné a zároveň působí

---

⁴²⁵ Preventivní charakter smírčí komise bude akcentován v případě, že tento orgán bude pravidelně svoláván, nezávisle na existenci *deadlock* situací, kdežto mediační charakter bude převažovat, pakliže ke svolání orgánu dojde jen pro případ vzniku *deadlocku* nebo pokud jiné způsoby řešení *deadlocku* selžou.

⁴²⁶ Op. cit. sub 407.

⁴²⁷ Viz příloha č. 7 této práce.

⁴²⁸ Ibid. Terminační způsob řešení obsahovalo šest ze sedmi zkoumaných ujednání akcionářských dohod.

⁴²⁹ Ibid.

⁴³⁰ Analogicky tak dovozují z funkce omezení převoditelnosti podle S. Černé. Viz op. cit. sub 311.

konceptně na jiné úrovni. Ujednání o *lock-up* období lze připodobnit k obligační variantě omezení převoditelnosti, když omezuje nebo dokonce vylučuje možnou dispozici s majetkovou účastí v cílové společnosti. Na druhé straně ujednání o *change of control* omezuje dispozici s majetkovou účastí v cílové společnosti nepřímou, protože toto ujednání smluvně omezuje ty převody, které by měly za důsledek změnu v ovládající osobě nebo skutečném majiteli. *Change of control* klauzule je rozšířeným ujednáním v rámci úvěrových smluv, kde případné porušení může vést k ujednaným sankcím, nebo dokonce až k vlastnímu zesplatnění poskytnutého úvěru.⁴³¹ Obsahem utvrzovacího mechanismu *change of control* v kontextu akcionářských dohod bude zpravidla závazek zachovat tutéž ovládající osobu či skutečného majitele akcionáře cílové společnosti.⁴³² Takové ujednání tedy *a priori* nevylučuje takovou dispozici s majetkovou účastí v cílové společnosti, která ve svém důsledku nepovede ke změně ovládající osoby či skutečného majitele. Převody v rámci stejné korporátní struktury porušují typické ujednání o *lock-up* období, ale naproti tomu neporušují klauzuli o *change of control*.

5.7.1. Ujednání o *lock-up* období

Předmětem ujednání o *lock-up* období je ujednání smluvních stran, že po dobu trvání *lock-up* období neprodají, nepřevodí nebo jinak nebudou disponovat se svojí majetkovou účastí v cílové společnosti ve vztahu k jiné osobě.⁴³³ Jedná se tedy obligační variantu institutu omezení převoditelnosti⁴³⁴. Porušení takové smluvní povinnosti však nezpůsobí neplatnost uskutečněného převodu⁴³⁵, ale poškozená strana bude oprávněna domáhat se náhrady škody z titulu porušení smluvní povinnosti.⁴³⁶ Fakticky může dojít až ke konstrukci obligačního zákazu převoditelnosti akcií.⁴³⁷ V takovém případě dochází bezpochyby k narušení jednoho ze základních aspektů akciové společnosti⁴³⁸, ale i přes tento výslovný rozpor s dikcí zákona lze uzavřít, že takové ujednání o „absolutním“ *lock-upu* bude platné, nezávisle na dovození případné kogentnosti porušeného pravidla⁴³⁹, neboť lze připustit ujednání v rozporu se zákonnou úpravou s účinky *inter-partes*⁴⁴⁰.

---

⁴³¹ BARTOŇ, O., JÍNĚ, T., KRAUS, R. [9. Případy porušení]. In: VOJTKO, M., FELGR, M., HURYCH, D. a kol. *Banking & Finance. Všeobecná praxe*. 1. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2023. 353 s.

⁴³² BARON, P., KIRCHER, M. Deconstructing change of control clauses [online]. *International Financial Law Review*, 2014.

⁴³³ Op. cit. sub 39.

⁴³⁴ V kontextu akciových společností nelze převoditelnost vyloučit, ale pouze omezit. Viz § 270 ZOK.

⁴³⁵ V určitých případech omezení převoditelnosti, které je ujednáno ve stanovách a které je zapsáno v obchodním rejstříku může způsobit neplatnost takového převodu. Viz op. cit. sub 39 nebo taktéž op. cit. sub 311.

⁴³⁶ Op. cit. sub 323.

⁴³⁷ Op. cit. sub 39.

⁴³⁸ Jednalo by se o rozpor se zákonným zákazem vyloučení převoditelnosti akcií dle § 270 odst. 1 ZOK.

⁴³⁹ Op. cit. sub 100.

⁴⁴⁰ Op. cit. sub 12, s. 27.

Takové ujednání tedy bude platné na obligační úrovni mezi stranami akcionářské dohody, která obsahuje ujednání o *lock-upu*. Ujednáním *lock-up* období dochází k obligačnímu omezení stran akcionářské dohody ve vztahu k dispozici s majetkovou účastí v cílové společnosti, přičemž lze uzavřít, že na základě argumentace uvedené výše bude přípustné sjednat omezení převoditelnosti, které by nemohlo být platně inkorporováno do vlastního znění stanov, a to s ohledem na zákonný zákaz vyloučení převoditelnosti akcií.⁴⁴¹

Obdobně jako M. Špačková se domnívám, že ujednání o *lock-upu* lze platně zřídit jen v obligační modalitě.⁴⁴² Odlišně se však domnívám, že lze polemizovat o inkorporaci takového ujednání do stanov, neboť by se mohlo jednat o takové ujednání, které bylo do stanov pouze vloženo a netvoří tedy pomyslné „korporační jádro“ stanov.⁴⁴³ Připouštím, že se jedná přinejmenším o spornou problematiku, neboť začlenění takového ustanovení může potenciálně omezit základní teoretické východisko, které § 270 ZOK obsahuje, a tím je zásadně volná převoditelnost akcií.⁴⁴⁴

Analyzovaná ujednání o *lock-upu* budou čistě obligační povahy. Jejich porušení tedy nezpůsobí neplatnost převodu, který je v rozporu s tímto (obligačním) ujednáním, ale v důsledku porušení této smluvní povinnosti vznikne poškozené straně akcionářské dohody přinejmenším právo na náhrady škody porušením smluvní povinnosti.⁴⁴⁵

Domnívám se, že jedním z hlavních účelů zřizování ujednání o *lock-upu* je snaha o ustálení akcionářské struktury v cílové společnosti. S ohledem na smluvní charakter těchto ujednání se bude toto omezení vázat na konkrétní osoby, resp. smluvní strany akcionářských dohod, jež obsahují *lock-up* mechanismy. Faktické účinky sjednání ujednání o *lock-up* období budou diametrálně odlišné co do vyvolaných účinků v důsledku typu osoby⁴⁴⁶, která bude stranou akcionářské dohody obsahující ujednání o *lock-up* období. Sjedná-li ujednání o *lock-upu* zavázána fyzická osoba, tak se domnívám, že se bude jednat o jediný potřebný utvrzovací mechanismus za účelem dosažení zamýšleného účelu⁴⁴⁷. Zatímco v případě, že bude z ujednání o *lock-upu* zavázána právnická osoba, tak mám za to, že pouhé ujednání *lock-upu* se může minout účinkem, když může dojít k dispozici s majetkovou účastí v cílové společnosti nepřímo, a to skrze dispozici s majetkovou účastí v této právnické osobě, která je stranou akcionářské

---

⁴⁴¹ Viz § 270 odst. 1 ZOK.

⁴⁴² Op. cit. sub 39.

⁴⁴³ Op. cit. sub 342.

⁴⁴⁴ ŠTENGLOVÁ, I. KAPITOLA II. [Pojem]. In: ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J., LASÁK, J. a kol. *Akciové společnosti*. 1. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2023.

⁴⁴⁵ Op. cit. sub 39.

⁴⁴⁶ Ve smyslu dikce § 18 OZ.

⁴⁴⁷ V tomto kontextu zamýšleným účelem ujednání o *lock-upu* považuji ustálení vlastní akcionářské struktury.

dohody, a tedy i akcionářem v cílové společnosti. Dosažení zamýšleného účelu u právnických osob pak může dojít skrze současnou kombinaci ujednání o *lock-upu* s ujednáním o *change of control*.⁴⁴⁸

Jak bylo nastíněno výše, v určitých případech může být ujednání o *lock-upu* v přímém rozporu se zákazem vyloučení převoditelnosti akcií.⁴⁴⁹ Domnívám se, že je vhodnější tento utvrzovací mechanismus ujednat v rámci akcionářské dohody⁴⁵⁰, kde bude přinejmenším obligačně účinný a vynutitelný mezi stranami akcionářských dohod.

Zkoumaný vzorek obsahoval celkem devět ujednání o *lock-upu*, přičemž materiální podstatou šesti zkoumaných ujednání byla snaha o omezení dispozice s majetkovou účastí v smluvní strany v cílové společnosti.⁴⁵¹ V pěti případech bylo ustanovení ze své povahy jednostranné.⁴⁵² *Lock-up* tak může alternativně sloužit i jako nástroj omezení majoritních akcionářů. Ve všech případech byla explicitně ujednána doba trvání *lock-upu*. Jeden případ ujednání o *lock-upu* byl sjednán na dobu neurčitou, přičemž tato doba byla ohraničena splněním rozvazovací podmínky tohoto omezení⁴⁵³. Pouze ve třech případech existovala určitá vnitřní vazba s ujednáním o *change of control*, která spočívala ve vnitřní provázanosti obou ustanovení, když buď po dobu *lock-upu* existovala přísnější povinnost, nebo v důsledku souhlasu s převodem během *lock-up* období by mohlo dojít k aktivaci druhého ustanovení.

5.7.2. Ujednání týkající se omezení *change of control*

Ujednání *change of control* pak bude závazkem směřujícím k zachování stejné ovládající osoby nebo skutečného majitele. Zpravidla se bude jednat o závazek vztahující se ke konkrétnímu akcionáři, ale není vyloučeno, že závazek bude ujednán ve vztahu k cílové společnosti jako takové. Účinky takového ujednání budou odvislé od osoby, která jej sjedná, když v případě fyzické osoby bude *change of control* klauzule působit obdobně jako ujednání o *lock-upu*. V případě právnických osob by šlo vlastní závazek z *change of control* klauzule považovat za pomyslnou slabší obdobu ujednání o *lock-upu*.⁴⁵⁴ Tato diferenciaci je namístě,

---

⁴⁴⁸ Viz subkapitola 5.7.2 této práce.

⁴⁴⁹ Op. cit. sub 39.

⁴⁵⁰ Ibid.

⁴⁵¹ Co se týče zbývajících ujednání, tak v jednom případě nemohlo dojít k analýze obsahu z důvodu anonymizace, druhý případ byl specifický, když zabraňoval pouze vytěsnění minoritních akcionářů a v jednom případě se jednalo spíše o proklamaci společného záměru stran setrvat po určitou dobu v pozicích akcionářů. V tomto případě byla zároveň stanovena určitá doba trvání tohoto záměru a bylo by teoreticky možné vymáhat generalizovanou smluvní pokutu.

⁴⁵² Viz příloha č. 8 této práce.

⁴⁵³ Tato rozvazovací podmínka ohraničovala trvání *lock-upu*, když jeho počátek byl stanoven uzavřením smlouvy a doba trvání byla do nabytí právní moci stavebního povolení, jehož parametry byly anonymizovány.

⁴⁵⁴ Op. cit. sub 432.

protože u právnické osobě nedojde v obecné rovině ke smluvnímu omezení všech dispozic s majetkovou účastí v cílové společnosti, ale pouze těch, které ve svém důsledku budou mít vliv na změnu ovládající osoby nebo skutečného majitele. Jak bylo naznačeno výše podobnost obou utvrzovacích mechanismů je zřetelná, když oba utvrzovací mechanismy směřují k omezení dispozice s majetkovou účastí v cílové společnosti, a to i přes jejich dílčí odlišnosti. Hlavní odlišnost oproti *lock-upu* spatřuji v úrovni, kde nastává obligační omezení dispozice, neboť v rámci utvrzovacího mechanismu *change of control* dochází k omezení na úrovni samotného akcionáře, respektive jeho ovládající osoby či skutečného majitele, přičemž tento rozdíl je patrný právě v případě právnických osob.

Vzhledem k zásadně volné převoditelnosti akcií⁴⁵⁵ se domnívám, že obdobně jako v případě *lock-up* ujednání nebude sporu o tom, že platně sjednat *change of control* klauzuli bude možné jen a pouze na obligační úrovni. Jako vhodný způsob prevence před porušením *change of control* klauzule se jeví zřízení podmíněného opčního práva k ukončení účasti v cílové společnosti.⁴⁵⁶

Ve zkoumaném vzorku se vyskytoval tento utvrzovací mechanismus pouze pětkrát, přičemž materiální podstata zkoumaných ustanovení byla dvojitá. Buď se jednalo o závazek spočívající v povinnosti informovat o změnách ve struktuře, nebo docházelo ke zřízení přímého práva, kterým byla konstrukce opce k ukončení majetkové účasti z důvodu změny v ovládající osobě.⁴⁵⁷ Pouze ve třech analyzovaných případech aktivace tohoto utvrzovacího mechanismu konstruovala možnost ukončení majetkové účasti akcionářů, a to v jednom případě právo *sell-out* a ve dvou případech skrze možnost uplatnit opční právo.⁴⁵⁸

Vztah ke smluvní pokutě lze posuzovat jen ve dvou případech, přičemž oba případy jsou koncepčně odlišné. První případ stanovuje výši smluvní pokuty nominálně, kdežto v druhém případě se její výše odvíjí od faktické délky trvání smluvního porušení (neoznámení změny v ovládající osobě).⁴⁵⁹ Vztah k ujednání o *lock-upu* byl již popsán výše, přičemž se domnívám, že lze dovodit určitou míru komplementarity obou ujednání, když každý z těchto utvrzovacích mechanismů cílí na jiný způsob omezení dispozice s majetkovou účastí v cílové společnosti. V případě ujednání o *lock-up* období se omezuje primární dispozice s akciemi cílové společnosti, kdežto v případě ujednání o *change of control* se omezují takové převody majetkové účasti v cílové společnosti na úrovni akcionářské struktury, které by měly za

---

⁴⁵⁵ Op. cit sub 444.

⁴⁵⁶ Thomson Reuters Glossary. Change of Control Clause [online]. *Practical Law*, nedatováno.

⁴⁵⁷ Viz příloha č. 6 této práce.

⁴⁵⁸ Ibid.

⁴⁵⁹ Ibid.

následek významnější změnu v jejím rozložení. Dochází tedy k pomyslnému omezení převoditelnosti na dvou úrovních. V případě *change of control* klauzule dochází k omezení „shora“ tedy na úrovni ovládajících osob či skutečných majitelů, kteří uzavírají akcionářskou dohodu, kdežto v případě *lock-upu* dochází k omezení „zdola“, které blokuje dispozici s majetkovou účastí v cílové společnosti.

Závěr

Tato práce si ve svém úvodu stanovila za cíl poskytnout sumarizaci základních aspektů problematiky sjednávání akcionářských dohod s tím, že jejím bližším zaměřením bylo zkoumání způsobů a povahy utvrzení závazků z nich. V rámci této práce došlo k realizaci výzkumu, který byl proveden za účelem zmapování způsobů, kterými jsou utrzovány závazky z akcionářských dohod.

První kapitola této práce odlišila akcionářské dohody od stanov akciových společností, a to zejména s důrazem na jejich vzájemné odlišnosti. Poté se zabývala limity sjednávání akcionářských dohod. Jako jednoznačný závěr této kapitoly lze uvést, že akcionářská dohoda sjednaná v rozporu se stanovami může být platná, jen nemůže vyvolat následky ve sféře třetích osob. Je na místě vyzdvihnout, že se kapitola pokusila předestřít definici akcionářských dohod, která by tento institut obsáhla v celé své komplexnosti.

Druhá kapitola se věnovala obecnému úvodu k závazkům z akcionářských dohod, především polemice o důsledcích, které by mohly být vyvolány vědomostí o existenci uzavřené akcionářské dohody. Tato polemika se věnovala možným dopadům na členy statutárních orgánů cílových společností. V rámci této kapitoly byl taktéž věnován prostor argumentaci k možným důsledkům spojeným s publikací akcionářských dohod v registru smluv.

Třetí kapitola analyzovala institut utvrzení. Zároveň se jej pokusila vymezit v kontrastu s institutem zajištění. Cílem této kapitoly bylo naleznout odpověď na otázku, co je podstatou utvrzení. Důvodem tohoto bádání byla premisa, že v důsledku smluvní volnosti, která prolíná soukromé právo jako takové, lze předpokládat, že ve smlouvách (a tedy i v akcionářských dohodách) se budou vyskytovat i jiné zákonem neupravené způsoby utvrzení. Tato kapitola vymezila pojem utrzovacího mechanismu, který byl v dalších kapitolách užíván. Důvodem k jeho zavedení byl předpoklad, že v akcionářských dohodách budou existovat ujednání, která ve svém důsledku utrzují závazky z akcionářských dohod, ale nemusí nutně poskytovat věřiteli přímou ekonomickou výhodu, tak jak je v teoretické rovině dovozováno u zákonem předvídaných způsobů utvrzení. Pojem „utrzovací mechanismus“ byl pojat širěji než institut

utvrzení, a to za účelem rozkrytí případných komplexních struktur vztahů, které by mohly být vybudovány na obligačním základu akcionářských dohod.

První tři kapitoly této diplomové práce se zabývaly problematikou akcionářských dohod a utvrzování jejich závazků z teoretické roviny. Závěry učiněné v těchto částech práce byly esenciální pro zbývající stěžejní část této práce, která se věnovala (aplikovanému) výzkumu akcionářských dohod a analýze vybraných utvrzovacích mechanismů. Precizní vymezení definice akcionářských dohod a přesné zachycení materiální podstaty utvrzení se promítalo do výsledků a úspěšnosti rámcové analýzy obsahu zveřejněných akcionářských dohod.

Čtvrtá kapitola detailně popisovala metodologii výzkumu, zejména se vypořádala se základními otázkami, které provázely provedený výzkum. Kapitola podrobně popsala způsob provedení, metody, výzkumný vzorek a vnitřní postupy, které byly při výzkumu použity. Na první pohled by se mohlo zdát, že popis užití metodologie byl místy až příliš detailní, ale tato detailnost byla zvolena z důvodu absence klasické výzkumné zprávy, která obvykle bývá součástí obdobných výzkumných prací, byť třeba v podobě samostatné přílohy.

Popis výzkumných procesů umožnil replikaci celého výzkumného procesu bez větších obtíží a umožnil tak možnost nezávislého ověření učiněných závěrů, respektive identifikovaných utvrzovacích mechanismů. Závěr této kapitoly se argumentačně věnoval zhodnocení provedeného výzkumu, zejména se zabýval otázkou jeho validity a reliability. Zhodnocení výzkumu dále identifikovalo potenciálně nejslabší stránku provedeného výzkumu, kterým byla v důsledku povahy výzkumu označena subjektivita výzkumu, jelikož byl proveden pouze jednou osobou – diplomantem. S ohledem na detailní popis užití metodologie a existenci kódovacího klíče, byl učiněn závěr, že replikace výzkumu za použití získaného kódovacího klíče by vedla ke stejným výsledkům s případnými minimálními odchylkami. Absenci odchylek při replikaci výzkumu totiž nelze předem zcela vyloučit.

Závěry provedeného výzkumu nešlo zjednodušeně generalizovat, a tedy ani aplikovat na akcionářské dohody jako takové, neboť použitý vzorek byl využit z důvodu existence zákonné povinnosti zveřejnit tyto akcionářské dohody. Tato povinnost by mohla teoreticky vést k deformaci vlastního obsahu akcionářských dohod. Možnost deformace vlastního obsahu akcionářských dohod zkoumaného vzorku byla vyvažována ověřitelností učiněných závěrů provedeného výzkumu, neboť užití akcionářské dohody byly veřejně dostupné a veškeré učiněné závěry a tvrzení opírající se o provedený výzkum jsou proto ověřitelné.

Závěrečná kapitola této práce v první řadě zhodnotila výsledky provedeného výzkumu akcionářských dohod. V úvodní části této kapitoly byly rozebrány základní statistické informace získané o zkoumaném vzorku akcionářských dohod a konkrétních identifikovaných

utvrzovacích mechanismech, které byly pro přehlednost rozděleny do pěti skupin. V rámci vyhodnocení byla získaná statistická data sumarizována a propojena za účelem vytvoření koherentního souboru informací.

Hlavním těžištěm této kapitoly, jakož i celé této práce, byl následný kvalitativní rozbor vybraných utvrzovacích mechanismů, který podrobně analyzoval vybrané utvrzovací mechanismy nejen z teoretického, ale i z praktického pohledu. Předmětem bližšího rozboru a zkoumání byla ujednání o opčních právech, předkupních právech, *sell-out* právech, *tag-along* a *drag-along* právech, ujednání o *deadlocku*, ujednání o *lock-up* období a *change of control* klauzule.

Jednotlivé rozborů poskytl ucelenější vhled do problematiky vybraných utvrzovacích mechanismů. Tyto rozborů se pokusily o základní teoretické vymezení těchto institutů a dále o selektivní analýzu některých relevantních atributů těchto utvrzovacích mechanismů. Dílčí závěry k jednotlivým utvrzovacím mechanismům byly vedle teoretického pojetí učiněny i na základě obsahu relevantních ujednání zkoumaných akcionářských dohod. Přidaná hodnota těchto rozborů však spočívala v analýze vzájemných souvislostí jednotlivých utvrzovacích mechanismů v rámci zkoumaného vzorku akcionářských dohod. Utvrzovací mechanismy totiž často tvořily komplikované struktury v rámci jednotlivých akcionářských dohod, které úzce navazovaly na účel sjednání akcionářských dohod ve vztahu ke konkrétním stranám a cílovým společnostem.

Ostatní identifikované utvrzovací mechanismy, včetně zmíněného ujednání o smluvní pokutě, nebyly podrobeny bližší analýze, a to z důvodu rozsáhlosti této kapitoly a proto, že případný rozbor ostatních identifikovaných utvrzovacích mechanismů by neúměrně rozšířil rozsah této diplomové práce. Získaná statistická data mohou dále posloužit jako určité vodítko pro možné další akademické bádání, když poskytla nejen relevantní data k institutu akcionářských dohod, ale ukázala, že registr smluv může být cenným zdrojem informací pro případné budoucí výzkumné práce, jež by měly ambice zabývat právním výzkumem.

Součástí této diplomové práce je také příloha, jež byla složena ze souboru tabulek, které se vztahovaly k identifikovaným utvrzovacím mechanismům ve zkoumaných akcionářských dohodách. Přílohy obsahovaly informace o relevantních attributech a vzájemných vztazích vybraných a blíže zkoumaných utvrzovacích mechanismů.

Seznam použitých zdrojů

1. Seznam použité literatury

1.1. Odborné (knižní) publikace

- CSACH, K., HAVEL, B. a kol. *Akcionářské dohody*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017. 320 s. ISBN 978-80-7552-784-4.
- ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2015. 640 s. ISBN 978-80-7478-735-5.
- ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Právo obchodních korporací*. 2. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. 656 s. ISBN 978-80-7598-991-8.
- ČERNÁ, S., ŠTENGLOVÁ, I., PELIKÁNOVÁ, I. a kol. *Obchodní právo – podnikatel, podnikání, závazky s účastí podnikatele*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2016. 736 s. ISBN 978-80-7552-333-4.
- TINTĚRA, T. *Smluvní pokuta v ČR a Evropě*. Praha: Leges, 2015. 232 s. ISBN 978-80-7502-095-6.
- TINTĚRA, T., PODRAZIL, P., PETR, P. *Základy závazkového práva*. 1. díl. Praha: Leges, 2016. 288 s. ISBN 978-80-7502-124-3.
- SPÁČIL, J. a kol. *Věcná práva. Věcná práva, katastr nemovitostí a správa cizího majetku*. 1. vydání. Praha: C. H. Beck, 2018. 306 s. ISBN 978-80-7400-711-8.
- HENDL, J. *Kvalitativní výzkum: základní metody a aplikace*. Praha: Portál, 2005. 408 s. ISBN 80-7367-040-2.
- SCHULZ, W., REIFOVÁ, A. *Analýza obsahu mediálních sdělení*. 2. přepracované vydání. Praha: Karolinum, 2004. 149 s. ISBN 80-246-0827-8.
- BOUDA, P., FADRŇÝ, M., FRANC, P. a kol. *Zákon o registru smluv. Komentář*. 1. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2016. 456 s. [cit. 04.03.2023] ISBN 78-80-7400-626-5 In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- CANE, P., KRITZER, H. M. *The Oxford Handbook of Empirical Legal Research* [online]. Oxford: Oxford Academic, 2012, 1112 s. [cit. 05.01.2023] ISBN 978-01-9174-364-1. In: Oxford Academic [akademická databáze e-publikací]. Dostupné z: <https://doi.org/10.1093/oxfordhb/9780199542475.001.0001>.
- HENDRYCH, D. a kol. *Právní slovník*. 3. vydání. [online]. Praha: C. H. Beck, 2009. [cit. 01.05.2023] ISBN 978-80-7400-059-1. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.

- PETROV, J., VÝTISK, M., BERAN, V. a kol. *Občanský zákoník. Komentář. 2. vydání (2. aktualizace)* [online]. Praha: C. H. Beck, 2023. [cit. 25.09.2023]. ISBN nebylo ke dni uzavření rukopisu přiděleno. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- MOCK, S., CSACH, K., HAVEL, B. *International Handbook on Shareholders ' Agreements: Regulation, Practice and Comparative Analysis* [online]. Berlin: De Gruyter, 2018. [cit. 24.01.2023] ISBN 978-3-11-050156-8. In: EBSCOhost [akademická databáze e-publikací]. Dostupné z: www.ebsco.com.
- ŠTENGLOVÁ, I., HAVEL, B., CILEČEK, F., a kol. *Zákon o obchodních korporacích. Komentář. 3. vydání* [online]. Praha: C. H. Beck, 2020, 1316 s. [cit. 01.09.2023] ISBN 978-80-7400-799-6. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- KINDL, M. *Zajištění a utvrzení dluhů. 1. vydání* [online]. Praha: C. H. Beck, 2016. 525 s. [cit. 25.01.2023] ISBN 9878-80-7400-291-5. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- LASÁK, J. a kol. *Zákon o obchodních korporacích: Komentář. 2. vydání* [online]. Praha: Wolters Kluwer, 2021. [cit. 01.09.2023] ISBN 978-80-7598-881-2. In: Wolters Kluwer [právní informační systém]. Dostupné z: www.aspi.cz.
- ŠVESTKA, J., DVOŘÁK J., FIALA J., a kol. *Občanský zákoník: Komentář. Svazek III. 2. vydání* [online]. [cit. 04.03.2023] Praha: Wolters Kluwer ČR, 2022. ISBN 978-80-7598-756-3. In: Wolters Kluwer [právní informační systém]. Dostupné z: www.aspi.cz.
- ŠVESTKA, J., DVOŘÁK J., FIALA J., a kol. *Občanský zákoník: Komentář. Svazek V. 1. vydání* [online]. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2014. [cit. 07.08.2023] ISBN 978-80-7478-638-9. In: Wolters Kluwer [právní informační systém]. Dostupné z: www.aspi.cz.
- BAKEŠ, M., KARFÍKOVÁ, M., KOTÁB, P. a kol. *Finanční právo. 6. vydání* [online]. Praha: C. H. Beck, 2012, 552 s. [cit. 22.08.2023] ISBN 978-80-7400-440-7. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- SHISHIDO, Z., FUKUDA, M., UMETANI, M. *Joint Venture Strategies* [online]. Cheltenham: Edward Elgar Publishing, 2015. [cit. 09.05.2023] ISBN 978-17-8347-504-9. In.: Elgar Online [publikační systém nakladatele]. Dostupné z: <https://www.elgaronline.com>.
- VOJTKO, M., FELGR, M., HURYCH, D. a kol. *Banking & Finance. Všeobecná praxe. 1. vydání* [online]. Praha: C. H. Beck, 2023. 353 s. [cit. 22.08.2023] ISBN 978-80-7400-927-3. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.

- OECD (2023), *G20/OECD Principles of Corporate Governance 2023* [online]. Paříž: OECD Publishing, 2023. [cit. 02.09.2023] ISBN 978-92-64-76182-7. Dostupné z: <https://doi.org/10.1787/ed750b30-en>.
- ŠTENGLOVÁ, I., DĚDIČ, J., LASÁK, J. a kol. *Akciové společnosti*. 1. vydání [online]. Praha: C. H. Beck, 2023. 803 s. [cit. 25.09.2023] ISBN 978-80-7400-914-3. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.

1.2. Odborné články

- RONOVSKÁ, K., HAVEL, B. Kogentnost úpravy právnických osob a její omezení autonomií vůle, nebo vice versa [online]. *Obchodněprávní revue*, 2016, č. 2, s. 33-39. [cit. 24.01.2023] ISSN 1803-6554. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- HULMÁK, M. Uzavírání smluv podle nového občanského zákoníku [online]. *Právní rozhledy*, 2012, č. 1, s. 25-30. [cit. 20.02.2023] ISSN 1210-6410. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- HADRAVOVÁ, P. Povinnost loajality statutárního orgánu [online]. *Obchodněprávní revue*, 2021, č. 1, s. 46-54. [cit. 25.03.2023] ISSN 1803-6554. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- ČERNÁ, S. Vedlejší dohody (sideletters) společníků kapitálových společností. [online]. *Obchodněprávní revue*, 2011, č. 1, s. 1–10. [cit. 20.02.2023] ISSN 1803-6554 In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- ŠPAČKOVÁ, M. Smluvní předkupní právo k akciím a právo odkupu [online]. *Obchodněprávní revue*, 2020, č.1, s. 1-9. [cit. 20.02.2023] ISSN 1803-6554. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- ŠPAČKOVÁ, M. Akcionářské dohody o výkonu hlasovacího práva a limity jejich sjednávání [online]. *Bulletin advokacie 7-8/2019*, s. 47-52. [cit. 27.03.2023] ISSN 1210-6348. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- BARON, P., KIRCHER, M. Deconstructing change of control clauses [online]. *International Financial Law Review*, 2014, s. 222 – 225. [cit. 19.09.2023] ISSN 0262-6969. In.: EBSCOhost [akademická databáze e-publikací]. Dostupné z: www.ebsco.com.
- JOSKOVÁ, L. Ukončení dlouhodobých smluvních závazků obchodní společnosti v likvidaci [online]. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 9, s. 246-250 [cit. 27.03.2023]

- ISSN 1803-6554. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- HORÁKOVÁ, B. Ujednání akcionářských dohod o liquidation preference optikou českého korporátního práva [online]. *Právní rozhledy*, 2022, č. 21, s. 746-751. [cit. 23.04.2023] ISSN 1210-6410. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - MATZNER, J. Odpovědnost statutárních orgánů obchodních společností [online]. *Obchodněprávní revue*, 2023, č. 1, s. 23-25. [cit. 22.09.2023] ISSN 1803-6554. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - PATĚK, D. Paušalizovaná náhrada škody a smluvní pokuta [online]. *Právní rozhledy*, 2017, č. 21, s. 725-733. [cit. 22.08.2023] ISSN 1210-6410. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - TELEC, I. Opce [online]. *Právní rozhledy*, 1996, č. 6, s. 260-261. [cit. 22.08.2023] ISSN 1210-6410. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - ČERNÁ, S. O věcných, obligačních a korporačních právech k nevtělenému podílu ve společnosti s ručením omezeným – obecně a speciálně o předkupním právu [online]. *Právní rozhledy*, 2023, č. 9, s. 305-316, s. 311. [cit. 02.09.2023] ISSN 1210-6410. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - ŠPAČKOVÁ, M. Právo sell-out z pohledu teorie a praxe [online]. *Časopis pro právní vědu a praxi*, 2017, č. 1, s. 41-62. [cit. 06.05.2023] ISSN 1805-2789. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - RONOVSKÁ, K., HAVEL, B. Povaha a pravidla výkladu (nejen) zakladatelských právních jednání soukromých korporací [online]. *Právní rozhledy*, 2016, č. 18, s. 611-615. [cit. 06.05.2023] ISSN 1210-6410. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - ŠPAČKOVÁ, M. Smluvní možnosti limitace práva squeeze-out [online]. *Obchodněprávní revue*, 2017, č. 1, s. 1-9. [cit. 06.05.2023] ISSN 1803-6554. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - KUNÁŠEK, J. Komentář k rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 9. 3. 2022, sp. zn. 27 Cdo 3330/2020 [online]. *Ius Focus*, č. 5/2022. [cit. 12.01.2023] In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
  - CHEMLA, G., LJUNGVIST, A., HABIB, M.: *An Analysis of Shareholder Agreements* (July 2004) [online]. NYU, Ctr for Law and Business Research Paper No. 02-01;

RICAFE Working Paper No. 006. [cit. 24.01.2023] Dostupné z <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.299420>.

- VAN DER ELST, CH., VAN DEN STEEN, L. S. F. *Opportunities in the M & A aftermarket: squeezing out and selling out* [online]. Universiteit Gent Financial Law Institute Working Paper. 2006, No. 12, s. 15 [cit. 22.05.2023]. Dostupné z: https://papers.ssrn.com/sol3/papers.cfm?abstract_id=933609.

2. Seznam použitých právních předpisů

2.1. České právní předpisy

- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Zákon č. 90/2012 Sb., o obchodních společnostech a družstvech (zákon o obchodních korporacích), ve znění pozdějších předpisů. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Zákon č. 340/2015 Sb., o zvláštních podmínkách účinnosti některých smluv, uveřejňování těchto smluv a o registru smluv (zákon o registru smluv), ve znění pozdějších předpisů. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Zákon č. 304/2013 Sb., o veřejných rejstřících právnických a fyzických osob a o evidenci svěřenských fondů, ve znění pozdějších předpisů. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Zákon č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Zákon č. 513/1991 Sb., obchodní zákoník, ve znění účinném od 01.07.2013 do 31.12.2013. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník, ve znění účinném od 01.01.2013 do 31.12.2013. In: Beck-online [právní informační systém]. Dostupné z: www.beck-online.cz.

2.2. Zahraniční právní předpisy

- Slovenská republika. Zákon č. 513/1991 Zb., obchodný zákonník, ve znění pozdějších předpisů. In: Beck-online [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 11. 2. 2020]. Dostupné z: www.beck-online.sk.

3. Seznam použité judikatury

3.1. Judikatura Ústavního soudu ČR

- Nález Ústavního soudu ČR ze dne 03.01.2000 pod sp. zn. IV. ÚS 387/99, publikovaný ve sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, č. 1/2000. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Nález Ústavního soudu ČR ze dne 22.01.2019 pod sp. zn. Pl. ÚS 32/17, publikovaný ve sbírce nálezů a usnesení Ústavního soudu, č. 9/2019. Dostupné z: www.beck-online.cz.

3.2. Rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR

- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 09.03.2022 pod sp. zn. 27 Cdo 3330/2020, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, č. 10/2022. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.11.2014 pod sp. zn. 23 Cdo 2239/2012, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 1/2015. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.03.2020 pod sp. zn. 23 Cdo 2070/2018, publikovaný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 4/2022. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24.02.2009 pod sp. zn. 29 Cdo 3864/2008, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 10/2009. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 15.02.2018 pod sp. zn. 29 Cdo 2791/2016, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 2/2020. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 18.12.2018 pod sp. zn. 27 ICdo 62/2017, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 3/2021. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 22.04.2009 pod sp. zn. 29 Cdo 2254/2007, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 3/2021. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.03.2017 pod sp. zn. 29 Cdo 1738/2015, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 3/2018. Dostupné z: www.beck-online.cz.

- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 24. 2. 2010, sp. zn. 29 Cdo 1633/2008, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 12/2010. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.10.2020 pod sp. zn. 33 Cdo 1480/2020-II. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ČR ze dne 09.12.2020 pod sp. zn. 27 Cdo 2927-2019 publikovaný v Ius Focus, č. 4/2021. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 29. 7. 2020, sp. zn. 33 Cdo 272/2020, publikovaný v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 3/2023. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 25.11.2013 pod sp. zn. 29 Cdo 4235/2013, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek, č. 1/2017. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30.09.2015 pod sp. zn. 23 Cdo 215/2015. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 17.03.2020 pod sp. zn. 27 Cdo 2025/2019, publikované v Souboru civilních rozhodnutí a stanovisek NS, č. 4/2022. Dostupné z: www.beck-online.cz.

3.3. Rozhodnutí vrchních soudů ČR

- Usnesení Vrchního soudu v Praze ze dne 20.12.2016 pod sp. zn. 14 Cmo 493/2016, publikované v Obchodněprávní revue, č. 3/2017. Dostupné z: www.beck-online.cz.
- Rozsudek Vrchního soudu v Olomouci ze dne 10. 7. 2019, sp. zn. 8 Cmo 89/2019, publikované v Obchodněprávní revue, č. 10/2019. Dostupné z: www.beck-online.cz.

3.4. Zahraniční judikatura

- Rozsudek Soudního dvora Evropské unie ze dne 3. září 2015 pod sp. zn. C-110/14. Dostupné z: <https://curia.europa.eu/>.

4. Seznam použitých internetových zdrojů

- Důvodová zpráva k zákonu č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, č. 89/2012 Dz. In: Beck-online [právní informační systém]. Nakladatelství C. H. Beck [cit. 25.01.2023]. Dostupné z: www.beck-online.cz.

- Thomson Reuters Glossary. Change of Control Clause. *Practical Law*, nedatováno. [cit. 22.08.2023] Dostupné z: [https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-382-3325?contextData=\(sc.Default\)&transitionType=Default&firstPage=true](https://uk.practicallaw.thomsonreuters.com/0-382-3325?contextData=(sc.Default)&transitionType=Default&firstPage=true).

5. Seznam ostatních internetových zdrojů

- Usnesení z 25. zasedání zastupitelstva města Havířov, ze dne 25.04.2022 [online]. [cit. 25.09.2023] Dostupné z: <https://www.havirov-city.cz/sites/default/files/files/article-attachments/usn-hlas-pril-25-zmh.pdf>.

6. Seznam akcionářských dohod užitých pro výzkumné účely

- I. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Pražské vodovody a kanalizace, a.s.
  - o Datum zveřejnění v registru smluv 12.09.2018.
  - o Dostupné z registru smluv: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/6662111>.
  - o Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- II. Akcionářská dohoda týkající se společnosti HOCKEY CLUB DYNAMO PARDUBICE a.s.
  - o Datum zveřejnění v registru smluv 12.06.2020.
  - o Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/12965636>.
  - o Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- III. Akcionářská dohoda týkající se společnosti A PLAZMA a.s.
  - o Datum zveřejnění v registru smluv 02.06.2022.
  - o Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/20560843>.
  - o Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- IV. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Charles University Innovations Prague a.s.
  - o Datum zveřejnění v registru smluv 24.01.2022.
  - o Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/19168467>.
  - o Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- V. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Vodovody a kanalizace Kroměříž, a.s.
  - o Datum zveřejnění v registru smluv 13.01.2017.
  - o Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/1023813>.
  - o Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- VI. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Mountfield HK, a.s.
  - o Datum zveřejnění v registru smluv 27.08.2018.
  - o Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/6506723>.

- Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- VII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti BK Pardubice, a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 17.06.2021.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/16941887>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- VIII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Plzeňská teplárenská, a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 10.10.2018.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/6938423>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- IX. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Brněnské vodárny a kanalizace, a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 29.05.2019.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/9179447>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- X. Akcionářská dohoda týkající se společnosti České aerolinie a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 04.12.2017.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/3971964>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XI. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Nové Holešovice, a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 06.10.2021.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/17964307>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Dostihový spolek a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 30.09.2020.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/13928128>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XIII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti AR DELTA, a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 26.03.2020.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/12052612>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XIV. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Servisní společnost odpady Olomouckého kraje, a.s.
  - Datum zveřejnění v registru smluv 15.07.2020.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/13274164>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.

- XV. Akcionářská dohoda týkající se společnosti ENVEZ, a. s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 21.01.2022.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/19150659>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XVI. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Krajská nemocnice Liberec, a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 31.07.2020.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/13430160>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XVII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Krajská nemocnice Liberec, a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 16.12.2021.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/18763479>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XVIII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Vodárna Zlín a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 27.06.2022.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/20850455>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XIX. Akcionářská dohoda týkající se společnosti EAST BOHEMIAN AIRPORT a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 08.07.2022.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/20979891>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XX. Akcionářská dohoda týkající se společnosti ČESKOLIPSKÁ TEPLÁRENSKÁ a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 02.10.2018.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/6841087>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXI. Akcionářská dohoda týkající se společnosti nullspaces s.r.o.
- Datum zveřejnění v registru smluv 17.09.2021.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/17784599>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti StatoTest s.r.o.
- Datum zveřejnění v registru smluv 05.08.2020
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/13465264>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXIII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Cermitech, spol. s r.o.
- Datum zveřejnění v registru smluv 31.05.2019.

- Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/9210383>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXIV. Akcionářská dohoda týkající se společnosti MMN, a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 27.10.2021.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/18187843>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXV. Akcionářská dohoda týkající se společnosti MMN, a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 05.12.2016.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/751813>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXVI. Akcionářská dohoda týkající se společnosti FABCE, Aviation Services, Ltd.
- Datum zveřejnění v registru smluv 30.04.2018.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/5408135>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXVII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti Teplo pro Prahu, a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 21.09.2022.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/21729585>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.
- XXVIII. Akcionářská dohoda týkající se společnosti CEVYKO a.s.
- Datum zveřejnění v registru smluv 18.03.2020.
  - Dostupné z: <https://smlouvy.gov.cz/smlouva/11995652>.
  - Datum posledního přístupu: 25.09.2023.

Akcionářské dohody (s důrazem na utvrzení jejich závazků v širším slova smyslu)

Abstrakt

Tato diplomová práce analyzuje institut akcionářských dohod s důrazem na utvrzování jejich závazků. Hlavní ambicí této práce je snaha o zmapování obvyklých ujednání, které utvrzují závazky z akcionářských dohod. Teoretické závěry této práce jsou dále využívány v rámci kvalitativního výzkumu zaměřeného na utvrzení závazků z akcionářských dohod. Výzkumný vzorek tvoří dvacet osmi akcionářských dohod, jejichž společný jmenovatelem je fakt, že byly povinně zveřejněny v registru smluv.

Tato práce je rozdělena do pěti vzájemně navazujících kapitol, ze kterých lze vyzdvihnout zejména poslední dvě kapitoly, které obsahují materiální podstatu této diplomové práce. První kapitola diplomové práce prozkoumává limity akcionářských dohod a odlišuje je od stanov akciových společností. Závěr této kapitoly se snaží poskytnout komplexní definici akcionářských dohod s důrazem na vzájemné odlišnosti. V rámci druhé kapitoly, zabývající se závazky z akcionářských dohod, jsou rozebírány důsledky, které by mohla vyvolat publikace akcionářské dohody v registru smluv, a to zejména v kontextu případné závaznosti ze strany cílové společnosti a důsledek publikace ve vztahu k výkonu funkce členů statutárního orgánu cílové společnosti. Třetí kapitola se pokusí dekonstruovat institut utvrzení, což je činěno za účelem separace vlastní podstaty institutu utvrzení. Tato podstata je následně užívána k identifikaci těch ujednání akcionářských dohod, které ve svém důsledku utvrzují závazky z akcionářských dohod, byť nenaplnují teoretické definiční znaky utvrzení. Tato kapitola zavádí označení „utvrzovací mechanismus“, kterým je myšleno ujednání, které utvrzuje závazek, ale samo o sobě neposkytuje žádné ekonomické výhody straně, které takové ujednání svědčí.

Čtvrtá kapitola podrobně popisuje metodologii provedeného výzkumu, užitý výzkumný vzorek a kriticky zhodnocuje základní aspekty provedeného výzkumu.

Závěrečná kapitola, kterou lze označit za nosnou kapitolu této práce představuje výzkumné závěry a blíže se zabývá vybranými utvrzovacími mechanismy. Rozbory jednotlivých utvrzovacích mechanismů jsou úzce provázány s přílohami této práce, které poskytují bližší přehled o obsahu takto rozebíraných utvrzovacích mechanismů.

Klíčová slova: akcionářská dohoda, utvrzení, závazky z akcionářských dohod

Shareholders agreements (focusing on corroboration of their obligations in a broad sense)

Abstract

This master thesis analyses the institute of shareholder agreements from the perspective of corroboration of its obligations. The main ambition of this thesis is to examine usual contractual arrangements which ultimately corroborates obligations arising from shareholders agreements. Theoretical conclusions from this master thesis are subsequently applied in qualitative legal research focused on corroboration of the obligations from shareholders agreements. Research sample consists of twenty-eight shareholders agreements, which have in common that they have been obligatory published in the registry of contracts.

This thesis is divided into five interrelated chapters, of which the last two chapter may be considered as crucial as they contain core findings of this master thesis. First chapter explores limits of shareholders agreements and distinguishes them from articles of associations of joint-stock companies. The conclusion of this chapter attempts to provide a comprehensive definition of the shareholders agreement with an emphasis on differences between them. The second chapter, which is about obligations arising from shareholders agreements, analyses possible consequences of the publication of the shareholder agreement in the registry of contracts and effects that could it have on statutory body of target company. The third chapter attempts to deconstruct institute of corroboration, which is concluded in order to separate its own essence. This essence is subsequently used for identification of arrangements in shareholders agreements which ultimately corroborates obligations from shareholders agreements, which may not fulfil theoretical definition of corroboration. This chapter introduces term “corroboration mechanism” which refers to an arrangement, which corroborates obligation, although itself does not provide any economic advantage to the party, which is favoured by this arrangement.

The fourth chapter describes in detail methodology of the conducted research, research sample and critically evaluates main aspects of the research.

The Final chapter, which can be described as main, presents research findings, and further describes in detail chosen corroboration mechanisms. Each of provided analyses of the corroboration mechanisms are closely interconnected with appendices of this master thesis, which provide a more detailed overview of the content of respective corroboration mechanisms.

Key words: shareholders agreement, corroboration, obligations from shareholder’s agreements

Příloha diplomové práce – projekce výzkumné části

1. Vysvětlivky k příloze č.1:

- a. UM – utvzovací mechanismus; užíváno v kontextu identifikovaných utvzovacích mechanismů v akcionářských dohodách.
- b. Počet UM – označuje počet utvzovacích mechanismů konkrétní kategorie v celém výzkumném vzorku.
- c. Výskyt v % - procentuální projekce výskytu utvzovacího mechanismu mezi všemi zkoumanými akcionářskými dohodami.
- d. Počet UM v AD – označuje počet unikátních skupin utvzovacích mechanismů v konkrétní akcionářské dohodě.
- e. První tři řádky obsahují generalizované informace k získaným datům z výzkumného vzorku:
  - i. první řádek obsahuje označení konkrétního UM, které jsou vypsány níže,
  - ii. druhý řádek obsahuje počet výskytů sledovaného UM ve zkoumaném vzorku,
  - iii. třetí řádek obsahuje procentuální vyjádření výskytu UM s přesností na dvě desetinná čísla na základě následujícího vzorce:
$$\frac{\text{akcionářské dohody s konkrétním UM}}{\text{všechny zkoumané akcionářské dohody}} * 100.$$
- f. Grafické zobrazení kódovacího klíče zkoumaných akcionářských dohod počíná čtvrtým řádkem. Každý kódovací klíč je uveden identifikacním číslem cílové společnosti. Kódovací klíč je zobrazen graficky a numericky, jestli má pole numerickou hodnotu jedna (1) znamená to, že akcionářská dohoda obsahuje konkrétní utvzovací mechanismus podle korespondujícího sloupce. Absenci pak indikuje nula (0). Pluralitní výskyt stejného utvzovacího mechanismu není v kódovacím klíči zohledněn. Poslední sloupec tabulky obsahuje celkový počet identifikovaných utvzovacích mechanismů v konkrétní akcionářské dohodě. Ve dvou případech je pro rozlišení akcionářských dohod, které byly uzavřeny ke stejné cílové společnosti, užit odlišovací znak, který je připojen za konec identifikačního čísla cílové společnosti. Jedná se o hvězdičku (*), která odlišuje později uzavřenou akcionářskou dohodu. Kurzívou jsou uvedeny identifikační čísla společností, které nemají právní formu akciové společnosti.

2. Označení utvzovacích mechanismů v přílohách č. 1–9:

Římské číslice korespondují s níže uvedeným označením identifikovaných skupin utvzovacích mechanismů:

- I. Smluvní pokuta („SP“)
- II. Předkupní právo
- III. Vysílací práva
- IV. Opce
- V. Obligační úprava usnáschopnosti valné hromady
- VI. Právo odkupu (*sell-out*)
- VII. Omezení volné dispozice s akciami
- VIII. *Tag-along* právo
- IX. Povinnost nápravy vzniklé újmy
- X. Obligační úprava rozhodování volených orgánů
- XI. *Change of control*
- XII. Úprava řešení patových situací (*deadlock*)
- XIII. *Lock-up*
- XIV. *Drag-along* právo

Příloha č. 2 diplomové práce – opční ujednání (1/2)

Čílová spol.	I.	IV.	Obsah opce	Povaha opce	Podmínky realizace	Vztah k SP
256 56 635	1	1	Obsahuje odkaz na opci mimo vlastní akcionářskou dohodu (čl. 1.3, čl. 1.7.2), ale obsahuje bližší úpravu určitých parametrů opce (čl. 3.4.3 a čl. 4.11).	(Pravděpodobně) call opce	V souladu se smlouvou o převodu zaknihovaných cenných papírů. <u>(nelze určit s ohledem na oddělenou úpravu)</u>	Utvřeno SP ve výši 10.000.000,- Kč za každé jednotlivé porušení povinností dle čl. 4 (čl. 11.9) nebo jednání v rozporu s čl. 3.4.3 (čl. 11.7).
601 12 476	1	1	Opce na prodloužení doby trvání o dalších 10 sezón. Po realizaci opce strany zahájí jednání v dobré víře o podmínkách spolupráce. Nedohodnou-li se do 6. měsíců před koncem období automaticky se smlouva prodlužuje.	Call opce	Uplacení doručením oznámení o uplacení opce v období mezi 24. a 12. měsícem před koncem doby trvání smlouvy (čl. 17.2), ale nesmí existovat trvalého porušení smlouvy (čl. 17.3); lze prodlužovat i opakovaně (čl. 17.5).	x
494 51 871	1	1	Opce při prodeji akcii. Povinnost informovat o záměru převést akcie, přičemž akcionáři mají 3měsíční lhůtu k vyjádření zájmu o nabývání předeměných akcií (čl. 8.1 jedná se o předkupní právo formou opce).	Put opce	Pokud si strana přejde prodat, vyzve ostatní strany, zdali mají zájem akcie nabýt; lhůta k uplacení 3 měsíce.	Utvřeno SP ve výši 500.000,- Kč (čl. 11.2 – kategorie č. 2) nebo ve výši 5.000.000,- Kč (čl. 11.2 – kategorie č. 3).
276 54 796	0	1	Opce na prodloužení trvání smlouvy. Při využití opčního práva dojde k prodloužení smlouvy o 5 sezón (čl. 5.2).	Call opce	Uplacení doručením oznámení, a to nejpozději 12 měsícům před koncem smlouvy (čl. 5.3). Při uplacení opce nesmí existovat nenapravené podstatné porušení smlouvy (čl. 5.4).	x
457 95 908	0	1	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (existence dovozena podle čl. 1.1 ve spojení s čl. 9.3.1 – put opce a čl. 9.3.2 – call opce).	Call i put opce (obě upraveny)	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 1.1 s odkazy na s čl. 9.3.1 a čl. 9.3.2).	x
119 26 384	0	1	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (existence dovozena z čl. 1.1, který obsahuje definice „Doba put opce“ podle čl. 7.2 a „Oznámení o odkupu Podílu Navrhovatele“ podle čl. 12.5).	(Minimálně) put opce	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 1.1 s odkazy na čl. 7.2 a čl. 12.5).	x
284 30 824	1	1	Po uplynutí sjednané doby může akcionář vyzvat druhého akcionáře k prodeji jeho akcií, a to za cenu stanovenou znaleckým posudkem, který si nechá na své náklady vyhotovit nabývací akcionář (čl. 4.3).	Call opce	Povinnost uzavřít kupní smlouvou (na akcie) do 30 dnů od doručení podepsaného návrhu kupní smlouvy (čl. 4.3).	Utvřeno SP ve výši 10.000,- Kč/ den porušení po uplynutí nahradní lhůty (čl. 6.1 písm. a) ve spojení s čl. 6.2 a čl. 6.3).
091 16 648	1	1	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 put opce a čl. 8.4 call opce).	Call i put opce (anonymizováno)	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 a čl. 8.4).	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 a čl. 8.4).
093 80 949	1	1	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 put opce a čl. 8.4 call opce).	Call i put opce (anonymizováno)	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 a čl. 8.4).	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 a čl. 8.4).
065 76 176	1	1	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 put opce a čl. 8.4 call opce).	Call i put opce (anonymizováno)	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 a čl. 8.4).	Nelze určit s ohledem na anonymizaci (čl. 8.3 a čl. 8.4).

Príloha č. 2 diplomové práce – opční ujednání (2/2)

Čílová spol.	I.	IV.	Obsah opce	Povaha opce	Podmínky realizace	Vztah k SP
6726909000	0	1	Obsahuje odkaz na call opci podle stanov pro případ porušení prohlášení akcionáře (čl. 2.3 a dále čl. 4.3 a násl.).	Put opce	Nelze určit s ohledem na oddělenou úpravu put opce.	x
171 38 558	1	1	Sjednání jednostranné opce k odkupu akcií. Opce je primárně ujednána jako call opce; pro případ ukončení smlouvy se aktivuje „latentní“ právo uplatnit put opci (čl. 10.7).	Call opce (put opce při ukončení smlouvy)	Využití opčního práva je podmíněno uplynutím sjednané lhůty; vždy se vztahuje ke všem akciím (čl. 10.7).	Utvřeno SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 12.1).

Príloha č. 3 diplomové práce – ujednání o předkupní právu (1/3)

Čílová spol.	I.	II.	VIII.	XIV.	Obsah předkupního práva	Jiné způsoby zřízení (§2140 odst. 2 OZ)	Vztah k Tag-along právu	Vztah k Drug-along právu	Vztah k SP
256 56 635	1	1	0	0	Veškeré převody akcií mimo strany akcionářské dohody podléhají předchozí nabídce k přednostnímu odkupu druhou stranou; písemná výzva + přiložení převodní smlouvy, včetně podpisů dané strany (čl. 4.1 až čl. 4.10)	Rozšíření pro vklad do ZK nebo mimo ZK společnosti (čl. 4.1 a čl. 4.2).	x	x	Utvřeno SP ve výši 10.000.000,- Kč za každé jednotlivé porušení povinností dle čl. 4 (čl. 11.9).
601 12 476	1	1	0	0	Nepřímé. Obsahuje ujednání o vložení předkupního práva do stanov (čl. 6.1.1 a násl.)	x	x	x	
494 51 871	1	1	0	0	Povinnost informovat o záměru převést akcie. Ostatní akcionáři mají 3měsíční lhůtu k vyjádření zájmu o nabytí (čl. 8.1 jedná se o předkupní právo formou opce)	Rozšíření i na převody samostatně převoditelných práv z akcií	x	x	Utvřeno SP ve výši 500.000,- Kč (čl. 11.2 – kategorie č. 2) nebo ve výši 5.000.000,- Kč (čl. 11.2 – kategorie č. 3).
497 90 480	1	1	1	0	Vzájemné předkupní právo při převodu na 3. nespojené osoby. Zároveň obsahuje informační povinnost o podmínkách prodeje. Povinnost ocenění při zřízení za jinou než peněžitou protihodnotu (čl. 10. A 1 – čl. 10.A 3).	Ano (i pro jiné případy zřízení viz čl. 10.A 1)	V případě nevyužití předkupního práva akcionář požadovat zajištění možnosti odprodeje akcií (čl. 10.B).	x	Utvřeno SP ve výši 100.000.000,- Kč [čl. 14 odst. 2 písm. e)].
463 47 275	1	1	0	0	Smluvní povinnost učinit písemnou nabídku na prodej akcií druhé smluvní straně (čl. 3.2.2). Dodatek č. 1 omezil předkupní právo, tím že se neuplatní na propojené osoby (čl. 3.2.3).	Ano	x	x	Utvřeno generalizovanou SP ve výši 1.000.000,- Kč za každé porušení (čl. 11.6).

Příloha č. 3 diplomové práce – ujednání o předkupní právu (2/3)

Čílová spol.	I.	II.	VIII.	XIV.	Obsah předkupního práva	Jiné způsoby zcizení (§2140 odst. 2 OZ)	Vztah k Tag-along právu	Vztah k Drag-along právu	Vztah k SP
119 26 384	0	1	1	1	Vzájemné předkupní právo s odkazem na jeho uplatnění podle stanov (čl. 6.1, resp. čl. 6.2). nevztahuje se na převody na propojené osoby (čl. 6.3, resp. čl. 6.4).	x	Nelze s ohledem na anonymizaci (vyjma skutečnosti, předkupní právo tímto není dotčeno (čl. 6.1, resp. čl. 6.2).	Nelze s ohledem na anonymizaci (vyjma skutečnosti, předkupní právo tímto není dotčeno (čl. 6.1, resp. čl. 6.2).	Nelze určit s ohledem na anonymizaci.
481 55 110	1	1	0	0	Povinnost nabídnout ostatním stranám za cenu obvyklou, před převodem. Sjednána 3měsíční lhůta k uplatnění předkupního práva od doručení písemné nabídky (čl. 5.2).	x	x	x	Utvřeno generalizovanou SP ve výši 50.000,- Kč za každé porušení (čl. 6).
284 30 824	1	1	0	0	Sjednané je pouze jednostranné předkupní právo. K realizaci je nutná písemná převodní výzva, jež má obsahovat ujednané informace (čl. 4.4) se lhůtou 60 pracovních dní k uplatnění předkupního práva, a to písemným oznámením.	Ano	x	x	Porušení závazku je utvrzeno SP ve výši 10.000,- Kč/ den porušení; počítá se však po uplynutí náhradní lhůty (čl. 6.1 písm. a) ve spojení s čl. 6.2 a čl. 6.3).
076 86 501	0	1	0	0	Povinnost oznámit záměr o převodu akcí ostatním akcionářům, kteří mají 3měsíční akceptační lhůtu; jen pro nabýt všech akcí (čl. 7.2 a čl. 7.3).	x	x	x	x
272 83 933	1	1	1	0	Vzájemné předkupní právo se smluvně sjednaným postupem realizace prodeje akcí (čl. 6.1. až čl. 6.5).	x	<i>Není výslovně řešeno</i>	x	Porušení sjednaného mechanismu je utvrzeno SP ve výši 5.000.000,- Kč (čl. 6.6).
272 83 933*	1	1	1	0	Vzájemné předkupní právo se smluvně sjednaným postupem realizace prodeje akcí (čl. 6.1. až čl. 6.5).	x	<i>Není výslovně řešeno</i>	x	Porušení sjednaného mechanismu je utvrzeno SP ve výši 5.000.000,- Kč (čl. 6.6).
646 53 200	0	1	1	1	Výslovně neupraveno, obsahuje odkaz na existenci předkupního právo ve stanovách, a to v rámci úpravy <i>drag-along</i> a <i>tag-along</i> práv (čl. 8.1, čl. 8.4 a čl. 9.1).	x	V případě nevyužití předkupního práva a <i>drag-along</i> práva (čl. 9.1); <i>Drag-along</i> se aplikuje před <i>tag-along</i> právem.	V případě neuplatnění předkupního práva, lze (jednostranně) učinit <i>drag-along</i> výzvu (čl. 8.1).	x

Příloha č. 3 diplomové práce – ujednání o předkupní právu (3/3)

Čílová spol.	I.	II.	VIII.	XIV.	Obsah předkupního práva	Jiné způsoby zřízení (§2140 odst. 2 OZ)	Vztah k Tag-along právu	Vztah k Drag-along právu	Vztah k SP
091 16 648	1	1	1	1	Předkupní právo je zřízeno k podílům minoritních společníků (ve prospěch majoritního) s tím, že je zřízeno jako právo věcné (čl. 8.1) se lhůtou k uplatnění v délce 30 dní.	Ano	Nelze s ohledem na anonymizaci (čl. 8.7).	Nelze s ohledem na anonymizaci (čl. 8.8).	x
093 80 949	1	1	1	1	Předkupní právo je zřízeno k podílům minoritních společníků (ve prospěch majoritního) s tím, že je zřízeno jako právo věcné (čl. 8.1) se lhůtou k uplatnění v délce 30 dní.	Ano	Nelze s ohledem na anonymizaci (čl. 8.7).	Nelze s ohledem na anonymizaci (čl. 8.8).	x
065 76 176	1	1	1	1	Předkupní právo je zřízeno k podílům minoritních společníků (ve prospěch majoritního) s tím, že je zřízeno jako právo věcné (čl. 8.1) se lhůtou k uplatnění v délce 30 dní.	Ano	Nelze s ohledem na anonymizaci (čl. 8.7).	Nelze s ohledem na anonymizaci (čl. 8.8).	x
054 21 888	1	1	0	0	Sjednáno je vzájemné předkupní právo se lhůtou k přijetí nabídky o délce 6 měsíců od jejího doručení (čl. 6.1).	Ano	x	x	Utvřeno SP ve výši 0,1% ZK za den porušení (čl. 9.2).
054 21 888*	1	1	0	0	Předkupní právo má kaskádovitou možnost realizace. Původní akcionáři mají přednostní předkupní právo k akciím, které převedli na nového akcionáře a až poté je může nabývat druhý akcionář. Stejně tak poté třetí akcionář má „subsidiární předkupní právo“ (čl. 6.1 až čl. 6.5).	Ano	x	x	Utvřeno SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 10.2).
171 38 558	1	1	0	0	Vzájemné předkupní právo, spojené s informační povinností. Lhůta k přijetí nabídky činí 6 měsíců.	Ano	x	x	Utvřeno SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 12.1).

Příloha č. 4 diplomové práce – právo odkupu (*sell-out*) (1/2)

Čílová spol.	I.	VI.	Obsah práva odkupu (<i>sell-out</i>)	Důvody realizace <i>sell-out</i> práva	Funkce	Vztah k SP
601 12 476	1	1	Vzájemné <i>sell-out</i> právo stran existenci nenapraveného porušení (čl. 14 a čl. 15), které se vztahuje vždy ke všem akciím (čl. 14.5 resp. čl. 15.5).	V případě, že případ podstatného porušení dohody (čl. 13.3 a čl. 13.4) nebude napraven ani v dodatečně lhůtě po doručení výzvy k napravě (čl. 14.1 respektive čl. 15.1).	Sankce	x
494 51 871	1	1	Právo ve prospěch ustavujících akcionářů, kteří neporušují smlouvu; detailní mechanismus postupu sankčního odkupu, včetně grafického zobrazení (čl. 11.4 ve spojení s přílohou č.8).	Existence nenapraveného případu porušení, které nebylo napraveno ani po výzvě (čl. 11.3); „ustavující akcionáři“ stanoví do 30 dnů od splnění podmínek pro sankční odkup znalec; poté může učinit oznámení o zájmu o sankční odkup (čl. 11.4)	Sankce	Utvřeno SP ve výši 1.000,- Kč / den porušení povinností poskytnout součinnost znalci nebo povinnosti převést akcie podle sankčního mechanismu (čl. 11.4.6).

Příloha č. 4 diplomové práce – právo odkupu (*sell-out*) (2/2)

Čílová spol.	I.	VI.	Obsah práva odkupu (<i>sell-out</i>)	Důvody realizace <i>sell-out</i> práva	Funkce	Vztah k SP
497 90 480	1	1	Výzva k odkupu akcií v případě <i>deadlocku</i> . Realizace formou soutěže o lepší nabídku tzv. „ <i>mexican shootout</i> “. Vypořádání probléma u znaleckého ústavu (čl. 4.2).	Pro případ přetrvávajícího <i>board of director deadlocku</i> (a jeho neodstranění při jednání akcionářů) může dojít po třech měsících k učinění nabídky k odkupu akcií (čl. 4.2 a násl.).	Opatření proti <i>deadlocku</i>	Utvřeno SP ve výši 100.000.000,- Kč [čl. 14 odst. 2 písm. d)].
463 47 275	1	1	Právo na odkup akcií druhé strany v případě opakovaného porušení povinností (čl. 11. 4 resp. čl. 11.5).	Vznik práva na odkup akcií je navázán na podmínku odstoupení od smlouvy [čl. 11.3 písm. a)].	Sankece	Utvřeno generalizovanou SP ve výši 1.000.000,- Kč (čl. 11.6).
284 30 824	1	1	Výzva k odkupu akcií v případě porušení nenapravení sankcionovaného případu / neutržení smluvní pokuty (čl. 6.4). Pro případ, že nedojde k vypořádání přesazení ceny projektu, který realizuje společnost (čl. 6.5)	Pro případ prodloužení akcionáře 2 s nápravou sankcionovaného případu nebo pro neutržení smluvní pokuty; stanovení kupní ceny ve výši smluvní pokuty (čl. 6.4) nebo v případě nevypořádání ceny projektu (čl. 6.5).	Sankece	Neuzavřeni „sankčního“ SPA je utvřeno SP ve výši 5.000,- Kč/den prodloužení (čl. 6.4 in fine).
076 86 501	0	1	V případě, že akcionář přestane splňovat smluvené podmínky má povinnost prodat své akcie ostatním akcionářům (kteří splňují tyto podmínky) (čl. 7.2).	Pro případy, že akcionář: a) přestane být „veřejným zadavatelem“ podle § 4 odst. 1 zákona č. 134/2016, o veřejných zakázkách nebo b) neuzavře smlouvu o smlouvě budoucí o dodávkách odpadu na výzvu společnosti ve stanovené lhůtě (má-li povinnost takovou smlouvu uzavřít) (čl. 7.1).	Sankece	x
272 83 933	1	1	Hlavní akcionář se zavazuje po dobu 50 let od dosažení 90% podílu na ZK nevytýsnit minoritní akcionáře (čl. 3.6 dodatku č. 2).	Jedná se o závazek neučinit kroky směřující k vytýsnění.	Opatření proti vytýsnění	Utvřeno SP ve výši 5.000.000,- Kč pro případ, že dojde k nucenému přechodu účastnických cenných papírů. (čl. 4.3 dodatku č.2).
272 83 933*	1	1	Hlavní akcionář se zavazuje po dobu 50 let od dosažení 90% podílu na ZK nevytýsnit minoritní akcionáře (čl. 8.1).	Jedná se o závazek neučinit kroky směřující k vytýsnění.	Opatření proti vytýsnění	Utvřeno SP ve výši 5.000.000,- Kč pro případ, že dojde k nucenému přechodu účastnických cenných papírů. (čl. 8.2).
054 21 888*	1	1	Výhrada zpětné koupě vůči akcím převedeným na třetího akcionáře, právo musí zbývajících dva akcionáři uplatnit společně (čl. 7.1 resp. čl. 7.2).	Podmínky uplatnění: a) zneužití práva účastnit se VH; b) nesplnění povinností podle SP, zejména řádné a včasné uhrazení kupní ceny nebo c) nesplnění příplatkové povinnosti podle smlouvy o dobrovolném příplatku mimo ZK ze dne 25.10.2021. Mechanismus postupu je upraven odděleně v SPA (čl. 7.3).	Sankece	x
171 38 558	1	1	Strany si sjednaly opční právo, které po uplynutí pěti let od vstupu druhého akcionáře využít v období šesti měsíců a poté periodicky každé čtyři roky (čl. 10.7).	Pro případ ukončení smlouvy funguje možnost uplatnění opce podle čl. 10.7 jako způsob iniciace nuceného převodu.	Úprava při exitu	Utvřeno SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 12.1).

Příloha č. 5 diplomové práce – ujednání *tag-along* právu

Číslová spol.	VIII.	I.	II.	Obsah tag-along práva	Vztah k předkupnímu právu	Vztah k SP
005 42 024	1	1	0	Právo požadovat zajištění odkupu za stejných podmínek současně s převodem prodávaných akcií. Lhůta 30 dnů na oznámení využití od doručení sjednaných informací k nabídce. Nevztahuje se na převody na propojené osoby Omezeno na akcionáře s alespoň čtyřmi akciemi (viz čl. 3).	Pro případ nevyužití předkupního práva (viz čl. 3; předkupní právo není upraveno v akcionářské dohodě.	Porušení zakládá možnost požadovat nárok na SP; anonymizovaná výše (viz čl. 6).
497 90 480	1	1	1	Právo požadovat zajištění odkupu veškerých akcií za stejnou jednotkovou cenu, přičemž výzva musí být doručena do 60 dnů od odmítnutí předkupního práva (čl. 10 písm. B).	Pro případ nevyužití předkupního práva podle (čl. 10 písm. B).	Porušením vzniká nárok na SP ve výši 100.000.000,- Kč (viz čl. 14 odst. 2 písm. f).
119 26 384	1	0	1	Anonymizováno, ale existence dovozena z úvodních ustanovení s odkazem na čl. 8.	Pravděpodobně pro případ nevyužití předkupního práva (dovozeno z textace čl. 6.1 a čl. 6.2).	Vzájemná vazba nelze vyloučit s ohledem na anonymizaci čl. 8.
272 83 933	1	1	1	Právo požadovat odkup současně s převodem prodávaných akcií a za stejných podmínek. Lhůta 90 dnů k uplatnění po obdržení sjednaných informací, ale nevztahuje se na převody na propojené osoby. Omezeno na akcionáře s 10 % akcií (čl. 7).	x	x
272 83 933*	1	1	1	Právo požadovat odkup současně s převodem prodávaných akcií a za stejných podmínek. Lhůta 90 dnů k uplatnění po obdržení sjednaných informací, ale nevztahuje se na převody na propojené osoby (čl. 7).	x	x
646 53 200	1	0	1	Jednostranné právo požadovat zajištění odkupu za stejných podmínek. Sjednání povinnosti zaslat <i>tag-along</i> nabídku (čl. 9).	Lze použít při neuplatnění předkupního práva a současně nevyužití <i>drag-along</i> výzvy ostatními akcionáři dle stanov (čl. 8).	x
091 16 648	1	1	1	Anonymizováno (čl. 8.7)	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.
093 80 949	1	1	1	Anonymizováno (čl. 8.7)	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.
065 76 176	1	1	1	Anonymizováno (čl. 8.6)	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.

Príloha č. 6 diplomové práce – ujednání o drag-along právu

Cílová spol.	XIV.	I.	II.	Obsah drag-along práva	Vztah k předkupnímu právu	Vztah k SP
119 26 384	1	0	1	Anonymizováno, ale existence dovozena z úvodních ustanovení s odkazem na čl. 9.	Právděpodobně pro případ nevyužití předkupního práva (dovozeno z textace čl. 6.1 a čl. 6.2).	Vzájemná vazba nelze vyloučit s ohledem na anonymizaci čl. 9.
646 53 200	1	0	1	Jednostranná povinnost umožnit nabytí 100% na společnosti na základě zasláné výzvy. Za stejných podmínek převodu a stejnou cenu ve smluvené lhůtě. Nevztahuje se na převody na propojené osoby (čl. 8).	Lze realizovat při neuplatnění předkupního práva ostatními akcionáři dle stanov (čl. 8).	x
091 16 648	1	1	1	Anonymizováno (čl. 8.8)	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.
093 80 949	1	1	1	Anonymizováno (čl. 8.8)	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.
065 76 176	1	1	1	Anonymizováno (čl. 8.7)	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.	Nelze vyloučit existenci vazby na SP z důvodu anonymizace.

Příloha č. 7 diplomové práce – ujednání o řešení patové situace (*deadlock*)

Cílová spol.	I.	XII.	Obsah <i>deadlocku</i>	Vyvolání <i>deadlocku</i>	Způsob řešení <i>deadlocku</i>	Vztah k SP
497 90 480	1	1	V případě <i>deadlocku</i> dojde k vyvolání procesu podávání nabídek k odkupu, pokud strana nabídku nepřijme musí dát vyšší protinabídku; finální nabídky podány u znaleckého ústavu (čl. 4 odst. 2).	Neschválení taxativní výřtu rozhodnutí (viz čl. 4. odst. 1) podle obligatorního mechanismu, ale pouze proston většinou (čl. 4 odst. 2).	Odkup účasti druhého akcionáře za nejlepší nabídku. Jedná se o tzv. „ <i>Texas shoot-out</i> “.	Smluvní pokuta ve výši 100.000.000,- Kč pro případ nezavření smlouvy o převodu akcií, jež je výsledkem řešení patové situace (čl. 14 odst. 2 písm. d).
457 95 908	0	1	Anonymizováno	Nelze určit s ohledem na anonymizaci.	Nelze určit pro anonymizaci.	Nelze určit pro anonymizaci.
119 26 384	0	1	Anonymizováno	Nelze určit s ohledem na anonymizaci.	Nelze určit pro anonymizaci.	Nelze určit pro anonymizaci.
073 34 214	0	1	Anonymizováno	Nelze určit s ohledem na anonymizaci.	Nelze určit pro anonymizaci.	Nelze určit pro anonymizaci.
142 37 083	1	1	Právo doručit druhé straně oznámení o <i>deadlock</i> situaci, které bude obsahovat popis <i>deadlock</i> situace a návrh člena smírčí komise (čl. 8.2).	Neshoda na nezbytných záležitostech cílové společnosti, která nebude vyřešena ani po 30 dnech od vzniku (čl. 8.2.1).	Smírčí komise ve lhůtě 30 dnů předloží stranám své písemné stanovisko (nezávazné). Pokud nebude vyřešeno rozhodne na návrh soud (čl. 8.2.8).	Porušení je utvrzeno generalizovanou SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 17.1).
091 16 648	1	1	V případě <i>deadlocku</i> mají strany možnost vyzvat ostatní strany k odkupu jejich podílu za minimální cenu (anonymizovaná výše) a majoritní společník může vyzvat minoritního společníka k prodeji podílu (čl. 9.1 – čl. 9.4).	- VH nebude usnášens schopná ani v náhradním termínu; - 3 VH v řadě (usnášens schopné) neschválí usnesení o věci, která byla na programu všech těchto VH; a nastal smlouvou předvídaný stav.	Vzájemná možnost výzvy k odkoupení podílu.	Utvrzeno speciální SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 9.7).
093 80 949	1	1	V případě <i>deadlocku</i> mají strany možnost vyzvat ostatní strany k odkupu jejich podílu za minimální cenu (anonymizovaná výše) a majoritní společník může vyzvat minoritního společníka k prodeji podílu (čl. 9.1 – čl. 9.3).	- VH nebude usnášens schopná ani v náhradním termínu; - 3 VH v řadě (usnášens schopné) neschválí usnesení o věci, která byla na programu všech těchto VH; a nastal smlouvou předvídaný stav.	Vzájemná možnost výzvy k odkoupení podílu.	Utvrzeno speciální SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 9.6).
065 76 176	1	1	V případě <i>deadlocku</i> mají strany možnost vyzvat ostatní strany k odkupu jejich podílu za minimální cenu (anonymizovaná výše) a majoritní společník může vyzvat minoritního společníka k prodeji podílu (čl. 9.1 – čl. 9.3).	- VH nebude usnášens schopná ani v náhradním termínu; - 3 VH v řadě (usnášens schopné) neschválí usnesení o věci, která byla na programu všech těchto VH; a nastal smlouvou předvídaný stav.	Vzájemná možnost výzvy k odkoupení podílu.	Utvrzeno speciální SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 9.6).
054 21 888	1	1	Snaha o opětovné rozhodnutí o Vyhrazené věci podle čl. 3.3, ale maximálně však po dobu 3 valných hromad.	VH nerozhodne o Vyhrazené věci ve smyslu čl. 3.3. Dojde ke svolání VH podle čl. 5.1, přičemž nebude-li usnášení schopná třetí VH -> započne proces rozdělení společnosti.	Rozdělení cílové společnosti (čl. 5.1.5 až 5.1.7).	Utvrzeno SP ve výši 0,1% ZK za den porušení (čl. 9.2).
054 21 888*	1	1	Snaha o opětovné rozhodnutí o Vyhrazené věci podle čl. 3.4, ale maximálně však po dobu 3 valných hromad.	VH nerozhodne o Vyhrazené věci ve smyslu čl. 3.3. Dojde ke svolání VH podle čl. 5.1, přičemž nebude-li usnášení schopná třetí VH -> započne proces rozdělení společnosti.	Rozdělení cílové společnosti se vznikem 2 nových společností (čl. 5.1.5).	Utvrzeno SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 10.2).

Příloha č. 8 diplomové práce – ujednání o omezení převoditelnosti (*lock-up*)

	Obsah lock-upu	Doba lock-upu	Vztah k Change of Control	Vztah k SP			
Cílová spol.	I.	XI.	XIII.				
457 95 908	0	0	1	<i>Lock-up</i> je definován v úvodních ustanoveních, s ohledem na anonymizaci nelze určit smluvený účel.	5 let (od 10.04.2013)	x	x
119 26 384	0	1	1	Po dobu <i>lock-upu</i> nelze převést nebo zatížit podíl bez souhlasu druhého akcionáře (čl.5.2).	Od uzavření smlouvy do nabytí právní moci stavebního povolení alespoň pro [anonymizovaný] údajjm2 hrubé podlažní plochy investičního záměru.	Po dobu <i>lock-upu</i> existuje povinnost zajistit nezměnění konečné ovládací osoby akcionáře (čl. 2.11.).	Nelze určit s ohledem na anonymizaci.
284 30 824	1	1	1	Jednostranný závazek nepřevedení akcií akcionáře 2 po dobu trvání práva stavby.	Do 31.12.2015	x	Porušení utvrzeno SP ve výši 10.000,- Kč/den porušení (čl. 6.1 písm. c).
272 83 933*	1	0	1	Specifický jednostranný <i>lock-up</i> , spočívající v závazku nevyčlenit minoritní akcionáře postupem podle §375 ZOK.	50 let od dosažení 90% podílu na ZK cílové společnosti.	x	Speciální SP ve výši 5.000.000,-, která je splatná okamžikem nuceného převodu akcií (čl. 8.2).
142 37 083	1	0	1	Proklamace stran být společně akcionáři (preambule písm. D).	Od 01.07.2022 do 31.12.2029 (preambule písm. D).	x	Porušení by mohlo být utvrzeno generalizovanou SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 17.1).
091 16 648	1	1	1	Jednostranný <i>lock-up</i> ve vztahu ke kontrolnímu podílu – „neprodá ani jinak nepřevede“, a to bez souhlasu minoritních společníků (čl. 8.2).	Po dobu 5 let od nabytí minoritního podílu (čl. 8.2).	Minoritní společník musí k převodu po dobu <i>lock-upu</i> dát souhlas a tím se může aktivovat ujednání <i>change of control</i> podle čl. 8.10.	x
093 80 949	1	1	1	Jednostranný <i>lock-up</i> ve vztahu ke kontrolnímu podílu – „neprodá ani jinak nepřevede“, a to bez souhlasu minoritních společníků (čl. 8.2).	Po dobu 3 let od nabytí minoritního podílu (čl. 8.2).	Minoritní společník musí k převodu po dobu <i>lock-upu</i> dát souhlas, a tím se může aktivovat ujednání <i>change of control</i> podle čl. 8.10.	x
065 76 176	1	0	1	Jednostranný <i>lock-up</i> ve vztahu ke kontrolnímu podílu – „neprodá ani jinak nepřevede“, a to bez souhlasu minoritních společníků (čl. 8.2).	Po dobu 3 let od nabytí minoritního podílu (čl. 8.2).	x	x
171 38 558	1	0	1	<i>Lock-up</i> ve vztahu k dispozici s akciemi a ve vztahu k omezení vzniku jakéhokoliiv práva nebo nároku z akcií.	Po dobu 5 let od nabytí účinnosti akcionářské dohody.	x	Porušení <i>lock-upu</i> je utvrzeno SP ve výši 100.000,- Kč (čl. 12.1).

Příloha č. 9 diplomové práce – ujednání o omezení změny ovládající osoby (*change of control*)

Čílová spol.	I.	XI.	XIII.	Obsah <i>Change of control</i> („CoC“)	Následek CoC	Vztah k <i>Lock-upu</i>	Vztah k SP
497 90 480	1	1	0	Povinnost oznámit změnu ovládající osoby, ať přímou či nepřímou, s tím, že je nutné takto oznámit bez zbytečného odkladu, nejpozději však do 30 dnů (čl. 10 písm. C).	Druhý akcionář je oprávněn ve lhůtě 90 dní vyzvat prvního akcionáře k prodeji jeho akcií; není-li dohoda o ceně, bude určena znalecm podle výnosové metody (čl. 10 písm. C).	x	Utvrzeno SP ve výši 100.000.000,- Kč (čl. 14 odst. 2 písm g).
119 26 384	0	1	1	Povinnost projednat případnou změnu ovládající osoby i po skončení <i>lock-upu</i> a zároveň zajistit, aby ovládající osobou nebyla osoba dle taxativního výčtu (čl. 2.11).	Důsledky nelze určit s ohledem na anonymizaci.	Po dobu <i>lock-up</i> období nelze bez souhlasu druhého akcionáře dojít ke změně ovládající osoby, vyjma propojených osob (čl.2.11).	Nelze určit s ohledem na anonymizaci.
284 30 824	1	1	1	Jednostranná povinnost poskytnutí informace o změně skutečného majitele, a to nejpozději do 30 dnů od okamžiku zjištění této informace (čl. 4.6).	Notifikační povinnost (čl. 4.6)	x	Porušení závazku je utvrzeno SP ve výši 10.000,- Kč/ den porušení; počítá se však po uplynutí náhradní lhůty (čl. 6.1 písm. c) ve spojení s čl. 6.2 a čl. 6.3)
091 16 648	1	1	1	Právo minoritního společníka uplatnit prodejní opci vůči majoritnímu společníkovi, a to pro případ změny v osobě majoritního společníka (FO) (čl. 8.10).	Možnost uplatnit prodejní opci minoritním společníkem nezávisle na sjednané lhůtě k jejím uplatnění (čl. 8.10).	Minoritní společník musí k převodu po dobu <i>lock-upu</i> dát souhlas, čímž se může aktivovat ujednání <i>change of control</i> (čl. 8.2)	Nelze určit s ohledem na anonymizaci obsahu prodejní opce (čl. 8.3).
093 80 949	1	1	1	Právo minoritního společníka uplatnit prodejní opci vůči majoritnímu společníkovi, a to pro případ zcizení kontrolního podílu nebo v situaci, kdy se společníkem majoritního společníka stane jiná osoba než současný společník, bez ohledu na velikost tohoto podílu (čl. 8.10).	Možnost uplatnit prodejní opci minoritním společníkem nezávisle na sjednané lhůtě k jejím uplatnění (čl. 8.10).	Minoritní společník musí k převodu po dobu <i>lock-upu</i> dát souhlas, čímž se může aktivovat ujednání <i>change of control</i> (čl. 8.2)	Nelze určit s ohledem na obsah anonymizaci obsahu prodejní opce (čl. 8.3).